

fuzinar

Leto XIX

Ravne na Koroškem, 15. novembra 1982

Št. 11

Razbiranje našega grba

Državni grb je trajen simbol. Njegove sestavine so zgodovinsko pogojene, a hkrati obče veljavne. Malo jih je, zato so pregledne. In imajo globok pomen.

Petokraka zvezda je simbol svobode in republike.

Šest gorečih bakel, katerih plameni se zlivajo v enega, je šest narodov.

Žitno klasje kaže blaginjo.

Trak, ki veže dva snopa, z datumom 29. XI. 1943 opominja na 2. zasedanje Avnoja in s tem na rojstvo nove Jugoslavije.

Naša družba se je razvijala silno hitro. Z njo so se razvijali in spreminjali ustava in zakoni. Le grb se v vseh minulih letih ni spremenil. Pridobil je pač eno baklo, sicer je ostal enak.

Kakor da razvoj mora spremeniti in prevrednotiti marsikatero vrednoto, pojmovanje

in nazor. Hkrati pa življenje ob vsej svoji dinamiki pozna tudi statiko stalnih, trajnih vrednot. Človeku so to, kar vsemu živemu sonce, zrak in voda.

Zato je treba kdaj na novo razbrati stalna znamenja grba pa videti, kakšen je naš sedanjí odnos do njih, koliko smo jim blizu, koliko nas je razvoj zanesel drugam.

Zvezda v grbu je nedotakljiva; svobode nismo dali okupatorju, ne damo je niti za dolarje.

Pomen žita nam je ob pospešeni industrializaciji za dolgo ušel spred oči. Odkar se spet zavedamo pomena hrane že skoraj tako, kot so se ga partizani, se vračamo tudi k modrosti o kruhu in zemlji.

Šest bakel z enim plamenom nas vedno znova opominja na medsebojno povezanost naših republik in pokrajin, na bratstvo in enotnost naših narodov

in narodnosti. A to geslo je mnogo več kot nekaj vsakoletnih prazničnih srečanj z obilo čustvovanja in folklore.

Skupni plamen ne požiga le vedno sproti vsakršne nacionalizme, ampak je opomin in poziv. K trajnemu gospodarskemu sodelovanju, k modro med seboj usklajenemu razvoju, k napredovanju naložb in k nezapiranju v republiške meje.

Terja enotnost nasproti razdrobljenosti, nenehno strpno dogovarjanje nasproti samovoljam. Poziva k solidarnemu premagovanju težav in k ponovitvam mnogokrat doslej izpričane medsebojne pomoči.

Naš grb pove vse to in še mnogo več brez besed. Zato bi lahko bil tudi poziv k redko besednosti.

Marjan Kolar

Investicije v Slovenskih železarnah

Še približno dva meseca manjkata do konca letošnjega leta in sedaj je že možno oceniti, kako bo izvršen plan za leto 1982 in v njem tudi plan investicij. Ko smo pripravljali srednjeročni plan proizvodnje in razvoja Slovenskih železarn za obdobje 1981—1985, je bilo ob veliki meri optimizma predvideno, da bi že po prvih dveh letih porabili za investicije okoli 8 milijard dinarjev. Leto 1981 je znašala celotna investicijska poraba v SZ približno 1,9 milijarde dinarjev, in če merimo celoletno porabo po rezultatu iz prvega pol-

letja, bo letošnja poraba komaj kaj večja. Običajno je poraba investicijskih sredstev proti koncu leta nekaj boljša, in ker bo nekaj projektov realiziranih in dokončanih prav v zadnjih mesecih letošnjega leta, se bo mogoče le nabralo toliko, da bo znašala realizacija v dveh letih približno polovico tega, kar je bilo predvideno za prvi dve leti srednjeročnega plana.

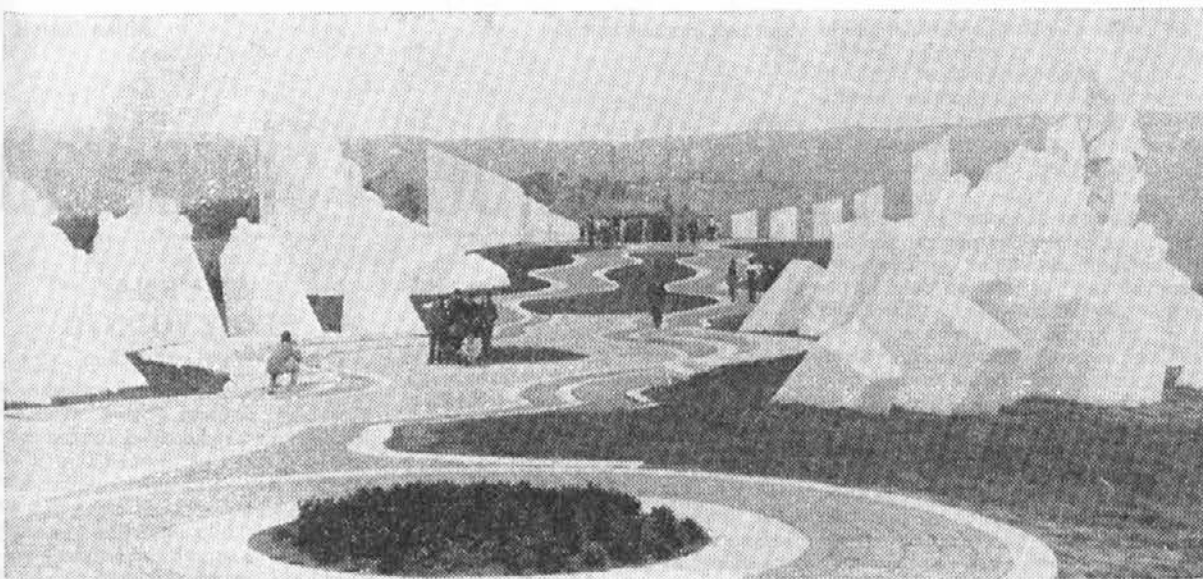
Zakaj je tako?

Ko smo poročali o realizaciji srednjeročnega plana 1976—1980, smo ugotavljali, da bi morala dati nova jeklarna v železarni Jesenice že leta 1980 prvo proizvodnjo, da bi morala biti dokončana rekonstrukcija jeklarne v železarni Ravne tudi leta 1980 in da bi morali v železarni Štore z dopolnilnimi investicijami doseči v jeklarni letno zmogljivost 160.000 ton.

Jeseniška jeklarna ni doslej še niti pričeta, rekonstrukcija ravenške jeklarne bo gotova do leta 1984, kdaj bo mogoče proizvesti 180.000 ton jekla v železarni Štore, pa je zaenkrat še odprto vprašanje.

Rekonstrukcija valjarne železarne Ravne, za katero smo se odločili v Slovenskih železarnah že leta 1979 in smo se dogovorili, da je tudi prednostna investicija, je bila pred dvema letoma pripravljena za pričetek realizacije, ko so jo zatekli stabilizacijski ukrepi in je bilo potrebno ponovno preverjanje investicijske dokumentacije. Čeprav je bil projekt obravnavan že leta 1979 in kot

(Nadaljevanje na 2. strani)

Na Kadinjači

(Nadaljevanje s 1. strani)

usklašen ter potreben dobil soglasje ter je bilo financiranje že domala rešeno, postopek pridobivanja ponovnega soglasja še vedno teče in projekt ni niti pričet.

V prvih dveh letih ni bila pričeta nobena izmed pomembnih prvotno načrtovanih novih, prednostnih investicij. Težki pogoji v gospodarstvu Jugoslavije in Slovenije pač doslej niso dali rešitve, da bi lahko zagotovili financiranje novih prednostnih investicij v slovenski črni metalurgiji.

Investicije, ki so bile v teku ob vstopu v novo srednjeročno obdobje na pričetku leta 1981, so se vse bolj ali manj zavlekle, vendar jih je precej že dokončanih ali so večinoma tik pred zaključkom, razen jeklarne v železarni Ravne in njihove adjustaže kovačnice. Težave z zaključevanjem uvozne opreme so bistveno raztegnile roke dokončanja

tudi še pred štirimi leti, ko je bilo več možnosti financiranja, pa nismo imeli pripravljene projektne dokumentacije. Res je, da je realizirana v dveh letih tega srednjeročnega obdobja komaj slaba polovica načrtovanih vrednosti in da je to premalo, saj je pod ravniyo sredstev, ki se v Slovenskih železarnah oblikujejo iz amortizacije osnovnih sredstev. Že pred dvema letoma je bilo pripravljeno nekaj projektne dokumentacije, da bi lahko takoj pričeli nova investicijska dela. Če ne bi nastali zadržki pri uvozu opreme, bi bila dinamika porabe sredstev pri investicijah, ki so bile v teku, docela drugačna. Danes imajo v delovnih organizacijah v okviru Slovenskih železarn pripravljeno toliko investicijske dokumentacije, da bi ob polni zagotovitvi finančnih sredstev in sproščenem uvozu opreme lahko v enem letu porabili precej več kot dvakratno letošnjo realizacijo, čeprav

a vseeno pomembnimi investicijami, bodo letos realizirali približno tretjino za investicije načrtovanih vrednosti.

Največja poraba bo letos gotovo v železarni Ravne, kjer se modernizacija v jeklnah preveša v zaključno fazo del. Nekaj novih naprav in rekonstruiranih je v poskusnem obratovanju. Zanimalo vas bo, da je bil na novi napravi za pretaljevanje pod žlindro pretaljen doslej največji in najtežji ingot v slovenskih železarnah. Dolg ali boljše rečeno visok je 6,2 m, premer ima 1 meter in tehta 35,5 tone. Trenutno težišče del je na napravah za izvenpečno metalurgijo, v čemer je predvideno tudi vakuuiranje. V prihodnjem letu bo vsa modernizacija z odpraševanjem vred verjetno dogotovljena, razen nekaterih zaključnih del. Realizacija načrtovane proizvodnje v jeklni bo mogoča leta 1984, če bo seveda na razpolago zadosti vložka za toliko jekla. Precej del in porabe sredstev se nanaša na investicijo za posebni program, ki je bila letos pričeta. Vse drugo, kar je v teku, predstavlja dokončanje investicij iz prejšnjih let, to je kovačnice, za katero bosta dobavljeni 2 peči za toplotno obdelavo šele v prvi polovici leta 1983, livarne posebne litine in drugih. Ker se je v začetku leta še vedno zapletalo z uvozom opreme za investicije, ki so bile v teku, in ker že za letos načrtovana modernizacija valjarne ne bo pričeta, načrtovana vrednost ne bo dosežena. Verjetno bo pa realizacija blizu 70 % načrta ali še kak odstotek več.

Tudi v železarni Štore kaže, da bo realizacija investicij v drugem polletju bistveno boljša, kot je pokazal finančni rezultat za prvo polletje. Po vsej verjetnosti bodo porabili okoli 80 % načrtovane vrednosti. Težišče porabe je na novem jeklovleku, kjer že obratujejo prvi preseljeni stroji in poteka selitev tako, da bi bila proizvodnja čim manj prizadeta. Pripravljajo temelje tudi za uvozne naprave, ki bodo pa usposobljene za delo v prihodnjem letu.

Dela pri aneksu jeklarne gredo tudi h koncu, do kraja letošnjega leta bo investicija verjetno zaključena.

Dela na livarni litine za hidravliko potekajo dosti ugodno. Poleg del, ki se izvajajo, so vsa dela in naročila že oddana.

Investicijska dokumentacija za rekonstrukcijo oziroma dograditev jeklarne v železarni Štore in rekonstrukcija valjarne je izdelana in v okviru SOZD SŽ že obravnavana in usklajena tako, da bi se fazno lahko pričela tudi izvajati, takoj ko bi zagotovili financiranje.

V »Verigi« — Lesce so v letošnjem letu zgradili skladišče goriv in niaziv, pred koncem leta kaže, da bo pričela s poskusnim obratovanjem nova galvanizacija in v gradnji je naprava za čiščenje odpadnih vod. Odvisno od možnosti dobav bo realizirano tudi nekaj strojev, katere imajo naročene od domačih dobaviteljev in s klirinškega področja. Verjetno je, da se bo poraba približala načrtovani vrednosti investicij za letošnje leto.

V »Plamenu« — Kropa imajo v gradnji skladišče in kaže, da bo poraba sredstev za ta objekt in druga manjša investicijska dela ter zamenjave celo nekaj večja, kot je bilo načrtovano.

Še večja poraba v primerjavi z letnim planom je letos v »Tovilu«. Razen dela strojev, katere bi morali dobiti iz uvoza, pa nismo imeli možnosti, bo njihova modernizacija proizvodnih obratov in ureditev skladišč ter drugih prostorov v celoti zaključena. Če bo vse plačano, kar je realizirano, bo vrednost preseгла načrtovano za okoli 70 %.

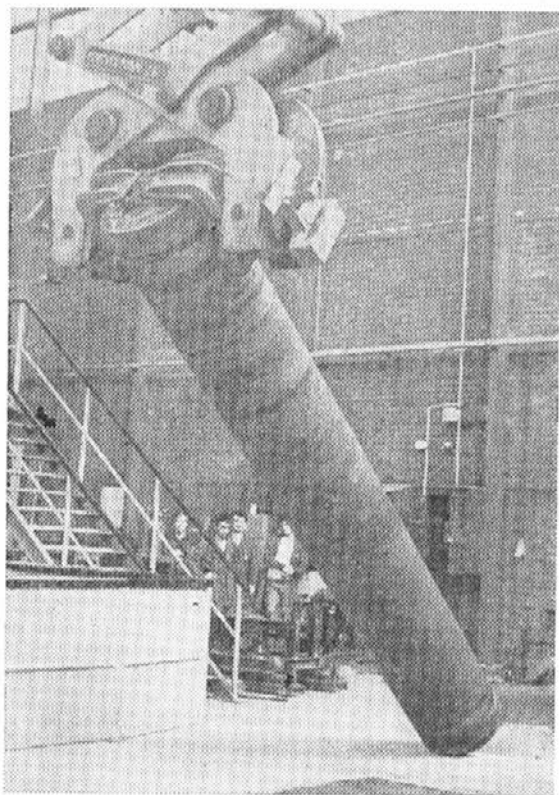
V »Žični« — Celje so za letos načrtovali precej visoko porabo. V gradnji imajo halo, ki predstavlja prvo fazo v programu preselitve na Hudinjo in naj bi služila za povečanje proizvodnje sit. Realizacija bo komaj dosegla polovico letno planirane vrednosti.

Kakšna je ocena možnosti letošnje investicijske porabe?

Če bo šlo vse po sreči, okoli 2.300 milijonov dinarjev, ali če bi lahko na račun novih, še nepričetih investicij izvršili nekatera predplačila, potem največ do 2.750 milijonov dinarjev, kar je pa še močno vprašljivo. Zelo verjetno je, da bo znašala letna realizacija okoli 55 % načrta. V absolutni vrednosti bi bila letošnja poraba sredstev v tem primeru okoli 21 % večja, kot je bila v letu 1981 z upoštevanjem podražitenih del in storitev ter dobavitelj torej v najboljšem primeru na isti ravni. Za boljšo realizacijo manjkajo predvsem investicije, katere bi morale biti pričete že pred dvema letoma, pa letos še ne bodo, in pa uvozna oprema, ki bi morala še dopolniti načrtovano opremo v večjih projektih, ki so prav s področja finalizacije.

Realna ocena možnosti za investicije v letu 1983 ni ravno vzpodbudna in ne bo mogla biti fizično dosti nad nivojem letošnje realizacije.

Milan Marolt

Iz nove EPŽ jeklarne smo že dobili ingote — velikane. Več bomo napisali v 12. št. Fužinarja

nekaterih naložb in več investicij je še sedaj tudi nedogotovljenih in so jih pričeli uporabljati pač brez dela uvozne opreme, za katero še ni bilo mogoče zagotoviti soglasij za uvoz ali pa zagotoviti potrebnih deviznih sredstev. Zato vse te investicije tudi ne dosegajo v projektni dokumentaciji predvidenih učinkov.

Pri nekaterih investicijah se je dogajalo, da so dela zastala, ker niso bile pravočasno podpisane pogodbe za uvozno opremo ali vplačana predplačila. Dobavitelji uvozne opreme niso dali vnaprej iz rok dokumentacije, na podlagi katere je bilo treba pripraviti še gradbeno dokumentacijo in pogodbe za naročila opreme, katero so izdelovali na osnovi te dokumentacije domači dobavitelji. Nastajale so kasnitve po leto dni in več.

Verjamem, da je marsikoga, ki dela na področju investicij, zbudilo, ko je bral v časopisu ali v poročilih o poslovnih uspehih, da je bila slaba realizacija investicij. Mnogi, ki to čitajo, razumejo zapisano tako, da so za to krivi tisti, ki investicije pripravljajo in skrbijo za njihovo izvajanje. Takšna trditev je prav gotovo veljala v obdobju pred šestimi ali pa

bi pri tem nastajale tudi običajne kasnitve domačih izvajalcev investicijskih del in dobaviteljev opreme.

Katera investicijska dela so v teku?

V naših delovnih organizacijah je pa kljub temu na področju investicij dokaj živahna aktivnost. Delo je usmerjeno na več drobnih investicijskih del, na pripravo investicijske dokumentacije in na prizadevanja, da bi lahko pričeli prednostne investicije.

V železarni Jesenice je v zvezi z dejstvom, da jeklarne ni pričeta, najmočnejši zaostanek za letošnjimi predvidevanji. V teku so dela na napravi za vakuuiranje, v delu imajo stroj za gredice, katerega so se lotili ob uvoznih težavah kar sami. Aktivnosti so tudi še na investicijah, ki pomenijo zaključek del v teku ali izboljšave v proizvodnji, kot so: zaključna dela na parnem kotlu, rekonstrukcije nekaterih naprav v proizvodnih obratih, zaključujejo pa tudi, kot že rečeno, investicije iz prejšnjih let, ki so že v obratovanju in med temi tudi napravo za odpraševanje pri električnih obločnih pečeh. Skupno še z nekaterimi sicer drobnimi,

September v številkah

SKUPNA PROIZVODNJA

V septembru smo zaostali za predvidenim planom skupne proizvodnje 7,6 odst., v kumulativni 5,8 odst. Odprema je zaostala predvsem zaradi nizke skupne proizvodnje v avgustu za 6,3 odst., v kumulativni 0,3 odst. Prekoračena pa je bila fakturirana realizacija, in sicer v septembru za 3,8 odst., kumulativno 2,0 odst. Pri izvozu smo pri dolarski vrednosti zaostali 6,9 odst. Pri dinarjih znaša prekoračitev 6,9 odst., v kumulativni 8,8 odst. Prodaja na domačem trgu pa je bila v septembru presežena za 3,1 odst., kumulativno 0,4 odst.

TOZD JEKLARNA. Predvideni operativni načrt je bil v septembru le 82,0 odst., linearni 85,3 odst. Vzrok je predvsem v redukciji električne energije in težavah pri postavljanju vplivališča. Še vedno primanjkuje kokil, kvaliteta kanalske opeke je slaba. Na novem EPŽ je bilo opravljeno poizkusno taljenje. S surovinami je bila TOZD oskrbljena, le proti koncu meseca je primanjkovalo kisika.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V septembru je znašal izkoristek delovnega časa 81,49 odst., odsotnosti pa 18,51 odst. Odsotnosti so bile razdeljene takole:

- letni dopust **8,97**
- izredno plačani dopust **0,55**
- službena potovanja **0,35**
- boleznine do 30 dni **3,99**
- boleznine nad 30 dni **3,48**
- neplačane odsotnosti **0,29**
- druge plačane odsotnosti **0,88**

TOZD JEKLOLIVARNA. TOZD je v septembru dosegla 93,9 odst. predvidenega plana. Vzroki za nedoseganje niso samo v izpadu proizvodnje, ki je nastal zaradi pomanjkanja energije, ampak tudi v dejstvu, da je kaluparnica zaradi precejšnje odsotnosti zaposlenih (letni dopusti) odličila manj, kot je bilo s planom predvideno. Znižanje dotoka litine v avgustu pa je povzročilo padeč medfaznih zalog v čistilnici in tako zlasti v prvi polovici septembra onemogočilo normalno proizvodnjo. Visoke stopnje kompliciranosti izvoznega asortimenta zahtevne termične obdelave, do skrajnosti zaostreni kvalitetni pogoji in nepravočasna oskrba z naročili povzročajo velike težave pri izvrševanju izvoznih planov.

TOZD VALJARNA. Čeprav je bila na zalogi večja količina hladnih ingotov, proizvodnja na težki progri zaradi izpada el. energije ni bila dosežena. Zaostanek za predvidenim planom znaša 4,3 odst. V času izpada el. ener-

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	sep.	kumul.	sep.	kumul.	sep.	kumul.	sep.	kumul.	sep.	kumul.	sep.	kumul.
JEKLABARNA	85,3	91,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	93,9	100,8	79,5	106,1	93,4	114,2	62,8	76,9	82,1	91,8	95,7	118,7
VALJARNA	99,3	94,2	97,8	99,9	116,3	101,3	112,6	114,7	146,3	134,4	111,3	95,8
KOVAČNICA	90,5	105,8	81,4	105,9	96,6	102,7	91,5	106,5	120,4	125,1	94,1	100,3
JEKLOVLEK	110,6	99,3	104,5	96,4	115,0	103,4	51,2	61,9	68,4	72,0	121,2	107,6
ORODJARNA	97,6	78,6	112,8	99,8	178,9	112,1	-	13,9	-	15,8	195,7	121,2
STROJI IN DELI	66,1	90,4	64,7	91,0	73,8	100,8	68,3	115,5	85,2	129,2	68,4	87,3
- NOŽI, BRZOREZ, OROD.	87,2	96,7	95,0	87,5	110,7	101,9	73,2	60,6	82,7	64,3	134,6	134,1
- GREDECE	-	100,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	56,6	98,0	95,0	87,5	111,2	102,6	73,2	60,6	83,1	64,7	135,1	134,8
PNEVMATIČNI STROJI	97,6	99,2	96,5	95,6	92,5	96,9	24,0	72,8	33,7	88,7	94,8	97,2
VZMETARNA	86,8	94,3	87,9	95,1	87,7	96,8	46,7	89,6	61,1	102,9	92,0	95,9
REZALNO ORODJE	107,1	107,1	101,5	93,2	145,9	124,7	254,0	113,6	325,8	139,7	128,7	123,3
KOVINARSTVO	120,0	97,2	196,0	101,3	121,7	103,1	-	-	-	-	121,7	103,1
ARMATURE	113,4	87,8	113,8	83,9	112,0	80,3	94,4	64,1	109,4	72,5	116,8	94,7
BRATSTVO VARVARIN	24,0	20,0	20,0	17,8	37,2	18,1	-	-	-	-	37,2	18,1
KALILNICA	-	-	-	-	128,4	96,3	-	-	-	-	128,4	96,3
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	83,6	93,6	-	-	-	-	83,6	92,1
DELOVNA ORGANIZACIJA	92,4	94,2	93,7	99,7	103,8	102,0	88,6	96,1	106,9	108,8	103,1	100,4

gije so bila opravljena popravila na globinskih ogrevalnih pečeh. Srednja in lahka proga sta obratovali dobro. Prekoračitev predvidenega plana srednjih profilov znaša 3,8 odst, lahkih 31,2 odst.

TOZD KOVAČNICA. Zaradi pomanjkanja vložka in mazuta je bilo v septembru izdelane skoraj 900 ton manj surove proizvodnje kot v prejš-

njih mesecih. V medfazi na zalogi, to je na ohlajanju in žarjenju, je ostalo okrog 1100 ton, kar je tudi manj kot običajno. Proizvodnja je bila tako dosežena le 95,0 odst. Za predvidenim planom je zaostala proizvodnja kovanih palic in odkovkov.

TOZD JEKLOVLEK. Ob povečani količini vložka iz TOZD Valjarna je bila proizvodnja presežena za 10,6 odst. Zaostala je le proizvodnja brušenja jekla za 2,4 odst. in luščenega jekla za 0,8 odst. Proizvodnja žice je bila dosežena 100,0 odst., pri vlečenem jeklu pa znaša prekoračitev 17,8 odst. Neuspela proizvodnja je nekoliko narasla predvsem na račun luščenih palic. Izmečka v septembru ni bilo.

TOZD ORODJARNA. V septembru je potekala proizvodnja normalno brez večjih zastojev. Se vedno pa ostaja ozko grlo razrez materiala. Predvideni plan proizvodnje je bil dosežen 97,6 odst.

TOZD STROJI IN DELI. Predvideni plan proizvodnje je bil dosežen le 66,1 odst. Vzrokov za to je več: tako neodpremljena stiskalnica, prav tako zaradi slabe kvalitete obdelave niso bili odpremljeni valji za ZSSR. Izpad pilger valjev in tubing pirobnič je nastal zaradi prepozna popravila in termične obdelave. Pri pilger trnih pa je prišlo do kasnitev vložka.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. Indeks dosežene proizvodnje v septembru znaša le 56,0 odst., saj je v tem

mesecu proizvodnja gredic mirovala. Pri nožih je bil predvideni načrt dosežen 84,0 odst., medtem ko je bil pri brušenem orodju presežen za 66,6 odst.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. Kljub doseženim 97,6 odst. proizvodnje so nastale v septembru velike težave pri doseganju predvidenega proizvodnega plana. Te se kažejo predvsem v zastojih zaradi stalnih okvar na IBSEM-u, zastojih na MC stružnicah, zaradi težav pri nabavi rezervnih delov, kakor tudi zaradi premajhnih kapacitet vzdrževanja. Na nedoseganje plana je prav tako vplivalo pomanjkanje vložka kot tudi uvajanje v proizvodnjo hidravlične lafete in nekaterih drugih delov, kar bistveno zmanjšuje fond razpoložljivih kapacitet.

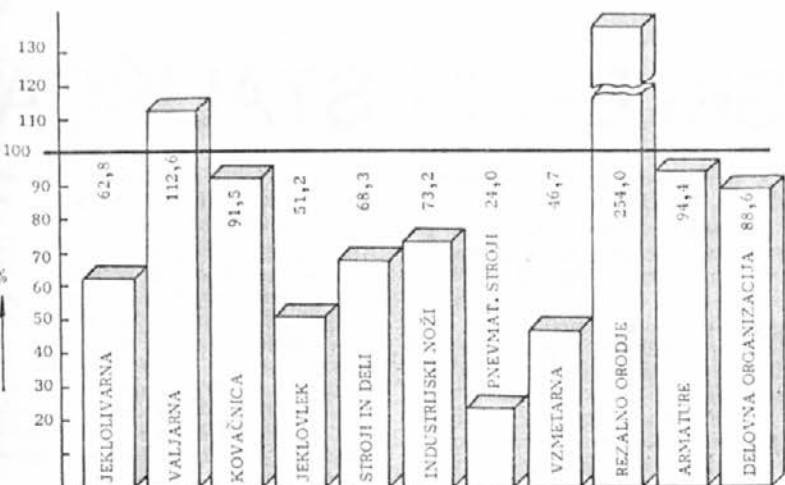
TOZD VZMETARNA. Ob pomanjkanju naročil je TOZD dosegla le 86,8 odst. predvidenega plana proizvodnje. Sorazmerno z naročili so v TOZD zmanjšali tudi število zaposlenih, tako da se produktivnost (ton/zap) ne bo bistveno spremenila.

TOZD TRO. TOZD je dosegla predvideni plan proizvodnje s 107,1 odst., kljub temu, da nekateri namenski stroji niso bili zadosti zasedeni z delom. Zaradi neenakomerne zasedbe določenih del so se pokazale večje potrebe za premeščanje delavcev v oddelek orodjarne, kjer so potrebe še zmeraj večje od možnosti. Primanjkovalo je več vrst repromateriala, predvsem pa rezervnih delov.

DOSEGANJE PLANSKEGA OBEŠANJA V SEPTIMBRIU 1982

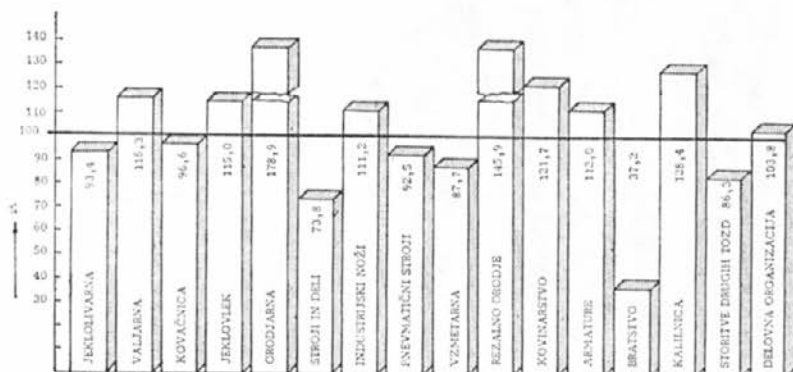

DOSEŽEN IZVOZ V \$ V SEPTIMBRIU 1982

TOZD

FAKTURIRANA REALIZACIJA V SEPTIMBRIU 1982

TOZD

OSKRBA Z ENERGIJO

Oskrba s primarnimi mediji je bila v septembru zadovoljiva, razen el. energije in tekočega kisika. Tako so bili porabniki reducirani le pri porabi elektrike in kisika, kar je povzročilo zaostaje v proizvodnji.

V septembru je bilo dobavljeno:

— elektro energije	16,245.340 kWh
— zemeljski plin	2,283.720 Nm ³
— butan-propan	28.415 kg
— mazut	1,767.290 kg
— koks	6.300 kg
— karbid	13.950 kg
— kurilno olje	5.299 kg
— hladilna voda	298.965 m ³

TOZD ARMATURE. Predvideni proizvodni plan je bil v septembru presežen za 13,4 odst. S tem se je delno izboljšala tudi kumulativa. Uspešen je bil tudi izvoz, kjer znaša prekoračitev 9,4 odst.

TOZD KOVINARSTVO. Ob doseženih 120,0 odst. predvidenega plana proizvodnje v TOZD ni bilo posebnih problemov, razen vplivov nekaterih težav iz preteklih mesecev, ko je bila proizvodnja nekoliko nižja.

TOZD BRATSTVO VARVARIN. Začetniške težave še nadalje ovirajo sinhronizirano proizvodnjo v TOZD. Neuskajano je delo med linijo kovanja in linijo nasekovanja. Skoraj polovico meseca ni delal »paketni« brusični stroj, tako da nasekovalna linija ni imela dovolj vložka, v okvari pa je bila tudi kalilnica. Ob pričevanju 14 novih delavcev in že izkoriščenem letnem dopustu vseh zaposlenih računa vodstvo TOZD v naslednjih mesecih na uspešnejšo proizvodnjo.

PRODAJA DOMA

TOZD JEKLOLIVARNA. Zaradi forsiranega izvoza TOZD ni dosegla predvidene prodaje na domačem trgu.

Pri tem pa je svoje prispevalo tudi pomanjkanje el. energije.

TOZD VALJARNA. Načrtovane količinske proizvodnje TOZD ni dosegla. Zaostanek 9,7 odst., vrednostno pa je bil plan presežen za 11,3 odst. Zaradi pomanjkanja vložka iz TOZD Jeklarna je še nadalje izredno nizka prodaja gredic, v septembru doseženo le 8,3 odst.

TOZD KOVAČNICA. Vzrok zaostanka za predvidenim planom 25,0 odst. je predvsem posledica pomanjkanja vložka oziroma redukcije el. energije v TOZD Jeklarna.

TOZD JEKLOVLEK. Ob ugodnem asortimentu in zadostnem vložku je TOZD preseгла načrtovano proizvodnjo za 22,4 odst.

TOZD ORODJARNA. Načrtovano vrednostno in količinsko prodajo je TOZD znatno preseгла. Predvideni plan ni bil dosežen le pri delih za stroje.

TOZD STROJI IN DELI. Kljub zadovoljivi zasedenosti z naročili po posameznih skupinah proizvodov je bila prodaja na domačem trgu v septembru tako količinsko kot vrednostno znatno pod predvidenim planom.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. TOZD je preseгла tako količinski kot vrednostni plan prodaje na domačem trgu. Zasedenost z naročili po posameznih skupinah proizvodov je zadovoljiva, težave v TOZD pa nastajajo zaradi zaostankov pogodbeno dogovorjenih dobav.

TOZD PNEVMATISNI STROJI. Zasedenost z naročili je za letošnje leto zadovoljiva, kljub temu pa TOZD ne dosega predvidenega plana prodaje. Količinsko znaša zaostanek 2,0 odst., vrednostno 5,2 odst.

TOZD VZMETARNA. Ob pomanjkanju naročil TOZD ni mogla doseči predvidenega plana prodaje. Vrednostno zaostaja za planom 8,0 odst., količinsko 7 odst.

TOZD TRO. Zasedenost z naročili je zadovoljiva. Težave pa nastajajo s kasnitvijo izvrševanja dogovorjenih pogodbenih obveznosti, ki so posledica neredne oskrbe s prepotrebni re-

dukcijskimi materiali, predvsem trdokovinskih ploščicami.

TOZD ARMATURE. Predvideni plan prodaje je TOZD preseгла tako količinsko kot vrednostno. Zasedenost z naročili po posameznih skupinah proizvodov je zadovoljiva. Nekaj težav pa ima TOZD z zaostanki zaradi neredne oskrbe z reprodukcijskim materialom.

NABAVA

Zaradi redukcije el. energije je bila poraba starega železa manjša, kar je vplivalo na delno povečanje zalog. Prekrba z osnovnimi surovinami, ognjevzdržnimi materiali in ferolegurami je potekala zadovoljivo, primanjkovalo je le niklja za poseben program. Izredno težavna pa je bila preskrba z izdelki kovinske predelovalne industrije in iz kooperacije glede količin, kvalitete in dobavnih rokov.

UVOZ

Ob uvozu dolgo pričakovanega niklja sta TOZD Jeklarna in Valjarna takoj prešli na izdelavo nikljevih jekel, tako da je bila skoraj celotna količina porabljena do konca meseca. Naslednjo količino pa lahko pričakujemo šele nekeje v novembru. Zaloge vseh materialov so se proti koncu septembra zmanjšale na minimum. Posebno kritično je pri ferolegurah, kjer je nekaterih legur zmanjkalo. Upi za skorajšnje dobave ferolegur so dokaj slabi, ker do-

bavitelji nočejo odpreti novih pošiljk, dokler ne pokrijemo starih faktur.

Likvidnost bank se je v septembru znatno zmanjšala, tako da niso sposobne izvrševati predloženih nalogov za plačilo v tujini. Poleg tega imamo še vedno precejšen dolg pri IB, združevanje deviz pa je dokaj slabo.

Tudi zaloge grafitnih elektrod so minimalne, in imamo velike težave pri oskrbi z njimi. Kreditni aranžmaji, na katerih delajo SZ, so še vedno neoperativni, prav ti pa bi morali zagotoviti nemoteno oskrbo v četrtem kvartalu.

IZVOZ

Izvoz v septembru je bil dosežen 88,6 odst. Pri nekaterih izdelkih smo imeli precejšnje težave glede prekoračevanja terminov dobave, tako da smo od kupcev prejeli zelo ostre opominke. Odprema litine, industrijskih nožev in armatur za Zahod je bila nižja od planirane.

Zaloga paličastega jekla v špediciji se v septembru ni zmanjšala, pričakujemo pa, da bo odprema v oktobru in novembru večja, tako da bi do kraja leta prišli na normalno količino jekla v špediciji.

Pričeli smo z izdajanjem ponudb za prve mesece prihodnjega leta. Naročil za to obdobje v konvertibilni valuti imamo še zelo malo, vendar računamo, da bomo v oktobru in novembru sklenili pogodbe za izvoz večjih količin paličastega jekla na Zahod in v Bolgarijo.

Pleskar

Jesen v železarni

SKLEPI IN STALIŠČA

13. seje delavskega sveta železarne z dne 11. 10. 1982

Delavski svet bo prihodnje seje posvetil ureditvi sklepev, sprejetih v tem mandatnem obdobju.

Na 13. seji je določil predlog samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo in predlog statuta DO in za sprejem obeh razpisal referendum, ki je bil 22. 10. 1982.

Določil je predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter poenoten predlog sprememb in dopolnitev pravilnika o delitvi dohodka in čistega dohodka.

Spremeni se 54. sklep 10. seje delavskega sveta z dne 17. 5. 1982, ki se po spremembi glasi:

Iz združenih sredstev sklada skupne porabe, formiranega iz čistega dohodka na osnovi prispevkov na osebne dohodke in iz sredstev sklada skupne porabe, namenjenega po zaključnem računu za leto 1981 za stanovanjsko izgradnjo, se večje sredstva pri Ljubljanski banki — Temeljni koroški banki Slovenj Gradec v višini 21 milijonov din za dobo 11 let brezobrestno in z 10-mesečno čakalno dobo.

Vežana sredstva iz 1. odst. se povečajo za 75 % bančnih sredstev in se

po preteku čakalne dobe najamejo kot dolgoročno stanovanjsko posojilo za nakup družbenih stanovanj v višini 36.750.000 din za dobo 10 let po 5-odstotni obrestni meri.

Posojilo se bo odplačevalo iz čiste dohodka, ki ga tozdi in delovne skupnosti združujejo na podlagi prispevkov na osebne dohodke.

Delavski svet imenuje Ivana Ažnoha za člana POPK.

Delavski svet podeljuje priznanje železarne Ravne Pihalnemu orkestru ravnjskih železarjev in naslednjim članom orkestra: Jožku Hermanu za dolgoletno uspešno vodenje orkestra, Pavlu Arnoldu za dolgoletno aktivno in uspešno delo v odboru in orkestru, Petru Steharniku, Viliju Naveršniku, Jakobu Sauerju, Francu Mravljaku in Stanku Ravnjaku pa za dolgoletno delo v orkestru.

ODBOR ZA KADRE IN SPLOŠNE ZADEVE OBRAVNAVAL VRSTO PROŠENJ

Odobrene finančne pomoči organizacijam in društvom, dodeljene socialne pomoči, potrjen program družbenopolitičnega in ekonomskega izobraževanja, 22 delavcem iz desetih tozdov odobrene ugodnosti za izobraževanje ob delu.

Na 11. seji odbora za kadre in splošne zadeve pri delavskem svetu železarne so odobrili ugodnosti za izobraževanje ob delu dvanajsetim delavcem iz tozdov jeklarna, jeklolivarna, orodjarna, armature, komerciala, RPT, PII, kovačnica, računovodstva in gospodarjenja. Ostalo je še nekaj štipendij in jih bo odbor obravnaval, če se bo še kdo prijavil. Kadrovska služba mora ponovno zbrati prijave (doslej prijavi ni bilo) za poklicno šolo, pouk pa naj bi se pričel februarja 1983.

Z usmerjenim izobraževanjem je ukinjen klasični način opravljanja prakse za učence v poklicni šoli, zato se učencem prvega in drugega letnika

usmerjenega izobraževanja ukine regres za malico. Do regressa so upravičeni le učenci tretjih letnikov, ki obiskujejo pouk in prakso v šolskem letu 1982/83 še po starem programu.

Učence srednjega usmerjenega izobraževanja bomo nagrajevali po učenem uspehu, preverjenem ob polletju tekočega leta, ne pa po uspehu, doseženem v preteklem šolskem letu. Sklep velja že za letošnje šolsko leto. Za višje in visoke šole ostane nagrajevanje nesprenmenjeno. Kadrovska služba bo pripravila predloge za odbitke pri nagradah učencem z nezadostnimi ocenami.

Enkratne finančne pomoči so bile dodeljene: občinski konferenci ZSMS 15.000 din, komisiji za socialne zadeve pri KS Crna 3.000 din, Osnovni šoli Koroški jeklarji za šolo v naravi 20.000 din, Osnovni šoli Prežihov Voranc za isti namen 10.000, krajevnemu združenju vojaških invalidov Crna 3.000 din. Odbor pa je zavrnil prošnjo Društva prijateljev mladine Ljubljana zaradi pomanjkanja denarja.

Socialna pomoč v obliki plačila računov pogrebnih stroškov je bila dodeljena dvema našima delavcema.

Iz sklada skupne porabe je na razpolago še 250.000 din za solidarnostne pomoči, kar je treba razdeliti do konca letošnjega leta, zato je odbor sklenil, da si kadrovska služba oskrbi računalniški izpisek za vse delavce, ki so bili letošnje leto 1000 ur ali več v bolniškem staležu in niso dosegli povprečnega OD železarne, ki znaša 12.000 din. Na podlagi tega pa bi izdelali seznam vseh, ki so resnično potrebni solidarnostne pomoči. Seveda bodo pri izdelavi sodelovali IO OO sindikata, komisije za kadre in splošne zadeve, torej tisti, ki take delavce res poznajo.

Program družbenopolitičnega in ekonomskega izobraževanja, ki ga je odbor v celoti potrdil, bo predstavljen v prihodnji številki.

(Vir: zapisnik 11. seje odbora za kadre in splošne zadeve)

sredstev s porabniki dosegli nemoteno oskrbo tako železarjev s surovinami kot predelovalcev z metalurškimi proizvodi. V svojem izvajanju se je Ščerbič dotaknil tudi investicijskih načrtov Železarne Jesenice, ki so temelj nadaljnjega razvoja celotnega kolektiva. Ti se nanašajo predvsem na izgradnjo Jeklarne 2. Zahteve jeseniških železarjev za začetek izgradnje nove jeklarne je podkrepil z naslednjima razlogoma:

»Svojih obveznosti, ki jih imamo do družbe kot celote, ne moremo kljub vsem naporom v polni meri izpolniti, kajti s 100 in več let starimi agregati ne moremo v korak z zahtevami tehnologije. Druge železarne v Jugoslaviji so v povojnih letih tudi že drugič menjale proizvodne agregate.

Jeseniški železarji smo v prvih letih po osvoboditvi proizvajali 65% jekla za vso Jugoslavijo. Žal nismo imeli možnosti za večje investicije na proizvodnih agregatih, kajti obveznosti za proizvodnjo jekla so se iz leta v leto povečevale, in ni večjega objekta v Jugoslaviji, zgrajenega po vojni, da vanj ne bi bilo vgrajeno jeseniško jeklo. Menimo, da tudi jeseniški jeklar zasluži boljše delovne pogoje, predvsem pa varno delo.

Sašo PIBER je sodeloval v razpravi z referatom »Uveljavljanje množične inventivne dejavnosti«. Na področju inovacijskih dejavnosti je v Železarni Ravne viden napredek. Narašča število predlogov, sodelujočih avtorjev, prav tako raste višina inovacijskega dohodka, saj bo ta v letošnjem letu dosegel 90.000.000 din, vendar pa s tem niso zadovoljni, saj kljub vzpodbudnim številkam še vedno ne morejo govoriti o množični dejavnosti. Prav tako niso zadovoljni z delom komisij za inovacije. Sindikat bo skušal z boljšim informiranjem vseh zaposlenih o problemih, ki se pojavljajo v TOZD, spodbuditi k razmišljanju poleg inovatorjev tudi druge delavce. S tem bodo pospešili realizacijo posameznih idej in predlogov. Inovacijska dejavnost se bo morala usmeriti tudi v pripravo rešitev v novi elektro jeklarni, saj ugotavljajo, da uvožena tehnologija ni povsem primerna za naše razmere in pogoje. Z izpolnjenjem naprav si bodo prizadevali doseči boljše rezultate in izdelovati tako kvaliteto jekla, kot jo naša industrija potrebuje.

Stane REPOVŽ je razpravljal o problemih samoupravne organiziranosti združenega dela v sedanjem družbeno-gospodarskem trenutku. Povedal je, da v Železarni Jesenice pri organiziranju dejavnosti niso upoštevali le lastnih potreb in interesov posamezne organizacije združenega dela, ampak tudi interese in potrebe drugih TOZD v železarni in v zvezi s tem tehnološko povezanost na osnovi dohodkovnih odnosov. Pri tem je posebej poudaril organizacijo in delovanje samoupravnih delovnih skupin. Glede na to, da je vsak delavec vključen v eni samoupravni delovni skupini, je nemogoče, da bi bil odmaknjen oziroma odtujen od samoupravljanja. Samoupravna delovna skupina deluje kot zbor delavcev, pojavlja pa se tudi v funkciji sindikalne organi-

»Kocerk«

zacije. Menijo, da so samoupravne delovne skupine v organizacijskem smislu dobro postavljene, in da bo prav njihovem delovanju treba v bodoče dati več poudarka. V bodoče bodo usmerili prizadevanja v združevanje temeljnih organizacij, kjer so za to dani pogoji, in sicer v treh smereh organiziranja (proizvodne in storitvene TOZD ter strokovne službe). Tudi v sestavljeni organizaciji moramo zagotoviti takšne oblike združevanja, je poudaril Repovž, ki bodo na eni strani sposobne omogočiti dovolj intenzivno povezovanje organizacij zaradi specializacije, usklajevanja dejavnosti, skupnega načrtovanja razvoja, skupnega nastopanja na trgu, na drugi strani pa skladne s temeljnimi načeli organiziranja združenega dela. Procesi samoupravne organiziranosti se odvijajo prepočasi, saj so v Železarni Jesenice porabili leto dni, da je prišlo do združitve dveh sektorjev v okviru delovne skupnosti. Ob tem se pojavljajo problemi dolgotrajnosti postopkov samoupravnih odločitev.

Delegat Železarne Store — Zlatko LESKOVŠEK je razpravljal o usklajevanju planov organizacij združenega dela v SOZD v smislu medsebojno plansko dogovorjenih nalog in odgovornosti delavcev pri izvajanju planov. Na primeru planiranja v Železarni Store je prikazal problematiko usklajevanja planiranja delovnih organizacij v sestavljeni organizaciji. V SOZD se dogovorimo o enotnem pristopu, ki pomeni sprejem enakih parametrov planiranja kljub nekaterim specifičnostim v posameznih DO. Ugotovil je, da se proces planiranja izvaja dovolj usklajeno in enotno. Pri tem pa je opozoril na pomen pravočasnega poznavanja globalnih okvirov možnega poslovanja. Osnovne elemente poslovanja je treba določiti dovolj zgodaj, da se lahko izpelje široka javna razprava v temeljnih organizacijah. Poseben problem predstavlja izpolnjevanje planskih zadolžitve. Na izpolnjevanje bistveno vplivajo zunanji pogoji poslovanja, ki se odražajo na spreminjanju programov proizvodnje. V letošnjem letu je posebno pereče vprašanje oskrbe,

Udeležba delavcev - delegatov Slovenskih železarn na X. kongresu ZSS

Posredujemo vam povzetke razprav, ki so jih na X. kongresu ZSS imeli delegati Slovenskih železarn. Ker smo povzete razprave naših delavcev že objavili, jih tokrat izpuščamo. Povzel jih je vodja splošne službe SOZD Bojan Bevc.

V vseh delovnih organizacijah — članicah SOZD Slovenske železarne, so potekale široke razprave o posameznih temah, ki so bile predmet razprav na pravkar končanem zasedanju X. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Rezultat teh razprav so bila sporočila kongresu, ki so jih na zasedanju posredovali naši delavci-delegati.

Iz delovnih organizacij so se kongresa udeležili:

iz ŽELEZARNE JESENICE — Stefan ŠČERBIČ, Sašo PIBER, Vlado REPEŽ in Stane REPOVŽ
iz ŽELEZARNE RAVNE — Marjana KJORPENČEV, Franc LEVAR, Jože TROKŠAR, Bernard ZVER
iz ŽELEZARNE STORE — Zlatko LESKOVŠEK

iz VERIGE LESCE — Jože HOZJAN.

Kot predstavniki delavcev delovnih organizacij so se aktivno vključili v razprave na kongresu. Njihovim izvajanjem so prisluhnili vsi udeleženci kongresa, saj so bila plod razprav, mnenj in stališč vseh zaposlenih.

Iz razprave Stefana Ščerbiča »Družbeno-ekonomski odnosi s tujino ter investicijska politika«, je razvidno, da si tudi sindikat v Železarni Jesenice prizadeva za povečanje izvoza proizvodov na konvertibilno tržišče, saj se delavci zavedajo, da je povečan izvoz eden od temeljev za zagotovitev proizvodnje. Imajo pa delavci nekaj pomislekov na predpise, ki urejajo zunanjetrgovinsko in devizno poslovanje. Predvsem bi veljalo prenehati s prakso, da se predpisi menjajo med letom in s tem rušijo izhodišča, na katerih so zgrajeni plani in celotno poslovanje. Delavci prav tako podpirajo prizadevanja, da bi s samoupravnimi sporazumi o združevanju dela in

Jože HOZJAN je razpravljal o delegatskem sistemu in vlogi sindikata pri delegatskem odločanju. Probleme je razdelil na tehnične in vsebinske. Ugotovil je, da je zanimanje delegatov za sodelovanje največje v posebnih delegacijah, slabše pa je v splošnih delegacijah, vprašljiva je pogostost sestajanja v splošnih delegacijah predvsem zaradi neizdelanih programov obravnave in neuskajanih rokov. Iz razprave o teh vprašanih je povzel, da tehnični problemi ne smejo predstavljati ovir za dobro in dosledno delegatsko odločanje. V zvezi s tem je treba zadolžiti poslovodne strukture in družbenopolitične organizacije, da zagotovijo pogoje dela tudi tam, kjer jih

do sedaj še ni. Vsebinske pomanjkljivosti in težave pa je v vsakodnevni praksi težje odpravljati. Srečujemo se s pomanjkanjem samoiniciativnosti, premajhne zainteresiranosti, odločitve se često sprejemajo mimo delegatske baze, zanje pa nihče ne nosi moralno-politične ali materialne odgovornosti. Za takšno stanje nosijo svoj del odgovornosti tudi sindikati, saj nismo v polni meri odigrali zaščitne vloge zakonitosti, jo poudaril Hozjan. Pri razreševanju položaja se moramo poslužiti tudi drastičnih ukrepov, kot so odpoklic delegata, zahteve za preemstitve posameznih delavcev v družbenih službah, DPS in SIS, v hujših primerih pa zahtevati tudi materialno odgovornost.

Naloge na področju energetike

Spoznanje o energetski siromašnosti Slovenije in s tem zvezano odvisnostjo v razvoju tako gospodarskega kot tudi družbenega življenja v celoti od uvoza energije, kar ne samo, da vedno bolj obremenjuje plačilno bilanco, marveč utegne v določenem trenutku celo ogroziti politično in gospodarsko samostojnost dežele, mora privedi v zavest vsakega našega občana in se temu ustrezno odražati v vsakem njegovem ravnanju z energijo, bodisi doma bodisi pri delu.

Izhajajoč iz osnovnih ugotovitev o energetski odvisnosti Slovenije in potrebe po spremembi odnosa do proizvodnje in porabe energije, so bila v Sloveniji sprejeta stališča, naloge in ukrepi.

1. Osnovno izhodišče pri sprejemanju ukrepov racionalizacije z energijo mora biti v kompleksni presoji vsakega posameznega ukrepa s širšega vidika. Sprejeti ukrepi ne smejo povzročati neracionalnosti na drugih področjih, zavirati splošnega razvoja ali zniževati dosežene stopnje življenjskega standarda, biti morajo tedaj ekonomsko upravičeni s širšega družbenega vidika.

2. Za spremembo odnosa do energije je najprej potrebno, da učnovzgojni programi, odvisno od ravni izobraževanja, zajemajo tudi odnos do energije, to je spoznanja o naši energetski danosti in o možnosti racionalnega ravnanja z energijo, da se tako vsakemu že od malega privzgoji ta vse bolj nujni odnos do energije.

Zlasti je potrebno dopolniti učne načrte srednjih strokovnih šol in fakultet z uvajanjem interdisciplinarnega študija, katerega cilj bo tak profil kadrov, ki bodo znali ne samo tehnično oz. tehnološko, ampak tudi ekonomsko optimalno upravljati naprave, ki proizvajajo, prenašajo, pretvarjajo ali porabljajo energijo.

3. Prav tako bo treba izobraževati in informirati o možnostih racionalne porabe energije vso širšo javnost. V ta namen morajo dnevni tisk, radio in televizija

kontinuirano obveščati javnost o vseh možnostih racionalne porabe energije ter v javnosti vzpostaviti pozitiven odnos slehernega občana do tega problema.

4. Zlasti v široki porabi predstavlja velik del porabe energija za ogrevanje, prezračevanje in oskrbovanje s sanitarno toplo vodo. Da se zmanjša ta poraba, s tem pa tudi obseg izpuščanja za okolje škodljivih snovi iz naprav za proizvodnjo toplote, je potrebno posvetiti vso pozornost nadaljnjemu projektiranju, gradnji in obratovanju stanovanjskih in drugih zgradb, katerega osnovno vodilo mora biti povečana toplotna izoliranost stavb in racionalnejša oskrba z energijo tako glede na način ogrevanja kot tudi glede vzpostavitve delovanja lokalne regulacije.

5. Da se čim širše in čim popolneje izkoristijo domači energetski viri, je treba intenzivirati raziskave nahajališč plina, nafte in urana pa tudi povečati oz. obnoviti kapacitete sedanjih rudnikov premoga, zlasti pa tudi majhnih energetskih virov, ki so lahko lokalno velikega pomena, pomembni pa so tudi zaradi možnosti večstranskega učinka njihove izrabe, vključno narodnoobrambni vidik (vodni potencial, ki ga je možno izrabiti le z zgradnjo majhnih hidroelektrarn, in gorljivi odpadki).

Pri tem je treba računati tudi z novimi energetskimi viri (geotermična in sončna energija, veter), saj njihova praktična uporabnost, razen delno za ogrevanje prostorov, pripravo tople vode za tople grede še ni dognana.

Posebne vrste raziskav predstavljajo tiste, katerih namen je optimalno določiti razmejitve porabe med posameznimi vrstami energije, da bi se tako dobil prikaz najoptimalnejše porabe vsake vrste energije glede na njeno kalorično vrednost, vsebnost žvepla, sestavo dimnih plinov, možnost transporta oziroma možnost nadomestitve ipd.

6. Na področju proizvodnje energije je treba dati prvenstvo izrabi vodne sile kot energetskega vira, ki ima neomejeno živ-

ljenjsko dobo, ugodno pa tudi vpliva na okolje in je sploh večnamensko uporabna. Možnost večnamenskega izkoristka mora postati eden osnovnih kriterijev optimizacijskega izbora gradnje proizvodnih energetskih objektov. V načelu naj se gradijo vse termo in jedrske elektrarne za kombinirano proizvodnjo električne in toplotne energije, pri že obstoječih pa je treba preučiti možnost vsaj delnega izkoriščanja sedaj »odpadne« toplotne. Možnosti izkoriščanja odpadne toplote je treba proučiti tudi na področju industrije in široke potrošnje.

7. Sedanje stanje na področju porabe energije daje kljub določenim premikom na nekaterih področjih še dovolj možnosti za povečanje stopnje racionalnosti. Medtem ko v OZD obstaja določena skrb za to, da se energija v proizvodnji racionalno troši in s tem zmanjšajo stroški za porabljenjo energijo v lastni ceni proizvodov in storitev, ostaja odprt problem racionalne energetske potrošnje, ko je ta proizvod v uporabi. V teh primerih še vedno prevladuje interes znižati predvsem stroške pri sebi, medtem ko še vedno ni interesa po tem, da se da na tržišče izdelek, ki povzroča v nadaljnji porabi pri potrošniku čim manjše stroške energije. Neskladnost obeh interesov predstavlja v sedanjih fazi eno od večjih ovir za to, da bi na področju energetike dosegli tisto stopnjo racionalnosti, ki jo sedanja stopnja tehnološkega razvoja že omogoča.

8. Izkoristiti moramo vse številne možnosti, ki se nam s področja racionalne porabe energije ponujajo na področju industrije. Predvsem je treba v vseh organizacijah združenega dela zagotoviti ustrezno energetske službe, spremljanje in analizo porabe energije in iskanje možnosti racionalnejše porabe.

Istočasno je treba zaradi takojšnjega izboljšanja stanja pričeti z izobraževanjem ob delu. Preučiti je treba tudi primernost vključitve odnosa do racionalnosti porabe energije med elemente nagrajevanja po delu.

9. Upoštevajoč spoznanje, da smo soočeni z resnim problemom pomanjkanja domačih energetskih virov in s tem v zvezi z energetsko odvisnostjo, je tedaj neizogibna široka družbena akcija za racionalizacijo proizvodnje in porabe energije.

Akcija mora postati integralni del delovanja vseh družbenih in gospodarskih struktur ter trajna naloga slehernega občana in delavca. Skrb za kvalitetno izvajanje zadanih nalog pa bo tudi ena od temeljnih nalog samoupravne energetske skupnosti ali zveze samoupravnih energetskih skupnosti.

10. Zagotoviti racionalno porabo energije z ukrepi na področju politike cen

Cena energije je le eden od elementov stimuliranja za varčevanje z energijo. Določena politika cen po vrstah energije pa pomaga usmerjati in preusmerjati porabo na tiste vrste energije, kot to želimo in je družbeno najbolj ugodno. Z določeno politiko cen je možno doseči zmanjšan uvoz energije, zato je treba

sprejeti dogovor o politiki cen v energetiki.

11. Stremeti k bolj enakomerni porabi energije

— znižanje konic in uporaba ob časih nižjih obremenitev

V elektrogospodarstvu povzročajo konične obremenitve precejšnje stroške, ker je zaradi njih treba predvideti dodatne proizvodne, pretvorniške in prenosne kapacitete, ki pa so le kratkotrajno izkoriščene. Zato je potrebno posebno stimulirati zmanjšanje porabe konične energije s ceno. Izdelan in sprejet je nov tarifni sistem, ki stimulira odjem oz. obratovanje naprav v času nizkih obremenitev (manjša tarifa).

Pogodba za nabavo plina iz ZSSR predvideva enakomeren odjem plina in obvezno plačevanje pogodbenih količin plina, četudi te ne bodo prevzete. Zato enakomeren odjem stimulira tarifni sistem, ki vpliva na znižanje konic.

12. Racionalna poraba energije v industriji

Nekateri problemi racionalne porabe energije so za industrijo enaki kot za področje splošne porabe. Možnosti racionalizacije, ki so skupne za večino panog industrije, so:

a) Racionalno gospodarjenje s paro oz. vročo vodo (izvesti dobro izolacijo), uporabiti regulatorje in merilne naprave zlasti za pretoke, pritiske in temperature.

— splošno varčevanje pri porabi pare in tople vode

b) preprečevati prazne hode strojev

c) uvajati ustrezno termično izolacijo zgradb

d) dograjevati potrebne kompenzacije jalove energije

e) izboljšati obremenilne diagrame za električno energijo, zmanjšati konice (tudi pri porabi zemeljskega plina) ter izkoristiti energijo v času nizkih obremenitev (nizke tarife)

f) racionalno delo z elektro peči:

— povečati kapaciteto in obratovati v obdobjih sezonskih viškov energije, remonte opravljati v zimskem obdobju

— proizvodnjo elektro jekla podeliti na več peči, ki obratujejo v zaporedju; s tem se znižajo konice skupne obremenitve

— tehnološke postopke proizvodnje prirediti najugodnejšim elektroenergetskim režimom peči

— predgrevanje vložkov za elektro obločne peči

— rekonstrukcije tehnoloških naprav opravljati glede na porabo energije.

S samoupravnimi sporazumi je potrebno predvideti:

— obvezno energetske službo v delovnih organizacijah

— obvezno evidentiranje in analizo porabe energije

— v programih razvoja predvideti naloge glede racionalne porabe energije.

Priprava in sprejemanje ukrepov je trajna naloga. Racionalizacija porabe energije, ki ni vezana na investicije, je treba izvajati kratkoročno, vezano na večje investicije pa srednjeročno.

Anton Bertalančič, inž.

KAJ MORAMO IN KAJ MOREMO STORITI V DANAŠNJI ENERGETSKI SITUACIJI

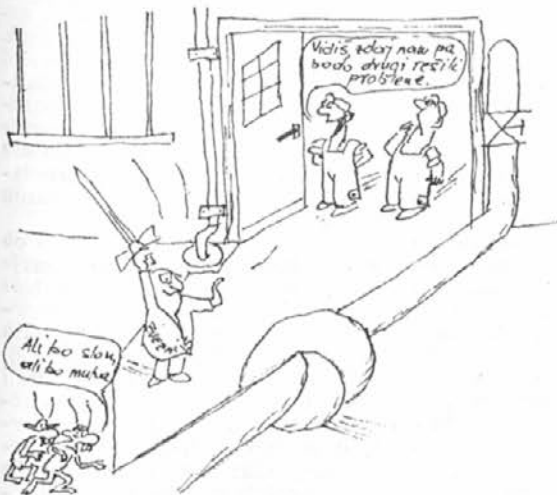
Na področju elektro energije, ki je primanjkuje in je bo še primanjkovalo:

Veliki sloni

Poraba elektro energije v elektro obločnih pečeh je prevelika zaradi prevelikega praznega teka peči (čakanja), počasnega zalažanja, slabe obzidave, slabega

Veliki sloni

Kompleks ogrewnih peči v valjarni in kovačnici, kjer zaradi starosti agregatov ni moč korenito popraviti specifične porabe energije. Soočamo se s ponavljanjem obdelav, slabim tesnjenjem, neoptimalnim zalaganjem, mrtvim časom, starostjo regulacije ipd.

Muše in sloni

vložka in še zaradi dvajset drugih različnih vzrokov...

Manjši sloni

Elektro peči za toplotno obdelavo imajo preveliko porabo zaradi stare in nevdrževane izolacije, zaradi slabega tesnjenja vrat, prepogostega odpiranja, ponavljanja tehnoloških postopkov, prevelikih mrtvih časov med uporabo ipd.

Mušice

Po nepotrebnem prižgane luči, na prazno tekoči stroji, ogrevanje pisarn in »pud«, odvečne ventilacije itd.

V železarni se je razpasel roj takih mušic — razvad: nujno jih je popisati z nekaj močnejšim pipsom. Velikim slonom to seveda ne gre do živega, s pasjimi bombicami problemov porabe pri obločnih pečeh tudi ne bomo rešili.

Kaj pa na področju toplotne energije...

Na tem področju so problemi še večji in slonovo čredo sestavljajo:

Eden največjih slonov je sistem ogrevanja železarne in mesta.

Manjši sloni

Razni toplotno tehnični agregati, ki so praktično nameščeni v vsakem tozdu: slabo tesnjenje, izolacija, ponavljanja, mrtvi časi med posameznimi fazami, odpiranje vrat, čakanje itd.

Mušice

Nepotrebno ogrevanje prostorov, odpiranje oken, netesnosti na cevnem razvodu, nezapiranje pip v garderobah in še in še, roj za rojem...

Vsako leto se ponavljamo, vendar je iz leta v leto stanje bolj pereče in kritično. Vsega nismo sami krivi, pa vendar tudi za to, kar bi lahko sami popravili, smo imuni.

Ali je res naša zavest tako nizka, da ne zmoremo dojeti pojma dobrega in varčnega gospodarjenja?

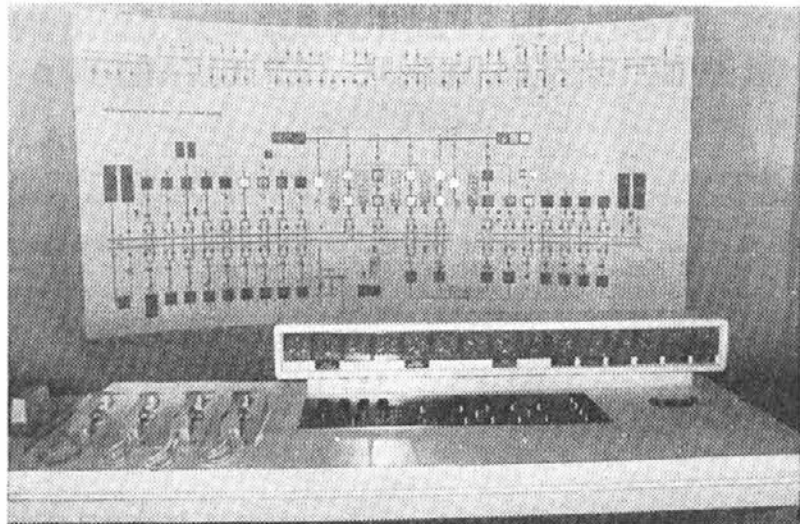
Janez Bratina, dipl. inž. —
Dušan Vodeb, mag.

energije, je treba mirno in trezno počakati, da se zadeve uredijo, drugi pa so mnogokrat prenevrozni in mislijo, da bodo s telefonado in vpitjem pospešili prihod elektrike. V CTP seveda električne energije ne proizvajajo, jo pa dobijo in razdeljujejo: 24 ur na dan in 365 dni na leto.

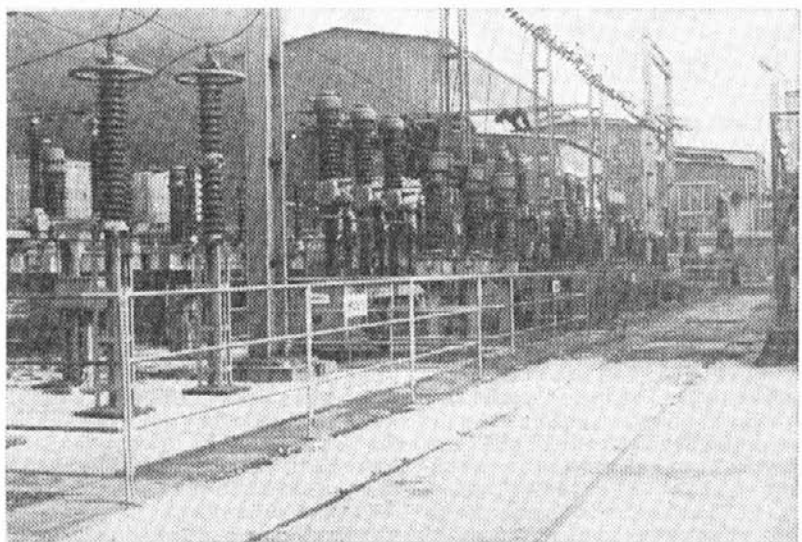
Centralna transformatorska postaja je stara 30 let. Prvi — vzhodni del je bil postavljen leta 1952, ko je bil postavljen tudi daljnovod 110 kV HE Dravograd—Železarna Ravne. S transformatorjem 10 MVA in stikališčem 5kV je bila to moderna industrijska transformatorska postaja — tipizirana za črno metalurgijo Jugoslavije. Prvo razširitev je doživela že 10 let kasneje: za napajanje novih elektro obločnih peči 25 t in obih 40 t, valjarne in ostalih obratov so bile postavljene nove transformacijske zmogljivosti: trije transformatorji po 20 MVA moči ter stikališče 20 kV. Takrat smo bili prepričani, da bodo zmogljivoosti za to generacijo zadoščale. Toda že prve elektroenergetske študije za modernizacijo jeklarne, kovačnice in za ostale novogradnje so pokazale, da razvoj železarne ne teče po nekdanjih predvidevanjih: idejni projekt za razširitev centralne transformatorske postaje iz leta 1975 je poleg modernizacije postaje predvideval tudi njeno širitev. Idejni projekt, kakor tudi glavni projekt modernizacije CTP je izdelal IBE Elektropjekt, Ljubljana — delovna skupina Slovenj Gradec. Projekt je predvidel razširitev stikališča 110 kV, dvig oz. zamenjavo dovoda 110 kV daljnovoda, postavitev novega transformatorja 40 MVA, zamenjavo vseh zaščitnih in

komandnih naprav ter obnovo starega stikališča 5 kV. Skupna transformacijska zmogljivost postaje bi naj bila: 40 MVA + 3 × 20 MVA + 10 MVA = 110 MVA. V tej številki so skrite tako potrebne rezerve, kakor tudi pokrivanje potreb železarne tja do preloma stoletja in še dalje.

Projekt razširitve in modernizacije CTP je bil zasnovan tako, da je bilo mogoče vsa dela opraviti med obratovanjem transformatorske postaje. To izjemno zahtevo je bilo težje izvesti kot pa predvideti. Gradbena dela, ki jih je izvajal Stavbenik Prevalje, so potekala v neposredni bližini visoke napetosti, daljnovodni portal, visok 28 m, je Hidromontaža postavila za praznik dela, 1. maja 1981. Najtežji tovor, ki je kdaj prispel v železarno — 40 MVA transformator Rade Končarja, težak 61 t — je Hidromontaža postavila na svoje mesto 13. avgusta 1980. Elektromontažna dela so izvedli hišni elektriki pod vodstvom delovodje Maksa Savca, ki imajo tudi sicer na skrbi obratovanje transformatorskih postaj in visokonapetostnih naprav. Elektromontažna dela so potekala tri leta in so po svoji zahtevnosti enkratni podvig. Brez prekinitve obratovanja je bilo potrebno demontirati staro, namestiti novo, novo preizkusiti in dati v pogon. Bile so potrebne improvizacije, trezna presoja in dobri živci, saj smo se vsi sodelujoči zavedali, da pri tem delu ne sme biti ene same najmanjše napake: tako zaradi varnosti delavcev, ki so dela opravljali, kakor tudi zaradi neprekinjenega obratovanja železarne. V teh treh letih ni nihče v proizvodnih obratih čutil, da modernizacija centralne transformator-

Glavni komandni prostor v CTP

Stikališče 110 kV v CTP

Centralna transformatorska postaja železarne — obnovljena in razširjena

V dnevih, ko mnogo govorimo o energiji — predvsem o njenem pomanjkanju in o njeni smotni rabi, so bile opravljene zadnje formalnosti za normalno obratovanje obnovljene in razširjene centralne transformatorske postaje železarne.

Med elektriki je CTP pojem, ki pove, da se od tod napajajo z elektri-

no energijo vsi porabniki: od največje elektro obločne peči v topilnici z močjo 12.500 kW do najmanjše fotocelice ali mikroelektronskega vezja, ki potrebuje za svoje delo moč, ki je manjša od 0,001 W. Ostali delavci železarne poznajo CTP kot mesto, kjer dajo električno energijo ali pa jo vzamejo. Prvi vedo: če v CTP zmanjka električne

ske postaje pomeni poseg v njihov del elektroenergetskega ožilja, kakor tudi ni slutil, da je njihova proizvodnja bila dostikrat odvisna od tega, ali bo vsaka od desetisoč žic razklenjena in ponovno priklopljena v pravem zaporedju in na pravem mestu. Vsak remont na obločnih pečeh in v valjarni je bil izkoriščen za delo, na napravah ostalih obratov pa se je delalo za državne praznike, ko vzdrževalci opravljajo posle, ki jih med rednim obratovanjem ni mogoče postoriti.

Danes je centralna transformatorska postaja obnovljena, razširjena, tehniško pregledana (republiški elektroenergetski inšpektor ni na opravljena dela imel niti ene pripombe) — je prava lepota in bi lahko brez sramu obratovala v kateremkoli delu razvitega sveta. Najsodobnejše zaščitne, merilne, signalne in komandne naprave omogočajo stikalcu zanesljiv pregled nad pretokom električne energije in nad stanjem naprav, ki ta pretok opravljajo. Iskra, ASEA, Siemens so bili dobavitelji te opreme. Najekonomičnejše razdeljevalne električne energije vodi računalnik, porabo električne energije pa bo že v kratkem registrirala mikroprocesorska zapisovalna naprava. Za točen čas zapisa porabe električne energije skrbi elektronska ura, krmiljena s pomočjo radijskih valov, ki kaže čas s točnostjo 10⁻¹⁶.

Z obnovljeno in razširjeno centralno transformatorsko postajo smo dosegli zahtevano obratovalno zanesljivost naših elektroenergetskih naprav. Te nam omogočajo tudi varno in ekonomično distribucijo ter vodenje porabe električ-

ne energije (letno porabimo prek 200.000.000 kWh), zmogljivosti smo povečali in pripravili prenos električne energije do novih porabnikov pri vakuumskih napravah, pri EPZ, v livarni posebne litine, v kovačnici, itd. Obnova in razširitev ni bila opravljena pravočasno le zaradi novih porabnikov električne energije, ki bodo pričeli obratovati v železarni v prihodnjem in v prihodnjih letih, ampak je bila dovršena v pravem trenutku tudi glede na zahtevo današnjega časa po ekonomičnosti porabe te energije. Tej zahtevi je sodobna prenosna elektroenergetska oprema potreben pogoj, smotrno porabo in izrabo električne energije pa lahko zagotavlja le njen neposredni porabnik, ki mora voditi proizvodni proces tako z vidika največje produktivnosti in kvalitete, kakor tudi z vidika najmanjše porabe.

Novo naprave in nove zmogljivosti so v naši osrednji transformatorski postaji pričele obratovati postopoma, kot so jih pač elektriki oživljali in jih dajali v obratovanje. Ni bilo svečanih trenutkov z govori in godbo, zato pa je bilo dovolj zadovoljstva ob vsakem uspešno opravljenem delu, ko smo doživljali, kako po štiriletnih pripravah in po triletni montaži rastejo naprave k svoji vedno bolj dovršeni obliki. Dobro opravljeno delo ni le zadovoljstvo za one, ki so to delo opravili, je tudi zagotovilo, da smo ob začetku obratovanja teh naprav storili, kar se je največ dalo storiti za njih zanesljivo in dobro obratovanje.

Janez Bratina, dipl. inž.

POSVETOVANJE STROKOVNJAKOV ČRNE IN BARVNE METALURGIJE TER LIVARSTVA SLOVENIJE

Kot vsako leto je tudi letos organiziral Metalurški inštitut Ljubljana strokovno posvetovanje slovenskih metalurgov, ki je bilo 7. in 8. oktobra in je bilo že trideseto po vrsti. Čeprav pomeni trideseta obletnica pomembnih jubilej, proslavljanju ni bilo namenjeno prav nič besed in časa ter je bilo posvetovanje od začetka do konca delovno. Delovno je bilo tako po vsebini kot po prisotnosti, saj je bilo oba dni v dvorani vedno nad 70 poslušalcev in razpravljalcev.

Prvi dan je bil v celoti namenjen posvetovanju z naslovom »Usmeritev metalurške proizvodnje v Sloveniji in potrebe predelovalne industrije«. Vseh 16 predavanj, izvlečke katerih je podalo 13 predavateljev, je bilo podrejeno želeni tematiki in usklajeno z naslovom. Tudi sestava predavateljev, saj jih je bilo 5 iz delovnih organizacij zelo pomembnih uporabnikov, je bila v duhu naslova. Med prisotnimi je bila približno tretjina predstavnikov porabnikov in razprava je pokazala, da je bil dosežen namen strokovnega posvetovanja, ki ga naj bi naslov odrazil; pritegniti k posvetu čim več predstavnikov predelovalne industrije. Pričakovali smo, da bo v referatih in v razpravi padlo več kritičnih besed na račun dela in predvsem kvalitetnih dosežkov v slovenski metalurgiji. Ocene stanja so bile objektivne. Menim, da je posebno pozitivno, da so bila prisotna prizadevanja, da bi se v skupnem raziskovalnem delu in sodelovanju med proizva-

jalci doseglo tisto, kar uporabnik potrebuje kot vložek za svoje uspešno delo.

Vsa predavanja so natisnjena v knjigi, katero si lahko zainteresirani naroče na Metalurškem inštitutu.

Strokovno posvetovanje je uspelo po udeležbi in vsebini, čeprav je bilo v sredstvih javnega obveščanja o njem vnaprej le malo objavljeno. V času priprav je bilo veliko storjenega, da bi bilo posvetovanje aktualno in to je gotovo doseženo, s tem da je bilo namenjeno predvsem uporabnikom metalurških proizvodov. Vsebinska predavanja in udeležba pa blaži napako, ki je v tem, da je bilo premalo objavljeno in ni razvidno iz vabila oziroma iz programa znanstvenotehnološkega posveta, ker manjka naslov, da je posvetovanje namenjeno usmeritvi metalurške proizvodnje za potrebe nadaljnje predelave.

Drugi dan je bil namenjen javni razpravi o raziskovalnih dosežkih v obdobju 1980/1981 in novih nalogah za leto 1983.

Organizator je v posebni knjižici, razdeljeni vsem udeležencem, dal pisni material za program dela drugega dne. V obravnavanem obdobju 1980/1981 je bilo v teku 90 raziskav, katerih potek in rezultati dela so bili podani v 69 elaboratih in 5 izvedenskih poročilih, 16 raziskovalnih nalog pa je bilo ob pričetku letošnjega leta še nedokončanih. Iz pregleda vrednotenja raziskovalnega dela izhaja, da je vrsta rezultatov že prenesena v proizvodnjo in po-

meni nove proizvode, nadomestitev uvoza, zanesljivejšo kvaliteto, izboljšanje produktivnosti, nižje proizvodne stroške, sigurnejšo proizvodnjo za izvoz in skratka, inovacijske dosežke, ki so zelo pomembni za uspešno metalurško proizvodnjo.

Nekatere raziskave so pripeljale do spoznanj, ki so pomembna tako s teoretičnega vidika kot s praktičnega, saj bodo ob nadaljnji potrebi ali interesu uporabnikov lahko uporabna tudi za neposredno proizvodnjo. Nova spoznanja so preverjena tudi tako, da so predstavljena širši strokovni javnosti z objavo v strokovnih časopisih doma in na tujem ter s predavanji doma in tudi na tujem. Tako so imeli slovenski metalurški raziskovalci v obravnavanem obdobju doma blizu 60 predavanj in 8 v tujini. V domačih strokovnih revijah so objavili 53 člankov in 12 tudi v tujini.

Pri vrednotenju raziskovalnih dosežkov, ki jih torej ni malo, vendarle nekaj pogrešam. Vsi raziskovalni rezultati, ki so preneseni v proizvodnjo, predstavljajo tudi neki ekonomski učinek, ki se ga da izraziti v številkah. Že nekaj let nazaj je bilo vsaj za del izvršenih raziskav podano tudi, kaj prenos raziskovalnega dosežka v proizvodnjo pomeni vrednostno. Namesto da bi bilo vse več prikaza vrednosti, so letos pri pregledu vrednotenja raziskovalnega dela številke v celoti izostale. Tako je v knjižici in tako je bilo tudi na po-

sterjih, ki so s prikazom raziskovalnih dosežkov posameznih nalog popestrili letošnjo podobo dvorane, kjer je posvet potekal in predstavljajo novo obliko prikazovanja rezultatov, ki je vzpodbudila živahno razpravo o raziskovalnem delu.

Dopoldanski del posveta je bil namenjen javni razpravi o raziskovalnem programu za leto 1983.

Kar je bilo v javni razpravi letos posebno hvale vredno je to, da za obravnavo predlogov raziskovalnih nalog za leto 1983 ni zmanjkalo časa. Predlog je že rezultat prejšnjih razprav in selekcije na strokovnih komisijah. Pripombe in spreminjalni predlogi ter posamezne dopolnitve, ki so sledile v razpravi poročilom vodij projekta in programov, pa zahtevajo nekatere uskladitve in spremembe predlaganega programa raziskovalnih nalog za prihodnje leto.

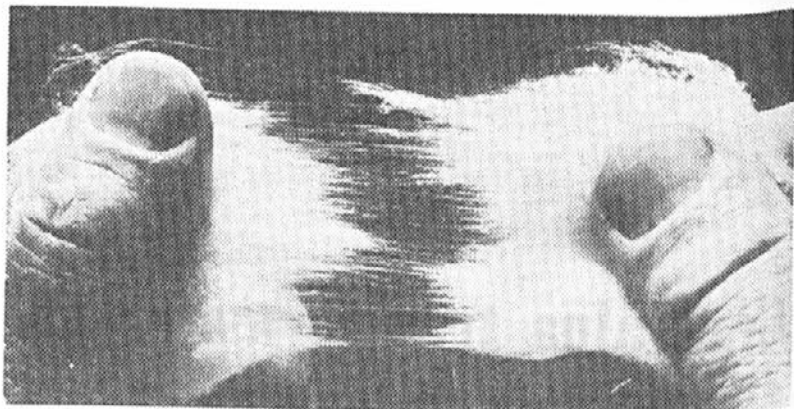
Kot je to že v navadi, se ob koncu takih posvetov sprejemajo zaključki in sklepi, tako je bilo tudi pri letošnjem znanstvenotehnološkem posvetu slovenskih metalurgov. Želimo samo, da bi bili vsi sklepi in zaključki tudi realizirani in bi dosežki znanstvenotehnološkega dela predstavljali močno podporo kvalitetnemu napredku tekoče proizvodnje v slovenskih metalurških podjetjih in osnovno nadaljnemu razvoju, da bi lahko čim bolj pokrivali kvalitetne zahteve predelovalne industrije.

Milan Marolt

KERAMIČNA VLAKNA ZA TOPLOTNO IZOLACIJO PRI VISOKIH TEMPERATURAH

V času energetske krize, ko se vedno bolj zavedamo vrednosti energetskih medijev, iščemo prihranke v dobri izolativnosti. Tako se danes vsak graditelj individualne stanovanjske hiše prej posvetuje in odloča za takšne gradbene materiale in izvedbo, ki mu bodo prinesli najboljše ali vsaj optimalne rezultate izolativnosti.

lane običajno tri variante obdelave zunanjih zidov z izračuni »k« faktorja za posamezno izvedbo. Izvedba zunanjih zidov je različna glede na različne materiale, ki se bodo uporabili. Za katero varianto se bomo odločili, je odvisno od graditelja samega, paziti pa moramo, da bo faktor »k« čim nižji (pod 0,5).

Vlakna, ki pomagajo varčevati

S toplotno izolacijo gradbenega objekta je mišljena sposobnost tega objekta oziroma konstrukcije, da v določeni meri prepreči toplotne izgube. Toplotna izolacija gradbenega objekta je okarakterizirana s koeficientom prehoda toplote »k«, merjeno v kcal/m².h.°C oziroma s toplotnim odporom »R« tega objekta. JUS standard od leta 1980 predpisuje, da projekti stavb morajo vsebovati izračun koeficienta prehoda toplote »k«. V projektu so tako obde-

V industriji, kjer imamo v pečeh visoke temperature, je dobra izolacija zelo pomembna. Prenos toplote s konvekcijo in sevanjem je zelo velik pri obzidavah s korundnimi nabojnimi masami in termobetoni. Ti materiali imajo visoko toplotno prevodno število »lambda« (kcal/m.h.°C). Toplotne izgube bi bile zelo visoke, zato moramo izvesti dobro izolacijo.

V svetu že dobrih 10 let uporabljajo za izolacijo pri visokih temperaturah

keramično vlakno TRITON KAOWOOL.

Ta ognjevzdorni material je praktično nezgorljiv in ima vsestransko uporabo: za izolacijo v industrijskih pečeh, pri varjenju, toplotni obdelavi, v avionskih konstrukcijah in gospodinjstvu. Uporablamo ga lahko do temperature 1260°C, pri čemer nastajajo minimalne fizične spremembe, in to celo pri višjih temperaturah.

TRITON KAOWOOL proizvajajo po licenci v Angliji. Proizvajalec je specialno opremljena firma »Morganite Ceramic Fibres« Ltd. Nesto, Chessire je začela prva v Evropi s proizvodnjo tega materiala že leta 1967. 60% združenja je lastništvo firme The Morganite Crucible Co. Ltd London, 40% pa ameriške firme The Babcock & Wilcox Company, New York. Firma Babcock je izumitelj in prvi proizvajalec tega izolacijskega materiala v ZDA.

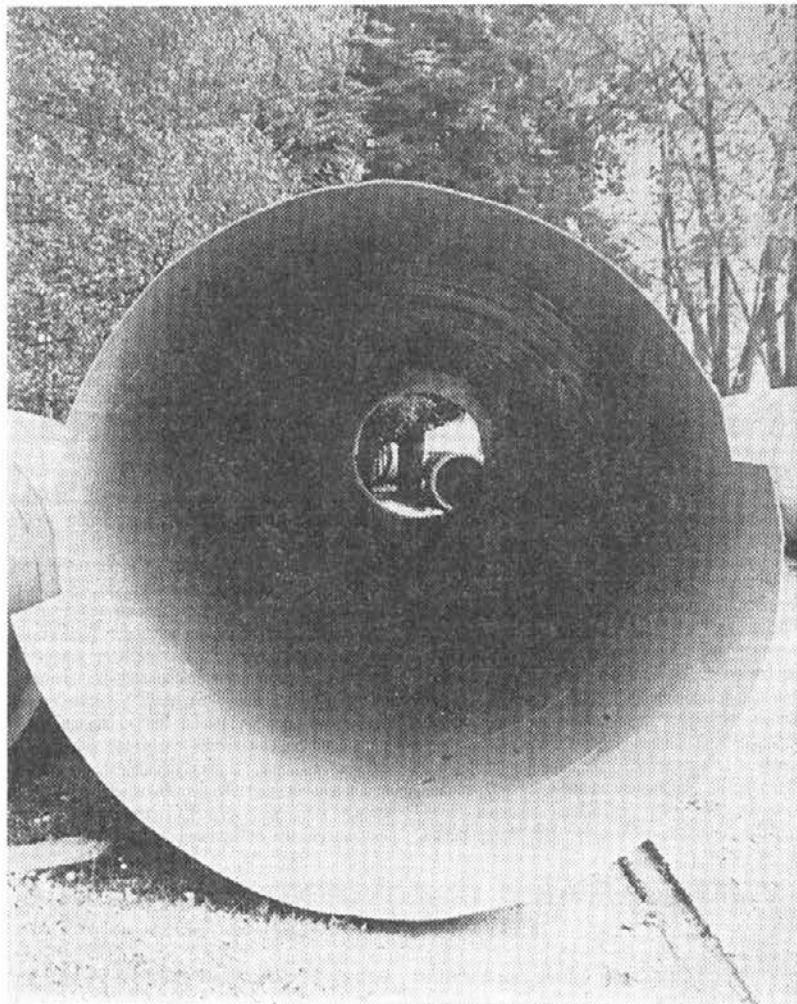
TRITON KAOWOOL je aluminosilikatni material, ki vsebuje 45% aluminija in 52% silicija. Dolžina posameznih vlaken znaša do 25 cm (10") poprečni premer vlaken pa 2,8 mikrona (0,00011"). Ta izredno dolga vlakna so med seboj prepletena tako, da dajo temu materialu moč, elastičnost, odpornost na vibracije in fizično stabilnost. Material ne vsebuje organskega veziva, zato so vse navedene lastnosti obstojne pri vseh delovnih temperaturah. Material je zelo raztegljiv, lahko se modelira in reže in je tako uporaben v vseh potrebnih oblikah, kjer obdrži svojo elastičnost tudi pri

daljši uporabi. Gledano s kemične strani so vlakna izredno obstojna. Občutljiva so na delovanje fosfornih in hidrofluorovih kislin ter na delovanje močnih alkalij. Keramična vlakna ne vsebujejo vode niti ne spremenijo lastnosti ob prisotnosti vode. Odsotnost organskih veziv v materialu pomeni, da ta ne morejo vplivati na atmosfero v peči.

Zaradi vseh navedenih lastnosti je triton kaowool uporaben povsod, kjer imamo opraviti z visokimi temperaturami. Tako ga uporabljamo za zapolnitev dilatacijskih fug, za oblaganje in izolacijo vrat in pokrovov peči, za izolacijo stropov in vročih površin ind. peči, za izolacijo kotlov, parnih turbin itd. Triton kaowool je zelo slab prevodnik toplote. Toplotna prevodnost se giblje v mejah med 0,04 do 0,17 kcal/m.h.°C v odvisnosti od gostote, ki znaša od 50—90 kg/m³.

Oblika in dimenzije so različne. Triton kaowool papir proizvajajo v dveh oblikah; z organskim vezivom in brez njega. Papir uporabljamo v glavnem za oblaganje, za dilatacijske fuge, kot predmet za razstavljanje dveh različnih ognjevzdornih materialov, pri bronžiranju in termični obdelavi. Nadaljnje oblike kaowoola so vlakna, trakovi, pokrivači, plošče. Uporaba vseh oblik je zelo enostavna in hitra, ker ne potrebuje časa za sušenje. Do sedaj smo ta visokovredni izolacijski material uvažali. Pričakujemo pa kmalu podobnega domačega izolacijskega materiala od »Termike«.

Viljem Irman, inž., Tozd SGV

Cevi za odpraševalno napravo v jeklolivarni

STALIŠČA PREDSEDSTVA OK SZDL

ZAPOSLOVANJE

Predsedstvo občinske konference SZDL Ravne je na svoji 38. seji sprejelo naslednje sklepe:

1. Uresničevanje planskih in družbeno dogovorjenih ciljev na področju zaposlovanja in kadrovske politike zahteva aktivno vlogo družbenopolitičnih organizacij na tem področju. Pri tem se moramo zavzemati predvsem za dvig produktivnosti in uveljavljanje kakovostnega gospodarjenja, na tej osnovi pa spreminjati strukturo gospodarstva in razvoj družbenoekonomskih odnosov na področju zaposlovanja. Zato morajo delavci v združenem delu obravnavati to področje predvsem z vidika gospodarske in razvojne politike v okviru srednjeročnih in letnih planov. Pri tem je treba zaostri zahtevo po sočasnem planiranju kadrov, usmerjanju mladih in zaposlenih v izobraževanju, štipendiranje in zaposlovanje.

2. Prednostna usmeritev v proizvodnjo hrane in bistveno spremenjeni pogoji zaposlovanja zahtevajo, da pospešeno razvijamo kmetijsko dejavnost in družbenoekonomske odnose na vasi, ki bodo stimulirali mlade za vključevanje v to dejavnost.

Velike možnosti za večje zaposlovanje v naši občini so v razvoju drobnega gospodarstva, samostojnega osebnega dela in razvoju storitvenih dejavnosti. Zato je treba preveriti obstoječe, izdelati pa tudi nove rešitve za izvajanje družbenega dogovora o razvoju drobnega gospodarstva. Pri tem se morajo angažirati IS SO, medobčinska gospodarska zbornica in obrtno združenje.

3. Pri reševanju zaposlovanja in zagotavljanju socialne varnosti zlasti mladim moramo z neposredno politično akcijo usmeriti svoja prizadevanja na naslednja področja:

— pogoje za večjo produktivnost dela in zaposlovanje mladih je treba ustvariti s prerazporeditvijo delovnega časa in podaljšanjem obratovalnega časa oz. uvajanjem večizmenskega dela (kjer so ekonomske oz. proizvodne možnosti)

— posebno pozornost je treba posvetiti vsem oblikam dopolnilnega dela, ki ga je v naši občini vse preveč in se v vseh konkretnih temeljnih sredinah boriti za omejevanje in odpravljanje takih oblik dela.

— s konkretno analizo je potrebno ugotoviti upravičenost številnega nadurnega dela in predvideti opravljanje tega dela z rednimi zaposlitvami.

4. Pojavlja se zaprtost OZD in izkoriščanje monopola delavcev na posameznih, zlasti strokovnih področjih, kar se kaže v dopolnilnem in nadurnem delu. Družbeni pravobranilec samoupravljanja naj celovito preuči razsežnost in kvaliteto ter družbeno smotrnost takega dela.

GOSPODARSTVO

1. Kljub izrednim prizadevanjem gospodarskih OZD, predvsem večjih kot so: Železarna Ravne in Rudnik Mežica ter usklajenim aktivnostim izvršnega sveta skupščine občine in koordinacijskega odbora za stabilizacijo so gospodarski rezultati, zlasti rezultati fizičnega obsega proizvodnje v I. polletju letošnjega leta v naši občini zaskrbljujoči. To dokazujejo tudi indeksni kazalci in primerjava med njimi, zlasti če primerjamo fizično proizvodnjo, število zaposlenih in dosežene finančne rezultate ter rast porabljenih sredstev za splošno, skupno in osebno porabo. Zato predsedstvo meni, da je nujno potrebno še več pozornosti posvetiti in vsa prizadevanja usmeriti v vseh naših OZD s področja gospodarstva za večjo rast fizične proizvodnje, dvig produk-

ktivnosti dela ter zaposlovanje na tistih delovnih mestih, ki neposredno vplivajo na kakovostne dejavnike gospodarjenja.

2. Predsedstvo predlaga glede na prikazano tabelo rast porabljenih sredstev zboru združenega dela, da prek koordinacijskega odbora za stabilizacijo preveri utemeljenost postavke št. 6 — dnevnice in prevozni stroški za službeno potovanja v tujino. Zlasti je potrebno izdelati analizo OZD, ki so porabila ta sredstva, in ugotoviti njihove izvozne rezultate. Prav tako bi bilo potrebno v tej tabeli prikazati porast sredstev,

namenjenih za reklamo, in ugotoviti upravičenost porabe teh sredstev.

3. Predsedstvo OK SZDL soglaša z ukrepi, navedenimi v gradivu za to točko dnevnega reda, in predlaga, da jih zbor združenega dela sprejme, predvsem pa, da se zavzema za izvajanje in polno odgovornost pri izvajanju stališč in sklepov zbora združenega dela v konkretnih temeljnih sredinah.

(Vir: stališča predsedstva OK SZDL Ravne o uresničevanju letnih načrtov zaposlovanja in rezultatih gospodarjenja v I. polletju 1982 OZD)

SKLEPI 6. SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZKS RAVNE 28. 9. 1982

• V vsaki OO ZK je treba sproti analizirati realizacijo planskih nalog in ugotoviti, zakaj je prišlo do fizičnega pada proizvodnje.

• OO ZK naj ocenijo izvozna prizadevanja v letošnjem letu. Breme izvoza morajo prevzeti vsi, ki imajo za to kakršnekoli možnosti.

• OK ZKS Ravne opozori CK ZKS na težave, ki jih ima Rudnik Mežica s planom SISEOT-a in Železarna Ravne z doseganjem plana izvoza zaradi izpada električne energije.

• Ob koncu leta ne sme biti v nobeni delovni organizaciji kršitelja pri OD.

• Člani ZK, ki delajo v TOZD Lesne Slovenj Gradec, morajo realno oceniti možnosti sanacijskega programa »izgubašev« in dati pobudo, da pride do sanacije, ki bo upoštevala socialno

varnost vseh delavcev, ne le tozda v izgubi.

• Člani OO ZK so odgovorni, da na svojih sestankih spregovorijo o problemih, s katerimi se srečujejo v delovnem okolju. Posebno moramo izpostaviti odgovornost vsakega posameznika na njegovem delovnem mestu (ODGOVORNOST IMA PRIIMEK IN IME).

• Komunisti v samoupravnih organih in delavskih kontrolah morajo oceniti koristnost in upravičenost službenih potovanj v tujino.

• Oskrba v naši občini še ni kritična, potrebno pa je stalno spremljanje in sprotno obveščanje IS SO Ravne, pa tudi inšpekcijskih služb, da ne bi prišlo do nepravilnosti ali celo ogrožanja družbene imovine in posameznikov (bencin). Priprava na zimsko ogrevanje je dobra, a

še pomanjkljiva, zato bi se morali povsod, kjer je to možno, oskrbeti tudi z zalogami na trda goriva. Člani ZK morajo objektivno delovati v vseh sredinah, saj se s problemom oskrbe v naših republikah srečujemo že celo leto. Pravočasno je treba obveščati predsednika IS SO, pravočasno pa mora biti tudi samokontrola ob nepravilnostih, opozarjanje nanje je nujno.

• Konferenca zahteva, da se objavijo ugotovitve v zvezi z in-

formacijo TV Ljubljana o kršitvi cen za krožne žage — problem zadeva tozd Industrijski noži in Komercialno Železarne Ravne.

• Odgovorno in odločno moramo zastaviti nadaljnji razvoj kmetijstva v naši regiji. Do konca leta je treba organizirati razvojno službo oz. pospeševalno službo v okviru DO, ki bi usmerjala proizvodnjo v obeh sektorjih.

(Vir: Informacije OK ZKS Ravne, št. 8)

Odgovornost ima ime in priimek

Po 3. seji CK ZKS in 3. seji CK ZKJ se je takoj sestel komite OK ZKS Ravne, za njim pa osnovne organizacije ZK po delovnih organizacijah.

V smernice osnovnim organizacijam je komite zapisal, da morajo biti sklepi konkretni, da bo mogoče preverjati in ugotavljati odgovornost za njihovo uresničevanje. Vsak član partije mora dati vse od sebe, opraviti pa je treba s tistimi, ki so »za« le načelno, potem pa se »skrijejo v sivini kolektivne odgovornosti.« Komunisti ne smejo dovoliti črno-belih obravnjav stanja, s svojim delom in osebnim zgledom morajo biti vodilo drugim. »Moralni lik komunista

(kaj dela, kako se obnaša in koliko prispeva) mora biti v središču naše ocene.«

Prihodnje leto bo morda še težje, zato naj se vsakdo zaveda, da je izvoz glavna naloga. Organizirano se je treba pripraviti na še težje razmere (oskrba z repromaterialom in energijo); zaostri odgovornost, a ne kampanjsko, vendar odločno in dosledno, da bo postalo nekaj normalnega tudi, če bo moral kdo odstopiti. Zmanjšati vse vrste porabe ni lahka naloga, a je dolžnost komunistov, da se potrudijo. Forumskega dela mora biti vse manj, zato pa vse več neposrednih stikov.

V JEKLOLIVARNI ODGOVORNOST ŽE DOBILA IME IN PRIIMEK

V jeklolivarni se je glede na smernice najprej sestel sekretariat in razmere v svojem tozdu ocenil tako:

»Ravnatelj tozda pri analizi rezultatov izvoza še vedno opozarja, da niso vsi v tozdu dovolj dosledni pri uresničevanju izvoza. Danes moramo razčistiti, in to mora veljati tudi v prihodnje na vseh področjih — kdo je tisti, ki ne dela izvoza. Delavec v proizvodnji prav gotovo ne. Če pa je ta tisti, potem ni

odpraviti vsako familiarnost in oportunitizem.

Odgovornost ima svoj priimek in ime. Samo tako se lahko lotimo kritike in samokritike, s kritiziranjem pa moramo prenehati, saj ne daje pravih rezultatov, temveč omogoča, da se vsakdo poslužuje pregovora »napad je najboljša obramba.« To velja tudi za najodgovornejše družbenopolitične delavce, ki že 10 let in več veliko govorijo

toliko v vseh dejavnostih tudi zmanjšajmo.

V jeklolivarni se poslovni rezultati iz leta v leto izboljšujejo, vendar kot slabost ugotavljamo naslednje: imamo akcijski načrt, znani so nosilci posameznih nalog, rezultati po tretjem kvartalu pa kažejo, da cilji niso bili realni na posameznih področjih (vsi nosilci pa so jih sprejeli kot svoje obveznosti) oz. ni bilo ustrezne aktivnosti pri vsakem nosilcu. Danes večina njih niti ne ve, razen da bi morali zmanjšati materialne stroške in izmeček, kako to storiti oz. zakaj cilji niso doseženi. Tudi na tem področju moramo odgovornost imenovati s priimkom in imenom in od vodij oddelkov zahtevati, da so v celoti odgovorni za ekonomičnost dela v svojih oddelkih. Kdor tega noče ali nima časa, ker se mora ukvarjati z drobnarijami, naj odstopi ali pa delo organizira tako, da se ne bo izgubljal v drobnjarkarstvu, zato je treba več odgovornosti zahtevati tudi od delovodij.

V razpravi so člani zoprdili oceno sekretariata in dodali še svoje:

Ni za vse težave kriva slaba preskrba z energijo in repromaterialom, ampak je v resnici premalo pridnega in dobrega dela. Ne smemo dopuščati uveljavitve

načela — s čim manj dela doseči čim višji OD.

Tudi v bazi smo črni, a kdo nam garantira, da bodo »šparali« na vrhu, če bomo mi delali najbolje, kolikor moramo?

Nikoli ne ugotavljamo, kaj smo naredili, vedno samo, kaj bomo, kaj moramo, kaj naj bi — stanje pa imamo. Pa se pogovarjamo o priimkih, ne spet načelno in se vprašamo — ali imamo analizo, zakaj prejšnji mesec (september) ni šlo po planu? Imamo. V čistilnici na primer ni bil dosežen plan. Če moramo ugotavljati odgovornost, potem je treba povedati, da je potemtakem vodja čistilnice kriv za to. Tako se pogovarjamo, drugače nima smisla, saj zopet zapademo v kritizirstvo in splošnost.

Jeklarji so dali veliko analizega škarta. Se je kdo pogovarjal z njimi, zakaj? Če pa ne dosežemo plana, ne izpolnimo naročil tujemu kupcu, se ne omenja jeklarja, ampak smo krivi mi. Težko je kar naenkrat odkrito govoriti, kdo je kriv za kaj, ne upamo si. Vendar ne pozabimo — imena so na vrhu, pa tudi zelo spodaj so.

Ravno komunisti v jeklolivarni pa so prvi dokazali, da se da govoriti odkrito.

SKROMEN IZVOZ ORODJARJEV

Komunisti v orodjarni so osrednjō pozornost namenili proizvodnji. Na dnevnem redu so imeli uresničevanje planov, izvoz, porabo ustvarjenega dohodka, spoštovanje samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov in zakonskih obveznosti.

Pri izvozu imajo skromen delež, saj so letos zanj imeli samo 6 ton. Za prihodnje leto bodo načrtovali več, pa tudi od komercialne pričakujejo, da se bo bolj trudila za pridobivanje naročil na konvertibilnem trgu.

Orodjarji si ne pulijo las zaradi nedoseženih planov. V zadnjih treh mesecih bodo nadoknadili v devetih mesecih izpadlo proizvodnjo 150 ton, realizacija planov za srednjeročno obdobje pa bo zaključena že leto prej. Zaosta-

jajo pa pri interni proizvodnji, zato da bi izpolnili plan.

V prihodnje veliko pričakujejo od novih delovnih skupin, saj jih ne nameravajo sestaviti po poklicih, ampak po delovnem procesu.

Tako kot nekaterim drugim tozdom jim manjka življenjskega prostora — nimajo svojih pisarn in ustreznih prostorov za sestanke, ne vedo, kje bodo imeli garderobo delavci, ki jih nameravajo še zaposliti. Sami dajo ves denar za amortizacijo (nakup novih strojev), tako jim za to ureditev nič ne ostane. Slabe volje pa so še zato, ker niti za osnovni razvoj (strojni park) nimajo sami dovolj denarja, še zlasti ne, da bi dosegli cilj — imeti univerzalno orodjarno. Zlatka Strgar

KAKOR SE DELA LOTIŠ, TAKO SE TI OSEDA

Lani, ko so jeklarji dosegli plan, so tulile sirene in hiteli smo sporočiti vest vsej Sloveniji. Letos morda ne bo sirene, ker so nas prizadele redukcije, občasno pomanjkanje nekaterih vrst legur in slab vložek. In k temu na rob še naš odnos do dela.

Že konec avgusta je ravnatelj tozda Jeklarne ugotavljal: »Delavec ne smeš več na nič opozoriti niti jim odrediti dela, ker menijo, da delo in tehnologija tudi spadata v samoupravljanje oz. svoje interese (izmikanje delu) skušajo podpreti s samoupravljanjem. V jeklarni lahko na vsakem koraku vidimo ne-normalen odnos do dela in proizvodnih sredstev. Poškodovani so stroji, polomljene ograje, pogoste so kraje, razmetavanje dragih in uvoženih legur je že običajen pojav. Ni zagnanosti. Za nekajminutne zastoje se nihče ne sekira.«

Kaj je taki izjavi sploh še treba dodati? Morda to, da bi nemara sociološka raziskava prišla do istih ugotovitev le da na znanstveni podlagi.

V nekem tozdu so mi trije delavci na zastavljeno vprašanje, kaj jih najbolj tare, odgovorili:

- kdaj bo ura dve
- kdaj bo petnajsti
- kdaj bo Merx dal boljše materiale.

Stvar je možno vzeti kot šalo, pa tudi v resen razmislek.

Pa še dva drobca iz mozaika slabe discipline. — V poročilu dežurnega tovarne beremo: v času dežurstva sem vse tozde dvakrat obhodel in ugotovil, da se do 12.30 dela normalno, nato pa začno delavci odhajati domov brez dovolilnic ali ... do okvare na tehtnici v jeklarni je prišlo, ker so se delavci igrali z gumbi na armaturni plošči ...

Še dosti podobnih in hujših primerov bi se dalo naštet, vendar nikoli ni vse samo črno. Pri nas je tudi pridno delo. Zakaj bi sicer nekateri dobivali uradna in neuradna priznanja, le da se morda premalo zledujemo po tel, še posebej tedaj ne, ko norčije in lenoba najbolj skušata roke in glavo. Mogoče pa komu dobra beseda več da, kot pa če ga aboniramo pri disciplinski komisiji, kajti pozabiti ne smemo, da čas in razmere terjajo pridnost slehernika izmed nas. In v tem času se zde pravišnje preproste besede enega izmed naših sekretarjev OO ZK, ki je rekel:

»Dajmo, fantje, vsak naj malo bolj poprime, boste videli, da bo šlo. Ni vrag, da ne bi, poprimimo, pa bo!« Če take besede prav čujemo, potem gotovo čujemo tudi še sirene za pridnost.

Z. Strgar

Pestrost

mamo v redu organizacije dela, saj verjetno delavci lahko delajo le tisto, kar od delovodij dobijo. Ob takšnem nadaljnjem analiziranju moramo priti do krivca. Temu pa ni potrebno več samo obljubljeni »nagrade«, ampak je potrebno kršitev ugotoviti in ukrepati, tako da s svojimi privatnimi interesi ne bo ogrožal družbenih. Če tega ne bo naredil ravnatelj, potem mora OO ZK oceniti njegov odnos do izvoza. To pa bo v nekaterih sredinah zahtevalo tudi kadrovske spremembe, kjer moramo odpraviti vsako familiarnost in oportunitizem.

Danes ugotavljamo, da so kapacitete neke panoge izkoriščene le za eno tre-

tjino, jutri pa gradimo dodatne iste kapacitete, v isti sapi pa se zavzemamo za zmanjšanje investicij. Ko pa se sprejme kak ukrep, velja ta linearno za vse (spet za tiste, ki se ne znajdejo drugače). Takih primerov je veliko, skrajni čas pa je, da stabilizacijo v Jugoslaviji zastavimo dolgoročno, povemo koliko smo »zapufani«, kdo in zakaj se je »zapufal«, potem pa naravnomo ukrepe tako, da jih bomo enotno rešili. Namesto da se na kongresih zavzemamo za zmanjševanje administracije (vsak dan pa si izmišljamo novo), je bolj učinkovito, da se res zmenimo, za koliko jo je treba zmanjšati in jo za

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto IX

Ravne na Koroškem, 15. novembra 1982

Št. 11

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Peter Metulj, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjorpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Problemsko-volilna konferenca OK ZSMS Ravne

Nadaljevati začeto delo

Mladi občine Ravne na Koroškem smo se zbrali, da bi ocenili svoje dosedanje delo in si začrtali smernice za naprej. Izvolili pa smo tudi novo vodstvo — POK ZSMS Ravne.

Predsednik OK ZSMS Ravne je uvodoma dejal: »Mladinska organizacija je ob izpolnjevanju programskih nalog, določenih na kongresu ZSMS in ZSMJ, usmerila svoje dejavnosti k najpomembnejšim vprašanjem družbenega položaja, organiziranosti in delovanju mladega rodu in izvajanju politike gospodarske stabilizacije, k nadaljnjemu razvoju sistema socialističnega samoupravljanja in samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, h krepitvi družbenoekonomskega položaja mladih, graditvi delegatskega sistema in večji udeležbi mladih k nadaljnji re-

formi vzgoje in izobraževanja, idejnopolitičnemu in marksističnemu usposabljanju, razvijanju prostovoljnega mladinskega dela, h krepitvi sistema SLO in DS, gojenju revolucionarnih tradicij, h krepitvi bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. ZSM je posvetila posebno pozornost uresničevanju pobude tovariša Tita o izboljšanju kolektivnega dela, odločanju in odgovornosti.« Končal pa je z mislijo: »Kritično in samokritično pretehtavanje angažiranosti ZSM v vsaki osnovni celici naše organiziranosti je pogoj za premostitev slabosti in napak in pogoj za nadaljevanje nepretrgane akcije ZSM za uresničevanje njene vloge in odgovornosti pri razvoju socialistične samoupravne družbe.«

11. KONGRESU ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE, NOVO MESTO

Mladi fužinarji železarne Ravne pozdravljajo kongres slovenske mladine in mu želimo uspešno delo.

Pričakujemo, da bodo sklepi 11. kongresa ZSMS še bolj utrdili položaj mladega človeka, hkrati pa mu naložili še večjo odgovornost pri izgrajevanju našega samoupravnega socialističnega in delegatskega sistema. Zavedamo se težkega gospodarskega in političnega položaja in bomo z lastnim delom prispevali k razrešitvi nastale situacije, saj smo prepričani, da je le delo in njegovi rezultati merilo za naš obstoj in razvoj. Obljubljamo, da bomo še naprej odločno stopali po poti, ki sta jo začrtala naša vzornika in prijatelja tovariša Tito in Kardelj. Resno in odgovorno bomo sprejeli vse naloge, ki nam jih nalaga 11. kongres ZSMS.

Ne bomo le kovači plemenitega jekla, temveč tudi kovači plemenitega človeka!

Ravne na Koroškem, 23. 10. 1982

Mladinke in mladinci
ŽELEZARNE RAVNE

Vestno delo

Mladi v združenem delu so precej časa posvetili vključevanju (in ponekod prav uspešno) v prizadevanja za povečanje produktivnosti dela, za dolgoročno stabilizacijske politike, za načelo produktivnega zaposlovanja, za okrepitev raziskovalne in inovativne dejavnosti... Vzporedno z vodenjem akcije o »pravilnem« nagrajevanju po delu in iz dela smo se zavzemali tudi za izboljšanje pogojev dela. Premalo smo posvečali pozornost delovni (in tudi tehnološki) disciplini. Na področju stanovanjske politike pa nam je uspelo, da smo izključili merila, ki so postavljala mladega delavca v neenakopraven položaj. Žal pa so se pojavili drugi problemi: podaljšal se je rok izgradnje stanovanj, neustrezno organizirana gradbena operativa, pomanjkanje gradbenega materiala (neka-

NA KRATKO

Velikokrat pišemo ali govorimo o določnem problemu, do njega imamo kritičen pristop, potem ko je potrebno narediti še kakšen korak naprej, pa se navadno zatakne. Tega vsaj načelno pri mladih ne bi smelo biti. Zato nas je tembolj prijetno presenetil zapisnik, ki so nam ga poslali mladi OO ZSMS TRO s Prevalje.

Na svojem zadnjem sestanku so našli celo vrsto negativnih pojavov v svoji delovni sredini ter krivce tudi imenovali.

Ta poteza je bila zelo vzpodbudna, kajti tu se je jasno pokazalo, da se je mladina prva in najprej izpostavila po odgovornosti in prav bi bilo, da bi njeno potezo posnemale tudi ostale DPO tako v TOZD TRO kot v železarni. Druga plat pa je ta, da so mladi prebili tisti zid, mejo, po kateri so bili znani, da namreč prirejajo samo zabave, da pa ostale, veliko bolj pomembne stvari puščajo ob strani. Upamo, da mladi iz TRO ne bodo ostali samo pri tej potezi.

S. J.

terih vrst), kvaliteta dela, ... Prav tako nismo — niti ne moremo biti — zadovoljni z »usmeritvami gradnje (izdelave) podstrešnih stanovanj«, saj le-ta še ni zaživela v naši sredini. Na svojih konferencah in posvetih pa smo kritično izpostavili problem zaposlovanja mladih, nadurno, pogodbeno in honorarno delo. »Malo je problemov, ki jih lahko rešimo člani ZSM znotraj svoje organizacije. S svojimi predlogi in stališči moramo priti na samoupravne organe odločanja v tesni povezavi z ostalimi DPO. To povezovanje pa ne sme temeljiti le na skrbniškem ali pokroviteljskem odnosu ostalih DPO do mladinske organizacije, ampak na medsebojnem obveščanju in skupni akciji,« so poudarili na konferenci mladi delavci.

Mladi kmetovalci (združeni v aktivno združnikov Prevalje) pa so velike uspehe dosegli pri razvijanju in krepitvi medsebojne solidarnostne pomoči. Svoje akcije so razširili tudi na urejanje cest, čiščenja gozdov, pogozdovanje ... Mlade združnike skrbi množično odhajanje mladih s kmetij. Opozarjajo na razkorak pri pridobivanju osebnega dohodka, socialni varnosti, pogojih dela, prenosu kmetij na mlajše, na cene kmetijskih (in industrijskih) cen. Prav tako ni razpisane štipendije za poklice v kmetijstvu (oz. za poklic kmetovalec). Naša skupna skrb je, da pomagamo mladim ostajati na kmetijah, da bo čimveč rodovitne (če ne že vsa) zemlje obdelane, da zagotovimo mladim pogoje za življenje in delo na kmetijah (urejeni družbenoekonomski odnosi, socialna varnost, urejeni kreditiranja, ...).

Svoje (ne)delo in (ne)uspehe so ocenili tudi mladi v krajevnih skupnostih. Eden izmed vzrokov za neaktivnost mladih v krajevni skupnosti je starostna struktura — med 14. in 18. letom — (se pravi z šol). Spraševali so se, kjer so mladi iz združenega dela in kje mladi komunisti. Problem je tudi financiranje mladinske organizacije v krajevni skupnosti. Mnogi mislijo, da si mora mladina sama s svojim delom pridobiti potrebna sredstva. Je mladinska organizacija res »servis«, najcenejša delovna sila, so za nas le krampi in lopate?! Problem so tudi prostori, saj se mladi (razen na Ravnah) nimajo kje sestajati (pod »lipo« ali pa pri predsedniku kar doma pa najbrž ni najbolj prijetno).

V občini smo veliko naredili tudi na področju mladinskega prostovoljnega dela. Izvedli smo vrsto lokalnih mladinskih delovnih akcij (čiščenje okolice, kopanje jarkov, zbiranje odpadnih surovin...). Sodelovali smo na republiških in zveznih akcijah in v mednarodni brigadi. Vseh udeležencev je bilo 112 (od 97 potrebnih, ki smo jih morali zagotoviti). 28 brigadirjev je prejelo priznanje »udarnik«, 27 pa »pohvale«. Opozorili so na problematiko pomanjkanja študentov, mladih delavcev in članov ZKS v strukturi

brigade. Nekateri podpisniki družbenega dogovora o mladinskem prostovoljnem delu ne uresničujejo zadanih nalog, kar še otežuje delo mladih na tem področju. V naslednjem obdobju se bomo morali veliko bolj načrtovati in organizirati lotiti tega problema.

Mladi so na konferenci spregovorili tudi o idejnopolitičnem delu in informiranju. Na obeh področjih jih čaka precej dela.

Spregovorili so tudi o delovanju (pravilnejše: povezavi) mladinske organizacije z družbenimi organizacijami in društvi. Kotnik Beno — predstavnik gasilske zveze Ravne — je poudaril, da je v vrstah gasilcev precej mladih (celo pionirsko četo so ustanovili oz. akcija »pionir-gasilce« je v naši občini obrodila sadove). So tudi aktivni. Pogrešajo pa sodelovanje mladinske organizacije z društvi in organizacijami. Podobno stanje je tudi v sodelovanju s planinskim društvom, taborniki ...

Irma Fajmut je iz lastnih izkušenj povedala, kako se v delovni skupnosti KSZ trudijo, da pritegnejo vsakega mladince v mladinsko organizacijo. Potrebno ga je seznaniti z delovanjem mladine v določeni sredini in ga motivirati, da postane aktiven član OO ZSM. Sestaviti je potrebno tudi dovolj pester akcijski program dela, da vsak najde nekaj zase.

Konferenci so prisostvovali tudi predsednik SOB Ravne tov. Franc Tušek, predsednik OK SZDL tov. Marko Matkovič, sekretar OK ZKS Ravne tov. Edo Lorber, predsednik OZ ZZB NOB tov. Ivan Močnik in sekretar OSS Ravne tov. Mile Milinkovič.

Tov. Tušek je menil, da smo se mladi v fazi evidentiranja premalo aktivirali. Kljub temu pa lahko s svojim mišljenjem, stališčem (v bazi) pomagajo pri reševanju problemov in pri odločanju v posameznih zadevah. Danes se bo potrebno dogovoriti za delo v prihodnje, dogovoriti za kreativno delo. Odločneje se moramo spoprijeti s sedanjimi težavami v našem gospodarskem in družbenopolitičnem življenju.

Tov. Matkovič nas je opozoril, da smo na današnji konferenci pozabili na celodnevno šolo, da smo pozabili odločneje izpostaviti usmerjeno izobraževanje, da smo v tem ča-

su premalo (čeprav smo precej razpravljali) izpostavili kadrovske politike.

Z navdušenjem smo sprejeli predlog sekretarja OK ZKS tov. Lorberja, da po kongresu slovenske mladine organiziramo konferenco ZKS Ravne, ki bi bila posvečena delovanju in problemom mladih v naši občini. Poudaril je da moramo izhajati iz izkušenj »boljših«, aktivnejših osnovnih organizacij ZSM v naši sredini. Več pa bo potrebno tudi spregovoriti o zaposlovanju mladih in kadrovske politiki. Zanimariti ne smemo tudi štipendijske politike. Okrepiti bo potrebno sodelovanje s klubom koroških študentov iz Ljubljane in Maribora.

Tov. Milinkovič in tov. Močnik pa sta nas opozorila, da je potrebno v naših vrstah gojiti trdnost in odločnost mlade generacije. Saj je ena izmed naših nalog tudi ohranjanje revolucionarnih tradicij, druga pa krepitev in razvoj splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Na konferenci so izvolili delegate za kongres ZSM Slovenije, ki bo v Novem mestu. Naši delegati so: Jože Jurak, Milan Paradiž, Anica Glinik, Irma Fajmut in Davorin Kragelnik.

Izvolili pa so tudi novo predsedstvo OK ZSMS Ravne v sestavi: Davorin Kragelnik (predsednik), Jože Breznik (podpredsednik), Miroslav Garb (sekretar), Feliks Špes (KMD), Iztok Kovač (KMK), Milan Paradiž (KMVI), Marina Kert (KMK), Milan Ošep (SLO in DS), Ljuba Frater (IPD), Marjana Kjorpenčev (KOP), Gvido Lužnik (MDA), Mateja Bratina (KOM), Andreja Šefer (C KOZN). Člani P OK ZSM Ravne pa so tudi predsedniki vseh krajevnih konferenc (Črna, Mežica, Prevalje, Ravne).

Člani komisije za statutarna vprašanja in pritožbe so: Petrič Vlado (predsednik), Petrovič Davorin, Mlakar Zdravko, Kamnik Alojz, Krompačnik Vera, Verbole Majda in Pogorevčnik Rade.

Nadzorni odbor sestavljajo: Golob Tone (predsednik), Bončina Tanja in Gruber Adi. Naš delegat na kongres ZSMJ, ki bo 18. in 19. decembra v Beogradu, je tov. Golob Anton.

Vsem izvoljenim čestita tudi uredništvo Mladega fužinarja in jim želi uspešno delo.

„Velikokrat je ZSMS le manifestativna organizacija ...“

Takšnih priložnosti, kot smo jih imeli nekaj dni pred osrednjim kongresom ZSMS v Novem mestu, ni vsak dan. Prav tako pa so sila redki tudi pogovori, iz katerih veje toliko prisrčnosti, odločnosti, vztrajnosti in optimizma kot od naše sogovornice. Bili smo na klepetu, skriti pa nismo mogli radovednosti po vedno novem, tudi senzacionalnem

v Zvezi socialistične mladine. Darja Colarič, predsednica RK ZSMS, nam je osvetlila sončne in senčne plati mladinske organizacije, mladega človeka in še česa.

»Mlada generacija«, je v začetku poudarila Darja, »je tako raznolika in ima tako različne interese, da je popolnoma normalno, da mora sleherno okolje ugotoviti, kaj je tisto, kar najbolj zanima mladega človeka. In prva napaka je ponavadi že v tem, da se tega velikokrat ne zavedajo ali pa ne jemljejo stvari dovolj resno. To velja predvsem za predsedstva osnovnih organizacij. Zaradi ljubelega miru in včasih tudi navad in ravnjanja starejših naredimo veliko napako, da prepisemo program občinske konference, in to dobesedno. S tem mislimo, da je to tisti čudežni recept, na osnovi katerega bomo rešili probleme OO ZSMS. Sploh pa ne pomislimo, da so programi OO ZSMS povsem drugačni od tistih v OK ZSMS, kajti tu obstajajo določene posebnosti.

Ko govorimo o OO ZSMS, ne moremo tudi mimo mladega človeka. Ta je veliko bolj občutljiv kot starejši, kajti veliko težje se prebijamo. To se odraža že pri mladinski organizaciji. Tudi z našimi kongresnimi dokumenti smo se veliko težje prebijali kot ostale družbenopolitične organizacije. Pač zato, ker smo prišli do nečesa novega, bolj revolucionarnega, odkritega. Tega pa nismo navajeni. Veliko je namreč tudi takšnih mladinskih funkcionarjev, ki si upajo kaj odkri-

Darja Colarič, bivša predsednica RK ZSMS

to povedati, ob koncu mandata pa se postavi vprašanje, kako takega mladega človeka zaposliti. Ponavadi ga skušamo zaposliti tam, kjer ni več tako »nevaren«. Mladi človek si mora često postaviti tudi etično vprašanje o sebi, o družini, če jo ima. So tudi takšni, ki se v trenutku, ko bi morali najbolj udariti, umaknejo, odnehajo. Vendar jim tega ne gre vedno zameriti.«

»Velikokrat smo pričla raznim pogovorom, pa tudi očitkom, da se mladinska organizacija še ni začela resno ukvarjati z naraščajočim mladinskim prestopništvom, narkomanijo, alkoholizmom. Koliko držijo te ugotovitve?«

Darja Colarič: »Strinjam se s tem. Menim pa, da je premalo naredila tudi zato, ker tudi mi, ki delamo v osnovnih organizacijah ZSMS, člani predsedstva, nismo še dovolj usposobljeni za vse to. Teh problemov pa tudi kot družba nismo še dovolj dobro uredili. Samo primer nasilništva. Zelo veliko ga je med mladimi in to bi morali mladi skupaj urejati s psihologi in drugimi strokovnjaki.«

Ko je pogovor nanese na zelo obširno področje problemov, ki jih bo 11. kongres ZSMS obravnaval, je Darja poudarila, da je tu veliko sklopov, ki pa so zelo obširni. Mi jih bomo samo nekaj omenili. Prvi je družbenoekonomski položaj. Tu gre predvsem za zaposlovanje, na celotno štipendijsko politiko in tudi za kadrovske štipendije. Pereča je stanovanjska problematika, zlasti za mladega človeka. Opozoriti je potrebno predvsem na gradnjo družbenih stanovanj, dija-

ških domov, študentskih pa tudi samskih domov...

»Mislim pa, da je bila najpomembnejša stvar, ki smo jo naredili v pripravah na kongres, pristop k oblikovanju kongresnih dokumentov. Pristop je bil nov, lahko rečem revolucionaren, saj so dokumenti pisani v jeziku mladih ter odkrito in neposredno opozarjajo na številne probleme, kažejo pa tudi poti za prihodnost. Ravno takšen odkrit pristop je vzbujal precej polemik, ali je to res realna slika njihovega položaja. Še večji odmev pa je bil v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Naj se sliši še tako čudno, je to zelo dobro. Še vedno imajo ponekod mladinsko organizacijo le zgolj manifestativno, vse ostalo življenje mladih pa naj bi urejali drugi po svoji zamisli. Treba je povedati ljudem, da so tudi vsa 'ta druga' področja še kako stvar mladih.«

Še in še bi lahko pisali, naštevati in razčlenjevali, pa tudi ugotavljali. Naj bo dovolj, in to, kar bomo zapisali ob koncu, ni nobena ugotovitev. Darja Colarič odhaja po 11. kongresu ZSMS nazaj v svoje Novo mesto, v delovno organizacijo Krka. O desetletnem delu v mladinski organizaciji, iz katere sedaj odhaja, ima dobre občutke in lepe vtise. V svojem enoletnem mandatu je veliko stvari zelo jasno in dobro nakazala, še več tudi izpeljala. Sploh pa je pot, ki je tokrat začrtana, dobra podlaga in sploh ni pomislekov, da je novo vodstvo RK ZSMS ne bi moglo uspešno nadaljevati.

Silvo Jaš

tenzivno sodeluje. Tako so slovenski brigadirji sodelovali na mladinskih delovnih akcijah na Slovaškem, v Tunisu, na Madžarskem. Enako število brigadirjev iz teh držav pa se je udeležilo naših delovnih akcij.

Pri družbenoekonomskem položaju mladih pa velja, da vstopajo dobesedno v produkcijske odnose. Odnosi so nastali pred njimi, neodvisno od njihove volje. Vendar pa mladi težijo po spreminjanju in povečevanju razvojnih vzpodbud. Znano je, da imamo pri nas zelo razvejan sistem odločanja, institucij, norm in organizacij, vendar pa še vedno delavec ni tisti, ki bi po vseh pravicah, ki jih ima, dejansko odločal o celoti interesov. S tem spoznamo, da se »vrhinja stavba« počasi spreminja. Mladi moramo izpostavljati razredno ozadje ovir pri uveljavljanju združenega dela, ki pogojuje dejansko odločanje. Odpori do samoupravljanja, ki se pojavljajo, imajo razredno vsebino oziroma nasprotujejo interesom delavskega razreda. Mladi morajo skrbeti, da se presečejo sedanje ovire in da se razvijejo pravilni družbenoekonomski odnosi.

Zanimivi so tudi podatki, da je pri nas med šolajočo se mladino nekoliko več mladincev kot mladink. V osnovni šoli je, glede

Mladina Slovenije '82

Nekaj dni pred 11. kongresom ZSMS so se v Novem mestu sestali tudi mladi informatorji, vsi tisti pač, ki bodo v dneh kongresa delali na najrazličnejših področjih informiranja. V svojem delovnem programu so morali predelati tudi obširno študijo »Mladina Slovenije '82«, publikacijo, ki je izšla v dneh kongresa. Nekaj povzetrov iz nje vam tudi predstavljamo. Knjiga je nastala ob sodelovanju Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo, Ekonomske fakultete Borisa Kidriča, Raziskovalnega inštituta FSPN, Zavoda za statistiko SRS in nekaterih strokovnih služb. Razdeljena je na šest poglavij, obsega pa okrog 400 strani.

V prvem poglavju je predstavljena populacija mladih, starih od 14 do 27 let, po položaju in izobrazbi, demografske spremembe v strukturi mladine v povojnem obdobju. Drugo poglavje predstavlja delovanje, organiziranost in učinkovitost dela Zveze socialistične mladine Slovenije, interesno združevanje mladih in njihovo prostovoljno delo. Mladinsko prostovoljno delo, ki prihaja do izraza na številnih mladinskih delovnih akcijah s posebno veličino, je doživelo svoj preporod v letu 1972 oziroma 1973, ko je bila po nekajletnem zatišju organizirana republiška delovna akcija Kozjansko '72. S to akcijo se začne novo obdobje mladinskega prostovoljnega dela, ki je v celotnem razvoju naše socialistične samoupravne družbe predstavljalo pomemben člen našega družbenoekonomskega razvoja. Zvezna mladinska delovna akcija Kobansko '82 je pomenila osnovo za nadaljnji razvoj organiziranega mladinskega prostovoljnega dela. Že leto kasneje so bile organizirane tri mladinske delovne akcije na republiški ravni (Brkini, Haloze, Suha krajina), na katerih je sodelovalo že prek 2000 mladih. Financiranje akcij je v tem obdobju potekalo proračunsko, kar pa je zahtevalo, da se oblikuje družbeni dogovor o financiranju MDA. Število mladinskih delovnih akcij je iz leta v leto raslo in v obdobju 10. kongresa je bilo v naši republici organiziranih 8 mladinskih delovnih akcij (3 zvezne in 8 republiških). Na vseh je sodelovalo 4197 brigadirjev, vrednost opravljenih del pa je preseгла 35 milijonov din, kar je glede na stroške akcije potrjevalo ekonomsko upravičenost mladinskih delovnih akcij.

To je izpostavil tudi 10. kongres ZSMS v Novi Gorici, ki je potrdil pravilno usmerjenost mladinskega prostovoljnega dela ter njegove družbenoekonomske cilje.

V medkongresnem obdobju 1978—1982 je bilo v Sloveniji organiziranih 41 MDA, na katerih je sodelovalo 731.000 brigadirjev.

Bratstvo in enotnost v živo

Število in obseg zveznih in republiških MDA je bil v tem obdobju odvisno od usmeritev RK ZSMS in vsakoletnega dogovora o programih MDA med podpisniki družbenega dogovora o delovnih akcijah. Število brigadirjev se skozi vsa leta dviga. Velik interes za udeležbo na MDA v Sloveniji je med brigadirji iz drugih republik, kar pa je posledica večjega števila zveznih delovnih akcij. Vse plodnejše postaja mednarodno sodelovanje z državami, s katerimi ZSMS in-

na splošno šolsko obveznost, razmerje med spoloma še odsev realnega razmerja, vendar pa se že v srednjih šolah delež deklet zmanjša, enako tudi pri prehodu na višje in visoke šole. Odstotek deklet na tehniških šolah je izredno nizek in ne kaže znakov rasti.

Glavna skrb mladih, ki končajo šolanje, je zaposlitev. V Sloveniji je delež oseb, ki iščejo zaposlitev od skupnega števila zaposlenih delavcev bil v letu 1981 1,51%, v letu 1979 pa 1,27%; kar je najnižja vrednost v

zadnjih dvajsetih letih. Med osebami, ki iščejo zaposlitev, je bilo leta 1981 35% takih, ki so iskali prvo zaposlitev, polovica iskalcev (prve ali ponovne) zaposlitve je bilo mlajših od 26 let oziroma dve tretjini je bilo mlajših od 31 let.

To je le nekaj podatkov, ki so zanimivi in ob katerih bi se veljalo tudi zamisliti. Ob koncu ankete je bilo ugotovljeno, da se vrednote večine slovenske mladine približujejo tistim, ki jih lahko imenujemo komunistične vrednote. Visoko vrednotenje svobode in enakosti je značilno za vse anketirance, še

posebej za delavsko mladino. Optimistična je tudi ugotovitev, da celotna populacija postavlja na prvo mesto mir v svetu, ki je povezan z visokim vrednotenjem varnosti domovine. Izkazalo se je tudi, da na vrednote vse manj vplivajo tradicionalne krščanske norme, ki jih nadomeščajo komunistični in humanistični principi. Potrdila se je tudi hipoteza, da mladina ni homogena populacija, temveč na njeno vrednotenje bolj kot starost vplivajo drugi dejavniki (socialno poreklo, status in tudi spol).

Silvo Jaš

Učenci osnovnih šol pišejo

Nekaj vtisov s srečanja pionirjev dopisnikov

Letošnje srečanje pionirjev dopisnikov je potekalo v začetku oktobra v Ajdovščini. S Koroške smo se ga udeležile dve učenci in mentorica z osnovne šole Koroških jeklarjev.

V četrtek dopoldne smo imeli dopisniki in mentorji sprejem pred Osnovno šolo Borisa Kidriča v Ajdovščini. Dodelili so nas našim sovrstnikom v Ajdovščini, Vipavi in na Colu. Drugi dan, v petek, smo imeli zbor pred osnovno šolo. Učenci ajdovske občine so nam predstavili svoje aktivnosti in kraje, v katerih živijo. Srečali smo se s pisateljem Vitom Malom. Po srečanju smo bili že kar izmučeni, zato se nam je prilegla dobra malica.

Dopisniki smo imeli srečanje z uredniki mladinskih revij in časopisov, ki so nas povabili na to srečanje. Mene je povabil Pionirski list. Pogovarjali smo se o svojih željah, o izboljšanju Pionirskega lista; uredniki so nam povedali marsikaj zanimivega in koristnega. Po tem prijetnem srečanju smo odšli v Pilonovo galerijo. Ogleдали smo si razstavo glasil letošnjega natečaja, razstavo predvojnih glasil, likovna dela osnovnošolcev in Pilonove slike. Spoznali smo dr. Danila Lokarja, najstarejšega živečega slovenskega pisatelja. Bil je dolga leta Pilonov prijatelj. Za svoje delo je prejel Prešernovo nagrado. Po ogledu galerije smo šli na kosilo v Dom učencev. Po kosilu smo si ogledali tovarno Tekstino. Vodiči so nam razkazali vse prostore te tovarne od predilnice in tkalnice do skladišča in tiskalnice.

Bili smo zadovoljni, saj smo izvedeli in videli marsikaj, o čemer se nam prej še sanjalo ni. Videli smo, kako predelujejo bombaž v nit, kako tkejo in tiskajo blago.

Po ogledu smo se z avtobusi odpeljali v Vipavo. Vodič nam je razkazal vse pomembne spomenike in nam povedal zgodovino kraja. Srečali smo se tudi s krajanji skupnosti Gradišče pri Vipavi. Njihovi šolarji so nam pripravili program. Peli so, igrali in v doma-

čem narečju pripovedovali o svojih običajih; po programu smo imeli pokušino grozdja, domačini pa so spekli še odlične krofe in pecivo. Bila je že tema, ko smo prišli na domove gostiteljev.

V soboto zjutraj smo se zbrali pred Domom kulture v Ajdovščini. Dopisniki sami smo s pomočjo urednikov Pionirskega tednika sestavili oddajo v živo, ki je bila ob 8. uri zjutraj po radiu. Po oddaji je bila slavnostna podelitev priznanj in nagrad najboljšim šolskim glasilom v preteklem šolskem letu. Zatem je bila predstava dramskega krožka. Učenci Osnovne šole Borisa Kidriča iz Ajdovščine so nam zaigrali igrico Hiša tete Barbare, ki jo je napisala Svetlana Makarovič.

Vsi žalostni, da se moramo že posloviti, smo se zbrali pri zaključnem kosilu. Prijetno je bilo, zato bi še ostali. Postali smo bogatejši. Izvedeli smo marsikaj novega, spoznali smo nove kraje in ljudi, pridobili nove prijatelje dopisnike, razvedrili smo se.

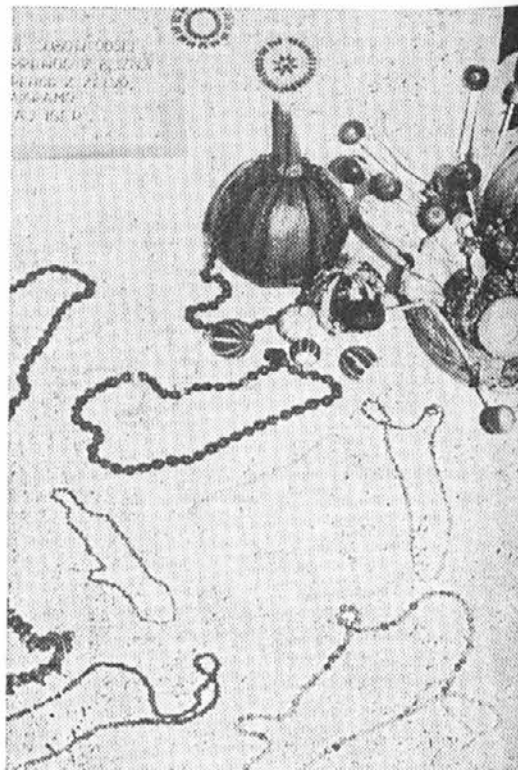
Dominika Stropnik,
OŠ Prežihovega Voranca, Ravne

Srečanje Bratstva in enotnosti na Kozari

V šolskem letu 1981/82 je bilo naše športno društvo »Pionir« izbrano za najboljšo, zato smo bili določeni, da zastopamo SR Slovenijo na srečanju »Bratstva in enotnosti«, ki je bilo septembra na Kozari.

V spremstvu mentorja smo krenili na pot. Zbrali smo se v mladinskem centru na Kozari. Srečanje z delegacijami drugih republik je bilo prisrčno, pozdravljali in spoznali smo se, izmenjali nekaj športnih zanimivosti in tako preživeli prijeten večer.

Naslednji dan je bil za nas nekaj posebnega. Na vrhu Makrovica smo si ogledali spomenik in muzej, ob spomeniku smo imeli živo zgodovinsko uro. Nekdanji borci so nam pripovedovali o bojih na Kozari in Podkozarju.

Mladi del. skupnosti KSZ smo v sodelovanju z otroškim vrtcem Solzice pripravili razstavo ob tednu otroka v avli na upravi

Ponovno smo se zbrali v mladinskem centru, kjer je bila svečana otvoritev tega srečanja, takoj za tem pa so sledila tekmovanja v streljanju z račko puško, košarki in biatlonu. Tekmovanja smo zaključili naslednjim dan.

Zvečer smo se zbrali ob tabornem ognju. Peli smo bratske partizanske pesmi, plesali kolo, nekdanji borec pa nam je pripovedoval svoje spomine na kozaraške boje.

V nedeljo smo imeli zaključno tekmovanje v streljanju. Pomerili so se najboljši iz posameznih delegacij in vojni invalidi. Izvedeli smo tudi za rezultate tekmovanja.

Z lepimi spomini in dobrimi vtisi smo zaključili srečanje. Zaplesali smo kozaraško kolo, ki ga je začela nekdanja borka. Vrnili smo se polni lepih spominov in spoznanj, pridobili pa smo tudi nove športne prijatelje.

Udeleženci srečanja
»Bratstva in enotnosti«
na Kozari

Družbeno koristno delo

Sončnega septembrskega popoldneva smo se udeležili delovne akcije, ki jo je organizirala Pionirska šolska zadruga. Pobirali smo krompir pri kmetu »Spodnjem Lečniku« na Tolstem vrhu.

V delovni skupini nas je bilo 12. Za delo smo se odločili sami, zato smo bili pri delu resni. Naredili smo veliko, ker je bilo delo dobro organizirano.

Zadovoljni smo se vračali. Delali smo v naravi, naučili smo se svežega zraka in opravili koristno delo.

Udeleženci delovne akcije
OŠ Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

ISKRE

Brezdelje je začetek vseh pregreh, krona vseh vrlin.

(Kafka)

Papež je idol z zvezanimi rokami, ki mu ljudje poljubljajo noge.

(Voltaire)

Lenoba je kot rja: izrablja bolj kot delo.

(Franklin)

Del udeležencev MDA Ivarčko jezero '82

ZAMISLI PRODAJE NA DROBNO V ŽELEZARNI

Razmišljanja o uvedbi prodaje na drobno v naši delovni organizaciji se v zadnjem času pojavljajo vse pogosteje. Želje in predlogi prihajajo z različnih strani in tudi iz različnih vzpodbud.

V našem proizvodnem procesu imamo več vrst materialov, od osnovnih do stranskih, ki so zaradi neinteresantnosti predmet prodaje. Zanimivo je, da ti materiali za nas niso koristni (odpadni les itd.), kupcem pa predstavljajo določeno vrednost.

Z namenom, da se ta problematika reši na celovit in zakonit način, smo začeli razmišljati, kako v železarni organizirati prodajo na drobno.

Izhajajoč iz vsebine prodajne funkcije in smiselne organizacije ter legalnosti in principa dobrega gospodarja, moramo pritruditi tistim, ki si prizadevajo, da bi celotno prodajo na drobno prevzela prodaja (sedaj se prodaja na drobno odvija tudi prek sindikata).

Stranski proizvodi nastajajo kot rezultat smiselne medsebojne kombinacije surovin poslovnega procesa in jim glede na vsebovano delo in ekonomsko korist ne bi smeli posvečati manjše skrbi kot glavnim proizvodom. Res je, da v primerjavi stranskih proizvodov s posameznimi glavnimi njihova enkratna vrednost ne predstavlja kakšne zavirljive vrednosti. Toda, ob seštevku množice majhnih vrednosti, ki se poleg tega pojavljajo še kontinuirano, imamo opravka z velikimi vrednostmi, za katere nam ne bi smelo biti vseeno, kako nastajajo in kje se porabljajo. Ko se v problem bolj poglobimo, se nam zdi kar absurdno, da morajo o veliko manjših vrednostih razpravljati posebne komisije in delavski sveti, te vsote pa gredo mimo teh organov.

Glede na uporabnost raznih sekundarnih proizvodov se za posamezne proizvode zanima tudi trgovina, da proizvode prevzame v svoje skladišče in jih prodaja sama.

Prodajo na drobno bi opravljala dva delavca: vodja in administrator. Sedež bi imela v prostorih interne prodaje v modelni mizarni. Lokacija se nam zdi primerna, ker je v bližini središča tovarne in vratarja.

Prodajo bi organizirali v dveh fazah: v prvi bi prevzela vse tisto, kar je potrebno, da se čimprej vključi v redno organizacijo. V drugi fazi bi glede na možnosti in potrebe organizirali pultno prodajo. Ta zahteva poseben skladiščni in prodajni prostor; na mestu, ki je vsem dostopno in ne ovira redne proizvodnje. V tretji fazi bi v to prodajo, pod posebnimi pogoji kasneje lahko vključili tudi prodajo plina za gospodinjstvo. Glede na število zaposlenih v naši delovni organizaciji in neurejenost sedanje oskrbe z eno od osnovnih gospodinjstevskih potrebščin, se nam potrebnost te prodaje zdi celo primarnega pomena. V prvi fazi bi materiale zbirali po obratih, kjer

nastajajo. Specifikacije bi se dnevno javljale v prodajo na drobno.

Za vsak material posebej, razen za jekla, bi morali izdelati cenik. Tega bi morali potrditi delavski sveti in institucije, določene v zakonu o cenah. Plačevanje bi bilo dvojno: za družbenopravne osebe v zakonskem roku, za civilnopravne pa pred prevzemom blaga.

Odpreda bi bila v vsakem primeru prek špedicije, realizacija prodaje pa bi šla v korist tozda lastnika blaga.

Sredstva, ki jih danes iz tega vira dobivajo društva, bi morali vključiti v letni gospodarski načrt. Tako bi odpadla vsa sumni-

čenja in tudi natolcevanja, zadoštili pa bi zahtevi po večjem podružbljanju teh virov.

Posebno poglavje predstavljajo usluge. Z individualno gradnjo stanovanjskih hiš, razvojem malega gospodarstva in popoldanske obrti potrebe po teh vse bolj naraščajo. Marsičesa, kar si delavci znajo narediti sami, zunanji ni mogoče dobiti, npr.: vijakov, reducirkih, osi, brušenja, rezanja, varjenja, honanja, krivljenja itd. Ker legalno do teh surovin ne pridejo, cvete ilegalna.

Z možnostjo, da bi zaposleni v železarni lahko prek prodaje na drobno prišli do želenih delov in uslug, bodisi v rednem ali popoldanskem času, bi povečali zadovoljstvo in zmanjšali ilegalno.

Ob slednji možnosti se nam zdi potrebno poudariti možnost za večjo in strožjo kontrolo v vseh fazah proizvodnega procesa, od prihoda do odhoda blaga v železarno in iz nje. Ferdo Gnamuš

V valjarni začeli orati ledino

Da bi v železarni še izpopolnili sistem obveščanja, smo septembra v valjarni uvedli dnevno obveščanje. Tako smo začeli izvajati določila Zveze sindikatov Slovenije ter druge zakone in odloke, ki predpisujejo dnevno obveščanje v organizacijah združenega dela kot obvezno.

Do sedaj smo v valjarni obveščali le desetdnevno in mesečno. Prepovršno smo namreč menili, da so zahteve za dnevno obveščanje teoretične, praktično neuresničljive: da je tozda za stvarno in učinkovito obveščanje za dan nazaj prerazdrobljen (8 oddelkov), da ni kazalca, ki bi ga lahko posredovali v vse oddelke, da tak kazalec nikoli ni čisto resničen pokazatelj stanja (še posebno pri štiriizmenskem delu ne), da ni ljudi, ki bi bili pripravljeni iskati podatke in jih prikazovati. Tako so ostajale informacije zastarele in zato tudi neučinkovite. Dnevno obveščanje pa je prav s svojo aktualnostjo boljše, predvsem spodbujevalno: če smo včeraj delali slabo, se moramo danes bolj potruditi. In prav ta danes je v zdajšnjem gospodarskem trenutku izredno pomemben.

V oddelku za informiranje smo postopoma pomisleke proti dnevnemu obveščanju zavrgli in začeli orati ledino. Na srečo smo pri tistih v valjarni, ki se z obveščanjem ukvarjajo, našli za svoja hotenja zelo veliko posluha, predvsem pri referentu za samoupravljanje Milanu Božinovskem.

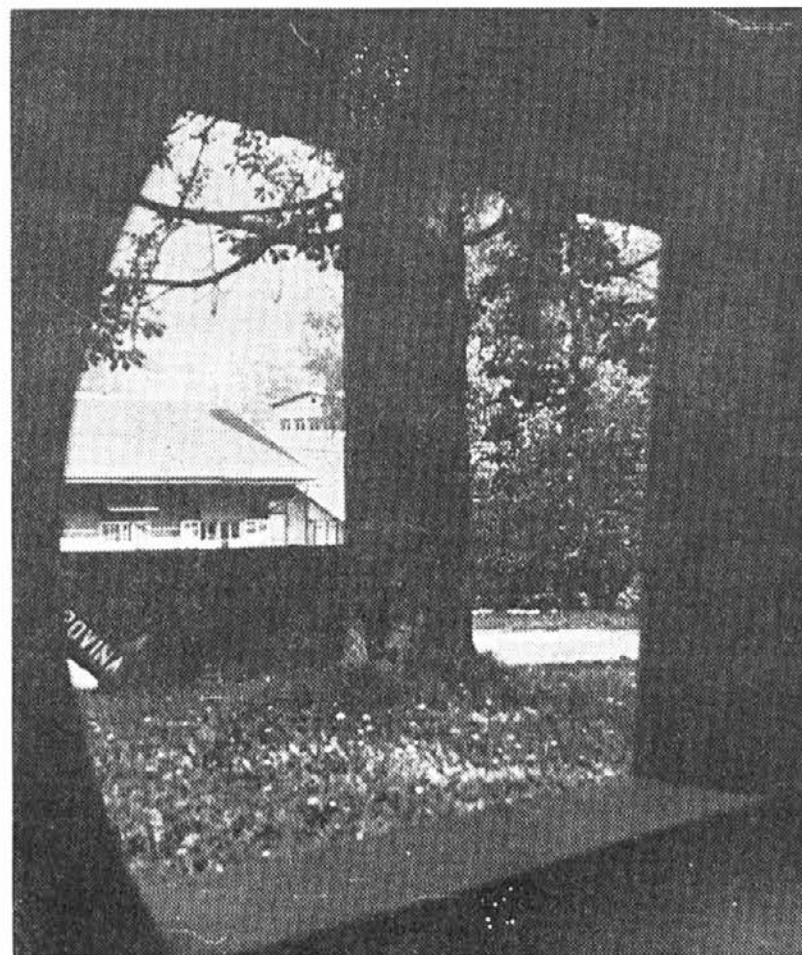
Z njegovo pomočjo smo najprej izločili oddelke, v katerih bi lahko vsak dan dobivali podatke, ki bi kazali delavcem resnično stanje (so realni), pa tudi veliko časa za prikaz ne bi vzeli. Tako smo izbrali dnevno proizvodnjo, izkoristek agregata in doseganje norme za težko in srednjo progo ter proizvodnjo in

dnevno obveščamo 323. Na novo ni bilo treba zaposliti nobene ga, le nekatere smo dodatno obremenili: referenta za samoupravljanje, evidentičarko s pravo proizvodnje, normirce oziroma tehnologe za študij dela in časa in delovodje. Tako referent za samoupravljanje zaenkrat sam pripravlja kazalce za objavo, evidentičarka jih zbira, normirci jih posredujejo za proge, delovodje za prisotnost na delu itd. Delovodja za pomožno dejavnost Franc Žerdoner je zadalžen, da vsak dan od oddelka do oddelka raznosi listke. Domislil se je in pri kleparjih naročil pločevinaste tablice s tipskim naslovom »Naša uspešnost« in s posebnimi »žepki«, tako da listkov ne more odnašati preprih.

Delavci v oddelkih z dnevnim informiranjem menijo, da je prikazovanje vsakodnevnih dosežkov dobro in da naj z njim nadaljujemo, nujno pa bi ga morali ločiti za izmene. Tako bi posamezne tekmovalce med seboj in bilo bi veliko bolj stimulatívno.

Franc Štinjek, predvaljar na srednji progi: »Ker so rezultati prikazani za cel obrat, ne povedo dosti. Bolj stimulatívno je desetdnevno prikazovanje doseganja norme. Če bi bilo dnevno obveščanje različno po izmenah, bi bolj spodbujalo, tako bi posamezne tekmovalce med seboj.«

Milan Božinovski: »Dnevno informiranje je možno tam, kjer imaš že določene informacijske tokove zastavljene, predstavlja pa dodatno delo za tehnologe za študij časa in za evidentičarko in tudi za vodje oddelkov, ki podatke sporočajo. Obseg dela ni tako velik, da bi zahteval izjemna opravila. Zahteva le disciplino pri pravočasnem zbiranju

Skozi odprtino

in objavljanju. Največ težav je ob ponedeljkih, ko je treba pregledati okoli 200 plačilnih listov za tri dni skupaj. Slaba stran tega prikazovanja je v tem, da se tako skrivajo tri izmene, dobra stran pa je v tem, da tako ne ustvarjamo umetnega rivalstva. Delavci se tako ne ženejo za normo, ampak za kvaliteto. Slaba stran teh podatkov je tudi v tem, da so zelo poenostavljeni. Tako v doseganju norme niso vštete vrste zastojev, in tudi ne več, zaradi česa je izkoristek večji ali manjši. Smisel? Če bi hoteli reči: vsebina kazalcev je enaka vsebini dela, bi morali postaviti kazalce, ki dejansko kažejo rezultat dela; taka je npr. eksterna fakturirana realizacija. V bistvu je dnevno informiranje

zelo težko, zaradi obračunov. Nujno bi rabili računalnike, torej avtomatsko obdelavo. Seveda pa bi takoj nastopil problem viška zaposlenih.»

Pripombe delavcev so nam dale misliti. Toda zaenkrat smo brez moči: prikazovanje po izmenah je dejansko nemogoče. Časovno se namreč nikakor ne izide. Zato bo moralo ostati tako, kot je, več se ne da narediti. Je pa že to, kar imamo, zelo veliko, saj dnevno ne obvešča niti SOZD Mercator, ki ima v slovenskem merilu najbolj izdelan sistem obveščanja.

Dnevno obveščanje nameravamo postopoma uvesti še v druge proizvodne tozde.

Helena Merkač

Železarji v zboru združenega dela in SIS

NEZADOVOLJNI DELEGATI

Konferenca delegacij železarne Ravne za vzgojo in izobraževanje je bila 19. oktobra 1982.

Pripombe na delegatsko gradivo

Delegacije so ostro reagirale zaradi prepozno prispelga gradiva, ki je bilo poleg tega še nekompletno in brez vsebinskih povzetrov. Na delegacijah zato ni bilo mogoče organizirati razprave, večina delegatov je prišla na konferenco brez oblikovanega stališča, kljub temu pa je bila s pomočjo delavcev iz centra za samoupravo in kadrovske službe na konferenci organizirana vsebinska razprava o posredovanem gradivu.

Konferenca je zahtevala, da skupščina enote posebne izobraževalne skupnosti (PIS) obravnava to problematiko in posreduje skupščini PIS za metalurško in kovinarsko usmeritev SRS naslednje sporočilo: Če delegati v bodoče ne bodo prejeli gradiva pravočasno in primerno pripravljene (za železarno potrebujemo 1 komplet izvoda in 159 kratkih, vsebinskih povzetrov), železarna Ravne ne bo organizirala razprave in ne bo poslala svojih delegatov na skupščino, zahtevala pa bo ugotavljanje odgovornosti strokovnih služb, ki gradivo pripravljajo.

Nedopustno je, da se ves čas našega članstva v tem PIS brezuspešno trudimo, da bi dosegli osnovne pogoje za delo delegacij, namesto da bi se pogovarjali o tem, kako bi vsebinsko obogatili in poglobili njihovo delovanje. Dokler tega ne bomo dosegli (sprašujmo se, ali ne znamo, nočemo ali ne moremo), je škoda časa za sestanke delegacij.

Konferenca želi, da jo skupščina enote PIS pisno seznanji z vsebino sporočila, ki ga bo posredovala skupščini PIS v Ljubljani.

Konferenca podpira uvedbo enotnega sistema nagrajevanja učencev na delovni praksi in proizvodnem delu ter v celoti soglašajo s predlogom skupnosti izobraževalnih centrov v SRS, ob tem pa je treba opozoriti mentorje na objektivno ocenjevanje.

S temeljno usmeritvijo koncepta programskih zasnov visokega šolstva konferenca soglašajo.

V zvezi z ugotovitvami, da je v tem srednjeročnem obdobju na razpolago manj sredstev, kot je bilo planirano, konferenca predlaga, da se ne znižujejo sredstva za izobraževanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. V še tako težkih pogojih naj družba med zadnjimi poseže z omejitvami na to občutljivo področje.

Pa še to

Skupščina enote PIS 20. oktobra ni bilo, ker so prišli na sejo samo delegati iz železarne.

(Vir: stališča konference delegacij za vzgojo in izobraževanje)

ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

Konferenca delegacij za zbor združenega dela je bila v železarni 25. oktobra 1982. Delegati so obravnavali gradivo za 6. sejo vseh treh zborov skupščine občine, ki so imeli seje 27. 10. 1982.

Stališča

Ob obravnavi osnutkov sprememb in dopolnitev temeljnih srednjeročnih planskih dokumentov občine Ravne so delegati ugotovili, da niso upošteevane vse spremembe, ki jih narekujejo sedanje razmere v zvezi z neugodno menjavo s tujino, velike obveznosti za vračanje tujih kreditov in omejene možnosti nadaljnega tujega angažiranja kreditov, zato je dokumente obravnavala le informativno.

V zvezi z investicijami je konferenca menila, da bi bilo treba vključiti tudi negospodarske investicije (npr. plinovod in vodovod), saj mora združeno delo zagotoviti sredstva tudi za te namene.

Pri obravnavi informacije o gibanju osebnih dohodkov pa je konferenca ugotovila:

— poprečje OD v družbenih službah je sicer res nekoliko nižje kot v gospodarstvu, vendar je treba ob tem poudariti, da na to vplivajo dodatki, ki jih prejema veliko delavcev za težke pogoje dela;

— iz prikazanih podatkov niso razvidni OD najbolj tipičnih del v naši občini (na primer rudar, topilec), nekateri poklici pa so iz primerjave povsem izpuščeni (inženir I. in II. stopnje, profesor, učitelj). Sicer pa konferenca soglašajo s predlaganimi usmeritvami o delitvi OD in seznanja skupščino, da smo v železarni pred nedavnim dopolnili sistem z nagrajevanjem za najtežja fizična dela, deficitarne poklice in odgovornost, nadaljujemo pa z dograjevanjem osebnega prispevka delavca.

Delegacija strojev in delov želi odgovor, kje je zaposlen ključavničar zahtevnejših del z najvišjim OD 19.468 din.

3. Pri obravnavi poročila o izvajanju študentske politike v občini Ravne na Koroškem je konferenca ugotovila, da Železarna Ravne kljub stabilizacijskim ukrepom ne znižuje števila kadrovske študentske politike. Za metalurške poklice bi jih sprejeli celo več, kot pa je bilo vpisanih učencev.

Poseben problem je zaposlovanje ženske mladine, saj je v občini le malo del, kjer bi se lahko zaposlile. Le počasi prodira miselnost, da lahko v proizvodnih obratih enakovredno delajo tudi ženske. Poleg subjektivnih težav je veliko tudi objektivnih (prepo-

ved nočnega dela žensk, pomanjkanje sredstev za prilagajanje dela ženski delovni sili).

Dolgoročno vidimo rešitev v prestrukturiranju gospodarstva, kjer se bo z višjo stopnjo predelave odprlo tudi več delovnih mest. Vse to pa je povezano z investicijami, ki so trenutno zelo omejene.

Delegatske pobude in vprašanja

Konferenca predlaga, da IS SO Ravne preuči vse možnosti za boljšo preskrbo s plinom. Upoštevati je treba, da občani v blokkih nimajo možnosti za shranjevanje trdih goriv, da ponekod celo nimajo dimnikov in da so napovedane občutno višje cene za preveliko porabo električne energije.

Dana je bila pobuda, da bi koroška regija imela svojo polnilnico plina.

Delegati zahtevajo več prizadevanja od IS SO za preskrbo z mesom in pralnimi praški.

Konferenca je ugotovila, da še vedno ni urejeno nagrajevanje volonterskih funkcionarjev, čeprav so bile večkrat dane pobude, da se to uredi, zato predlaga, da se takoj izdelajo kriteriji.

(Vir: stališča konference delegacij za zbor združenega dela)

Za krajevni praznik

(govor Mitje Šipka 10. 10. 1982 v Parku OF na Navrškem vrhu)

Stiri desetletja so minila, ko so se sredi oktobra zbrali tu, na Navrškem vrhu pogumni in narodno zavedni fantje ter se odločili, da stopijo v oboroženo borbo proti okupatorju. Kaj je pomenilo takrat to pogumno dejanje, si skoraj ni mogoče predstaviti z merili današnjega časa. Guštanj, nemčurško mesto, kjer so narodovi sovražniki rezali kruh izkoriščanim fužinarjem in kjer je tuji grof gospodoval po srednjeveško nad prostornimi gozdovi in senožetmi, pa je v svojih nedrjih skrival zavedne in neustrašne borce za svobodo, seme predvojnih ravninskih komunistov, potomce Vorančevih samorastnikov, ki se niso uklonili niti gospodarjem, še manj pa okupatorju.

Spomin na ta slavni oktobrski dan je postal praznik kraja v osvobodjeni domovini.

Zgodovinska dejstva iz tistih dni in časti vredna imena tistih hrabrih mladencev so zapisana v zgodovinskih knjigah in muzejih, zato jih tu ne bomo obnavljali. Tudi v preteklost se ne bomo ozirali drugače kot s ponosom. Zazrli se bomo v današnji dan in v dni, ki nam prihajajo naproti.

Srednjeveška podoba celovskih Raven, tedanjega Guštanja, ki je ohranila svojo podobo prav do poslednjih dni vojne, je danes na vpogled le še v starih knjigah. Današnje Ravne so pregrnile s svojo slovesno podobo vsotrpko zgodovino. To razkošje člove-

Železni temelji

škega ustvarjanja, volje in sodelovanja, ki je v borih tridesetih letih ustvarilo pravi čudež ne samo v načinu življenja, še mnogo bolj v srcih in razumu ljudi, je prava slika in neizpodbiten dokaz, kaj premore človek, ki ustvarja svobodno kot sam svoj gospodar in ne kot hlapec.

Po toliko letih uspehov in nešteti hrupnih shodov in prireditve se ljudje kar bojijo govornikov na proslavah, pa tudi prireditve take in podobne vrste so vse bolj redko obiskane. Zato je govorniku vedno najtežje najti besede, ki jih je dolžan spregovoriti prazniku v čast in prisotnim v zadovoljstvo. To pa zato, ker je pojem zadovoljstvo in sreča postal del tistega, kar po mnenju mnogih lahko prodamo in kupimo.

Zares živimo v težkih časih, seveda če jih primerjamo z onimi, ko se nam je najbolj godilo. Če pa jih primerjamo s tistimi izpred 40 let in še celo desetletje pozneje, potem bi morali pošteno priznati, da ti časi niso težki, le zresnili so se, to pa je po dolgoletnem ugodju težko priznati in še težje razumeti.

Da bi se rešili iz težav, ki smo si jih nakopali z nezadosti modrim gospodarjenjem, živčno poizkušamo to in ono. Pri tem bi radi obdržali vse pravice samoupravnega proizvajalca, z največjo muko pa privzemamo tudi dolžnosti, ki gredo s pravicami v korak.

Iz zastarele fužine je na Ravnah zrasla moderna tovarna plemenitih jekel, ki slovi po svojih kvalitativnih proizvodih po vsem svetu. Zrasla je desetina drugih, čeprav manjših delovnih organizacij, ki dajejo kruh desetisočim. Nekdaj razpadajoče kmetije so danes moderne, donosne tvorbe in razlika med nekdanj ubogim kmetom in ne ubogim delavcem je danes v celoti odpadla. Socialna varnost je zagotovljena prav vsem, celo tistim, ki niso pripravljani prispevati svojega deleža družbi. Šolanje je omogočeno prav vsem otrokom, res pa je, da prihaja do določene diferenciacije, ki pa bi bila lahko manj občutna, če se ne bi preveč birokratizirali.

V svetu se je pojavila gospodarska kriza, tako tudi pri nas. Tak pojav pomeni določeno upadanje življenjskega standarda ali celo nesrečo, ki se bolj ali manj odraža pri različnih slojih in v različnih panogah.

Vsako nesrečo so vsa ljudstva v zgodovini človeštva premagovala tako, da so ljudje bolj kot v blaginji pomagali drug drugemu, se kot posamezniki odrekli nečemu, da so kot celota ohranili moč za preživetje. V težavah in sam človek ne more zmagati. Prav tedaj je najbolj potrebno stopiti skupaj in videti predvsem bodočnost. Priznati pa moramo, da smo se danes usodno oddaljili od tega cilja. Toliko egoizma pozna malokatero obdobje, kot ga srečujemo danes. Beseda prijatelj je le še na papirju in sosed ni sosedu sosed, kaj šele prijatelj. Da zahajamo iz težave v težavo, smo največkrat sami krivi. Ko prične primanjkovati nečesa, takrat se šele v pravi obliki pojavijo egoistične težnje, da vsakdo grabi zase in mu ni mar, kako bo preživel sosed. Posledica temu so ukrepi, ki jih družba mora sprejeti, da zajezijo še večje zlo.

Osnova pridobivanja dobrin je delo, ne besede, besede le toliko, kolikor jih terja delo in nič več. Prenašati lastno odgovornost do družbe na tuja ramena, je nizkotno in ne pelje daleč. V tem težkem gospodarskem trenutku se mora vsakdo zavesti svoje dolžnosti in mora dati družbi to, kar le ta od njega pričakuje in se mu za to tudi oddolži. Vsako govoričenje o pripadnosti tej ali oni stranki je odveč, v tem trenutku je vsakdo poklican k akciji.

Ravne so se razdelile na več krajevnih skupnosti z namenom, da bi občani imeli tesnejši organski stik s samo-

upravnimi akcijami. Izkazalo se je, da poteza ni bila zgrešena. Da pa ni uspeh takšen, kot smo ga pričakovali, je vzrok mnogo in takih, na katere mi ne moremo neposredno vplivati, bo pač treba nekaj potrpljenja, predvsem pa sodelovanja vseh.

Omeniti je potrebno še pojav, ki je posebno zaskrbljujoč. Ko rastejo ekonomske težave in je skrb za osebni standard vse večja, je razumljivo, da ostaja za druge dejavnosti manj časa. Da pa si občani jemljejo premalo časa za kulturno življenje, bodisi kot porabniki, kaj šele kot ustvarjalci, ne bi smele biti vzrok samo trenutne težave. Opažamo, da kulturno življenje po vsej dolini upada. Res, da so akcije prisotne, aktivna udeležba pa je medla, posebnost še pri mladih. Ravne kot kraj so pri tem še posebej izpostavljene. Naš kulturni objekt, kakorkoli je že siromašen, za moderno razvite Ravne pa ostaja prazen. Celotno Ravne ne premorejo kulturno urejene kino dvorane, skratka skrb za dolgoročno aktivnost kulture na Ravnah je bila kampanjska v preteklosti, danes pa je v škripcih, ker je gospodarsko stanje neugodno. Če bo tako stanje trajalo še nekaj let, bo pustilo porazne posledice za kako desetletje ali več, saj gre za kulturno usmerjenost generacije in ne posameznih skupin. Pri tem pa je postalo normalno, da se vsi razburimo, če nam ekonomija zaškriplje, če pa se

v kulturi pojavi zastoj, skoraj nikogar več ne skrbi. Premalo se zavedamo, da je samoupravni dialog mogoč le med kulturno osveščenimi ljudmi. Če takih ni, dialog lahko vodi prej v prepri kot pa v soglasje.

Štirideset let je minilo, odkar so naši prvi borci za svobodo na tem kraju sklenili obračunati z zlom in stopiti na pot, ki vodi v svobodno in lepše življenje, danes se mi zbiramo tu, da bi spomin na to obdobje počastili. Čez štirideset let bodo morda naši potomci stali na tem vrhu in pretresali, kako smo mi odločili v tem trenutku, ali bomo sposobni ohraniti sadove krvave borbe izpred štiridesetih let in jih požlahtniti vsaj v svobodi, če že ne v trenutni blaginji, ki bi jo želeli in smo je bili že kar preveč navajeni. Zavedati se moramo, da bodo naši otroci in vnuki živeli tako, kot smo jih mi naučili — če bomo sami pripravljani na dogovor in iskreno sodelovanje, to lahko pričakujemo tudi od bodoče generacije, če pa se bomo opredelili egoistično le vsak zase, smo lahko prepričani, da bo danes pisana zgodovina v pohujšanje in ne v ponos njim čez pol stoletja. Upamo pa lahko, da se bodo trenutki malodušja razblinili in da bo naš koroški človek v pravem trenutku znal najti častno in najboljšo pot v bodočnost. S tem namenom v srcu bomo najlepše počastili spomin naših prvih revolucionarjev.

obnašanje nekaterih delavcev pri ravenki komunalni skupnosti ni potreben komentar,« je še pripomnil tov. Čas.

KS ČEČOVJE:

KRIVE STOPNICE

Potem ko je čečovska krajevna skupnost v poletnih mesecih dala urediti stopnice s Čečovja proti gimnaziji, so delavci prevaljskega Stavbenika v začetku oktobra pričeli urejati tudi najbolj prometne stopnice s Čečovja proti železarni. Čeprav naj bi stopnice bile povsem nared do 10. oktobra, so jih uredili šele do konca oktobra.

Stanko Rihter, predsednik sveta KS Čečovje, je povedal, da je delavcem nagajalo vreme, vse pa se je zavleklo še zaradi nestrokovnega dela, saj so gradbinci stopnice najprej zabetonirali dokaj poševno in krivo. Take bi verjetno tudi ostale, če ne bi ob vznožju opazili, da s stopnicami nekaj ni v redu. Tako so morali dobršiti del novih betonskih stopnic porušiti skoraj do vrha in jih na novo zabetonirati, tokrat pravilno. Upamo, da nestrokovno delo nekaterih delavcev prevaljskega Stavbenika čečovske krajevne skupnosti ne bo stalo več kot 150 tisoč din, kolikor naj bi po predračunu.

KS KOTLJE:

DRUŽBENA STANOVANJA VSELJENA

Ob letošnjem krajevnem prazniku Prežihovih Kotelj, ki so ga Hotuljci praznovali zadnje oktobrsko nedeljo pod vaško lipo, so v Kotljah predali svojemu namenu prvi družbeni stanovanjski blok in avtobusno postajališče pri Srobu v Brdinjah.

»V prvem hotuljskem družbenem stanovanjskem bloku je devet stanovanj, v katere so se oktobra vselili stanovanjci, ki so prej stanovali v stari hotuljski šoli in drugi. Nekateri niso povsem zadovoljni z novimi stanovanji, predvsem jih motijo podstrešna stanovanja, ki so brez balkonov. Cisto zadovoljni niso tudi s stanovanji v pritličju. Kakorkoli že, stanovanja so bila zgrajena in so morala dobiti svoje stanovalce. Res pa je, da bomo v prihodnje morali načrtovati bolj funkcionalna

Iz naših krajev

KS HOLMEC:

OBRAČALIŠČE ŽE LETOS

V začetku oktobra je temeljna organizacija kooperantov gozdarstva Ravne končala dela pri rekonstrukciji makadamske ceste Kralov križ—Belšak, ki bo v prihodnjih letih dobila tudi asfaltno prevleko, saj je zelo pomembna za razvoj obmejnega območja.

Oktober so stekla tudi dela pri ureditvi avtobusnega obračališča pri mejnem prehodu Holmec. Mira Gerdej, tajnica holmske krajevne skupnosti, je povedala, da bodo letos močvirnato zemljišče izsušili in ga pripravili za obračališče. V prihodnjem letu pa bodo položili tudi asfalt. Po planu krajevne skupnosti naj bi letos uredili tudi avtobusna izogibalnišča pri Kralu in v naselju Rudnik. Svet in skupščina holmske krajevne skupnosti sta oktobra sklenila, da se naj sredstva iz krajevnega samoprispevka zbirajo pri ravenki komunalni skupnosti, saj bo ta opravila vsa dela pri komunalni in hortikulturni ureditvi naselij ob meji. Oktobra so končno pričeli urejati gostišče Hauzer. Stekle pa so tudi priprave za pričetek gradnje nove trgovine pri Kralu.

KS STROJNSKA REKA:

REKA POPLAVLJA

Kljub temu, da je svet tamkajšnje krajevne skupnosti že ob prvem močnejšem deževnem neurju spomlad (takrat je narasla Reka precej poškodovala cesto skozi Reka graben) večkrat opozorila skis Ravne in prevaljsko komunalno podjetje, da je nujno treba zaščititi cesto pred naraslimi vodami, so bila vsa opozorila zaman.

»Če bi spomlad naša opozorila vzeli resno, kar niso niti pri skisu in komunalnem podjetju, saj niso uredili pod-

Spomenik rudarjem v Črni, delo akad. kiparja Mirsada Begića

stanovanja,« je razložil Karel Polanc, predsednik sveta KS Kotlje.

Drugače pa so v začetku preteklega meseca končno v Kotljah stekla dela pri polaganju plinovoda za zemeljski plin — za kotlovnico v novem naselju. Tovariš Polanc je povedal, da naj bi plinovod bil povsem narejen do začetka decembra, saj za obratovanje kotlovnice primanjkuje kurilnega olja.

Okto-brsko močno deževje pa ni prizaneslo tudi pobočjem ob vznožju Uršlje gore. Tako so narasle hudourniške vode precej poškodovale gozdne in občinske ceste ter izpodjedle republiško cesto Ravne—Kotlje. Hotuljci pričakujejo, da bodo vzdrževalci cest (TOK Ravne, kumunalno podjetje in cestno podjetje Maribor) te kmalu uposobili za varen promet.

KS TRG-RAVNE:

MOST, OBVOZNICA, KRIŽIŠČE IN POSTAJA

Čeprav je v začetku oktobra narasla Meža odnesla opaž pri gradnji novega betonskega mostu čez Mežo pri raven-ski kino dvorani, so gradilovci 19. oktobra zabetonirali nosilno ploščo mo-

ske skupnostjo Ravne in hišnimi sveti, da bi letos organizirali očiščevalno akcijo okrog stanovanjskih hiš v Trgu. Kljub temu, da je akcija potrebna, saj je navlake povsod dovolj, bomo morali akcijo dobro organizirati, če bomo hoteli, da bo uspela. Vedeti namreč moramo, da naši krajanji radi imajo lepo okolje, ampak se sami ne spomnijo, da ga je treba kdaj pa kdaj tudi očistiti. Zato bi morali hišni sveti biti pobudniki skupnih očiščevalnih akcij,« je še pripomnil tov. Brankovič.

KS ŽERJAV:

PRIHODNJE LETO VRTEC IN ŠOLA

Tu so oktobra končno stekla dela pri gradnji montažnega poslopja, v katerem bosta dve učilnici za podružnično žerjavsko osnovno šolo, dve igralnici otroškega vrta in drugi prostori. Tako bo še letos gradbena dela opravil prevaljski Stavbenik, montažno poslopje pa bo postavil Marles.

»Novo šolsko montažno poslopje naj bi bilo povsem narejeno do 5. maja prihodnjega leta, do krajevnega praznika

»V zaključni fazi so tudi dela pri ureditvi šolskega športnega igrišča pri OŠ Miloša Ledineka v Črni. Urediti moramo samo še stezo za skok v daljino in za met krogle. Ta dela naj bi udarniško opravili mladinci. Sicer pa so vsa dela veljala okrog 500 tisoč din. V jesenskem delu trimske lige, smo predali namenu tudi novo športno igrišče v Šmelcu,« je razložil Stanko Kordež, tajnik črnjanske krajevnne skupnosti.

Tovariš Kordež je še pojasnil, da je končno tudi njihov svet potrošnikov pričel bolj resno opravljati svoje poslanstvo. Tako so baje člani sveta mnogo bolj prisotni na terenu in se konkretnije dogovarjajo s trgovci za boljše preskrbo. Pričeli pa so že tudi razgovore s predstavniki Intesa glede adaptacije pekarnice v Črni. Predvsem pa od pekov zahtevajo, da morajo peči boljši kruh.

KS POLJE PREVALJE:

PRIMARNI PLINOVOD NAREJEN

Kljub slabemu vremenu, saj je oktobra dež precej oviral monterje SGP Kograd Dravograd, tozđ Stavbenik Prevalje, so zadnje dni oktobra končali dela pri polaganju primarnega plinovoda od plotu ravenske železarnice do podpostaje Pod gonjami.

V zadnji št. Fužinarja smo pomotoma zapisali, da plinovod polagajo monterji HPH podjetja iz Titovega Vele nja. Tako je napaka popravljena.

Franc Rotar

POPRAVEK

V Informativnem fužinarju št. 10, str 17 je v članku »Kako bomo rešili zaposlovanje« omenjeno, »zakaj imata Gradisa in lekarna Ravne toliko nadur, da grede že v tisoče.« Podatek za tak zapis je bil vzet iz gradiva za 5. sejo vseh treh zborov skupščine občine Ravne. Tam namreč piše, da so imele Koroške lekarnice v prvem četrtletju 1037 nadur in 885 režijskih ur. Iz koroških lekarn Ravne so nas opozorili, da je bil podatek in citiranem gradivu napačen in da so oni v prvem četrtletju izplačali samo 152 nadur.

V istem članku je omenjeno honorarno delo upokojenke na Rdečem križu Ravne. Njen dejanski honorar za krajši delovni čas (štiri ure dnevno) znaša mesečno neto 5156,35 din z že odračunananim krajevnim samopri-spevkom.

Uredništvo

PROSTORSKA STISKA NA PREVALJAH

Novo šolsko leto 1982—83 smo na osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah pričeli z enakim številom oddelkov, kot smo jih imeli v preteklem šolskem letu, to je 25. Še vedno imajo razredi od 1. do 5. pouk v dveh izmenah, medtem ko imajo razredi od 6. do 8. pouk v eni izmeni. Učenci podružničnih šol iz Leš, Lokovice in Šentanela se prešolajo po 4. razredu v 5. razred na centralno šolo na Prevalje. Na Lokovico in Šentanel tudi te učence »vozače« vozi poseben avtobus. Dva oddelka podaljšane bivanja gostujeta v Družbenem domu.

Letos se je zgodilo prvič, da smo morali učence 3. in 4. razredov odkloniti od podaljšane bivanja. Pa celo nekaj učencev iz prvih razredov smo morali odkloniti. Zaradi obojestranske zaposlenosti mladih staršev nastane potreba po varstvu šolskih otrok, posebej prvošolčkov. Naše kapacitete pa so seveda omejene. Tukaj nastane svojevrstno naspotje. Zaradi prostorske stiske moramo imeti pouk v dveh izmenah, posledica dveh izmen je večja potreba po podaljšanem bivanju. Za podaljšano bivanje pa zopet potrebujemo prostor.

V oddelku podaljšane bivanja imamo učence predvsem zaradi dveh različnih potreb.

1. učenci, ki potrebujejo predvsem varstvo, da niso sami doma v času službe staršev,
2. učenci, ki nujno potrebujejo pomoč pri učenju zaradi neurejenih družinskih razmer ali zaradi nujne dopolnilne pomoči pri učenju in delu domačih nalog.

Katerim sedaj dati prednost?

Da je organizacija in delo v podaljšanem bivanju kvalitetno, potrjujejo starši, saj ni malo primerov, ko se je učni uspeh učenca po zapustitvi podaljšane bivanja poslabšal. Prepričan sem, da bo odslej iz leta v leto vse več staršev, ki bodo želeli vpisati otroka v oddelke podaljšane bivanja. To pa pome-

ni tudi vedno več odklonjenosti učencev. Razlogi so znani, pomanjkanje prostora. Če bi se dodatni prostori nekje na Prevaljah vendarle še našli, pa vemo, v kakšni gospodarski stiski smo in s tem tudi vemo, kako je s širjenjem družbenih dejavnosti. Te moramo ob obstoječi situaciji le krčiti in ne širiti. Podaljšano bivanje pa seveda spada v dogovorjeni program.

Kosila prejema dnevno 120 učencev. Še vedno vozimo kosila iz vrta Pod gonjami. Tudi ta številka je že v zgornjih mejah zmogljivosti kuhinje v vrtnu ter zmogljivosti razdeljevalnice na naši šoli. Kaj hitro se lahko zgodi, da bomo morali štjevito kandidatov za kosilo omejiti in jih čez omenjeno število odkloniti. Katere? Menim, da moram nujno na to opozoriti že danes, kajti premakljivi delovni čas staršev nam verjetno obeta tudi več interesentov za kosila.

Vsakomur mora biti jasno, da ne moremo v nedogled povečevati števila učencev v dveh oddelkih podaljšane bivanja ter števila kosil ob omenjenih prostorskih kapacitetah. Dobro so nam tudi ob tem poznane vse omejitve zaradi novih zaposlitev v družbeni dejavnosti in s tem tudi v šolstvu.

Naštete težave lahko zelo prizadenejo nekatere starše in nekatere otroke oziroma naše učence. Kje sedaj najti izhod? Morda celo v spremembi prioritete liste gradenj družbenega standarda v naši občini.

ZATO PROSIM TOVARIŠE IN TOVARIŠE — DELEGATE UPORABNIKE V OBČINSKI IZOBRAŽEVALNI SKUPNOSTI, OD VAS TO TERJA TEMELJIT ODGOVOR. Katere kriterije naj upoštevamo pri omejitvi vpisa pri podaljšanem bivanju in omejitvi števila kosil? To moramo vedeti, da ne bomo potem šolniki sami krivi, češ da ne razumemo staršev in njihovih potreb pa tudi težav.

Ravnatelj šole Ivan Kušnik

Pozdrav zastavi

stu. Tako so predstavniki ravenskega Gradisa ponovno zatrdili, da bo most narejen do 26. novembra. Zaradi nizkih temperatur pa letos ne bo mogoče položiti asfaltne prevleke.

»Prve dni novembra so v naši krajevni skupnosti končno stekli razgovori za ureditev obvoznice mimo starega mestnega jedra. Tako naj bi obvoznica Ravne—Kotlje potekala od kapelice pri Votli peči (prek novega betonskega mostu) ob vznožju Javornika ob Hotuljščici do Brdinj, kjer bi se priključila na obstoječo cesto Ravne—Kotlje. Poleg obvoznice pa naj bi rešili tudi križišče pred železarno in avtobusno postajo na Ravnah. Omeniti velja, da je vsa potrebna pravna in gradbena dokumentacija že v izdelavi in mora biti narejena do aprila prihodnjega leta. Dela pri obvoznici, križišču in postaji pa naj bi stekla v prihodnjih letih,« je razložil Dušan Brankovič, predsednik sveta KS Trg-Ravne.

Čeprav je bivša ravenska krajevna skupnost že pred tremi leti pisno obvestila oz. pozvala lastnike stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov v starem delu mesta, naj obnovijo pročelja hiš, popravijo strešne žlebove in počistijo dvorišča, so doslej ta poziv resno vzeli le nekateri.

»Poudariti moram, da naša krajevna skupnost z akcijo ni prenehala, saj se prav v tem času dogovarja s stanovanj-

KS Žerjav. Po predračunu naj bi celotna dela veljala okrog 18 milijonov din. Zagotovljena pa bodo iz samopri-spevka za financiranje družbenih objektov v ravenski občini,« je dejal Franc Zajec, predsednik skupščine žerjav-ske krajevnne skupnosti.

Kljub temu da je tamkajšnja krajevna skupnost že pred časom naročila izdelavo zazidalnega načrta (za blokovno in individualno gradnjo stanovanj v centru Žerjav in v Jazbinji), bo krajevna skupnost prej še morala dobiti strokovno zagotovilo, da je v Žerjavu in okolici res čisto, zdravo okolje.

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

NOVA ŠPORTNA IGRISČA

Po programu ravenske komunalne skupnosti so v preteklem mesecu v desnem delu Rudarjevega — v Žgaj-narji — stekla dela pri komunalni in hortikulturni ureditvi okolja. Tako bodo letos uredili del ceste, parkirišča pred stanovanjskimi bloki in zelenice. Letošnja opravljena dela bodo veljala okrog 700 tisoč din. Z ureditvijo naselja pa bodo nadaljevali v prihodnjem letu, in sicer s sredstvi krajevnega samopri-spevka in sredstvi skisa.

KOLIKO KDO ZASLUŽI

V gradivu za 6. sejo vseh treh zborov skupščine občine Ravne, ki je bila 27. 10. 1982, je bila delegatom posredovana tudi informacija o gibanju osebnih dohodkov v občini Ravne. Celotna informacija obsega 6. strani. Mi objavljamo le tisti del, ki zadeva osebne dohodke voljenih in imenovanih funkcionarjev, ker se zdi za naše delavce zanimiv, saj so doslej večkrat vpraševali, koliko zaslužijo funkcionarji v naši občini, širile pa so se tudi govorice o bajnih zaslužkih.

Zadnje dni oktobra so gospodinjstva v naši občini prejela 3. št. Odločanj, kjer so tudi objavili večji del iste informacije, kompletna pa je še vedno dosegljiva na INDOK centru.

NAGRAJEVANJE VOLJENIH IN IMENOVANIH FUNKCIONARJEV

Na podlagi zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke so izvršni sveti občinskih skupščin, DPO, SIS in medobčinski organi občin in DPO z območja koroške regije sprejeli družbeni dogovor o osnovah in merilih za določanje osebnih dohodkov in drugih osebnih prejemkov voljenim in imenovanim funkcionarjem. Pri občinskih svetih ZSS so bile ustanovljene komisije za usklajevanje družbenega dogovora, ki so v skladu s predlogi regijske komisije predlagale naslednje uskladitve osebnih dohodkov:

1. 100% osnova osebnega dohodka v obdobju I—VI znaša	26.714,— din
— predsednik skupščine	
— predsednik izvršnega sveta skupščine občine	
— sekretar OK ZKS	
2. 94% osnova osebnega dohodka	25.112,— din
— predsednik OK SZDL	
— predsednik OS ZSS	
3. 78% osnova osebnega dohodka	20.837,— din
— predsednik OK ZSMS	
4. 88% osnova osebnega dohodka	23.508,— din
— sekretar OK SZDL	
— sekretar OS ZSS	
— sekretar skupščine občine	
— izvršni sekretar OK ZKS	
5. 75% osnova osebnega dohodka	20.036,— din
— sekretar OK ZSMS	
6. 82—90% od osnove pod št. 1 se prizna načelnikom oddelkov ter drugim voljenim in imenovanim funkcionarjem v skupščini, izvršnem svetu in občinski upravi.	
7. 95,7% osnova osebnega dohodka	25.565,— din
— družbeni pravobranilec samoupravljanja	

Na osnovi gibanja osebnih dohodkov v gospodarstvu republiška komisija podpisnikov družbenega dogovora o osnovah in merilih za določanje osebnih dohodkov spremlja gibanje osebnih dohodkov in predlaga dinamiko uskladitve osebnih dohodkov voljenih in imenovanih funkcionarjev.

Po drugem členu omenjenega dogovora se za dodatno obremenitev pri opravljanju stalne ali začasne funkcije lahko prizna voljenemu ali imenovanimu funkcionarju posebno povečanje, ki pa ne more presežati 10% njegove osnove osebnega dohodka.

Z D R A V J E

MORDA BI LE RAZMISLILI...

Ponavadi se v novembru, ki je mesec boja proti alkoholizmu, že zaradi reda pojavljajo članki o tej problematiki, ki pa so skoraj vsi polni znanstvenih teorij o tem, kaj je alkoholizem, kdo je alkoholik, kako se alkoholna bolezen razvija, kako jo zdravimo ipd. ... S takim člankom in morda s plakatom in parolo pa se naš »boj« tudi konča za leto dni, ko pride naslednji november in spet kaj napišemo.

Le malokdaj se lotimo akcije z druge strani — problemsko. Morda zaradi tega, ker je to težje, ali pa iz prepogoste tolažbe, da se na tem področju tako ne da kaj pametnega storiti. Vzrok je po vsej verjetnosti tudi v tem, da imamo kljub številnim teorijam o alkoholizmu zelo malo podatkov o alkoholikih samih, ker smo preveč strpni in ukrepamo šele tedaj, ko se nam alkoholik povzpne čez glavo.

V tem članku želim prikazati le nekaj dejstev, ki omogočajo, da se alkoholizem tako širi. Prva je toleranca do alkoholika. To nam je v zadnji številki glasila očitala tudi obratna zdravniška. In kritiko moramo sprejeti, ker je resnična. Ampak alkoholika ne tolerira »železarna« (najbrž tudi ni bilo tako mišljeno), tolerira ga sodelavec, vodja, delovodja, ravnatelj, sindikat, ZK, delavska kontrola in ne nazadnje njegov zakonski partner. Praktično na vsakem koraku bi alkoholiku lahko »stopili na prste«, če bi hoteli, pa tega

ne naredimo. Prepričana sem, da ne zato, ker ne znamo, ampak ker se nečemo spuščati v to. Pa še tisto, kar delamo, je tako neuskaljeno, da alkoholikom močno širi prostor manipulacije. Če misli socialni delavec, da je nekdo potreben zdravljenja, potem ne mislijo tako v tozdu ali pa ne doma. Tudi noben delavski svet še ni prekal odločitve disciplinske komisije o prenehanju delovnega razmerja alkoholiku s pogojem, da se gre zdraviti. Sploh so redki »srečneži« tisti, ki se zaradi prekrškov v zvezi z alkoholom znajdejo pred disciplinsko komisijo. Pa še takrat so mnenja o njih takšna, da imaš nehoti občutek, da je tistemu, ki ga je prijavil, kar žal zaradi tega. Tole smo lahko prebrali v prijavah v zvezi s prekrški zaradi vinjenosti:

»Na delovnem mestu je priden, vreden in točno opravlja svoje delo. Pijača je njegova šibka točka.«

»Delavec je na delu soliden, vendar ima slab odnos do prihoda in odhoda z dela.«

»Prišel je pijan na šifto. Na delu priden, drugače pa delo jemlje neresno, zamuja in hodi vinjen na delo.«

»Na delu je priden. Ni pa siguren, da bo prišel na delo. Drugače ni nobenih problemov razen stalnega zamuja in izostajanja.«

»Enostavno ga ni na delo — brez opravičila. Posebnih problemov z njim nismo imeli, sicer pa ni dolgo pri nas.«

Pod jeznim nebom

Pa končajmo s tem, ker ni potreben komentar in bi skoraj bolj sodilo k humorju kot pa k članku o alkoholizmu. Samo še to povejmo, da vsako prijavo podpiše ravnatelj, da je prostor, kjer naj bi dale mnenje družbenopolitične organizacije, skoraj vedno prazen, razen pri Industrijskih nožih, kjer so napisali, da ne dajejo mnenja zaradi tega, ker ga disciplinska komisija ne upošteva (zakaj, bomo skušali povprašati). Da je delavec potreben zdravljenja, smo zasledili samo v dveh prijavah (od 30, ki so v neposredni zvezi z alkoholom. Skupno je bilo na disciplinski komisiji 482 prijav v prvih devetih mesecih leta 1982). Na oddelku za zdravstveno varstvo v železarni je bilo opravljenih le 9 alkotestov v istem obdobju. Mislim, da bolj »varčni« skoraj ne moremo biti.

Kje so vzroki? Zamera, prijateljstvo, znanstvo ali morda res neznanje? Neznanje je tudi vzrok, da alkoholika običajno obravnavamo zelo čustveno. Ali ga sovražimo ali pa se nam smili in z njim sočustvujemo. V nobenem primeru mu ne moremo resnično pomagati, ga usmeriti v zdravljenje. V prvem primeru se ga hočemo znebiti, v drugem pa prikrivamo dejstva in zatiskamo oči pred očitnim propadanjem. Mimo dejstva, da je vsak alkoholik najprej zmerni pivec, ne smemo. Res pa je težko potegniti mejo med zmernim pitjem in zasvojenostjo od alkoholizma. To zavaja najbrž vse, ki živijo in delajo z alkoholikom. Tudi dejstvo, da pride vsak k zdravniku že kot alkoholik, ne drži popolnoma. Milo rečeno jih je na vsaki zdravniški komisiji vsaj nekaj očitno vinjenih in takih, ki smrdijo po alkoholu. Vse to kaže na malomaren odnos do lastnega zdravja in še vse kaj drugega. Najbrž se v tistem trenutku res ne da kaj več, kot reči: »Nehajte piti, ker to škodi vašemu zdravju.« Ali pa? Ne nazadnje moramo v tolažbo ali pa v olajšanje povedati tudi to, da največ za alkoholika lahko stori njegov zakonski partner, ki zasvojenost prvi opazi. S tem skrajša pot propadanja vsaj za 5 do 10 let. Vendar pa je tudi ravnatelj zakonca po navadi takšno, da alkoholika preveč ne moti. To so neizpolnjene grožnje o

ločitvi, odselitvi z eno samo željo, da ostane stvar skrita pred zunanjim svetom, vsaj dokler se da. Ravnanje je v času, ko raje vidimo nesrečo drugih kot svojo, najbrž do neke mere razumljivo.

Ob želji razumeti zakonca za takšno prikrivanje pa najbrž malo manj razumemo predsednike komitejev za SLO v železarni, ki so skoraj vsi po vrsti napisali, da nimajo problemov z alkoholizmom v TOZD in DS. Če je stanje res takšno, smo lahko za vzor. Za dokazovanje, da ni tako, pa bi potrešili preveč prostora. Končno nikogar ne moti, ko prikazujemo udeležbo na prvomajskem srečanju železarjev s popitimi steklenicami piva in prodanimi litri vina. Ko beremo številke, koliko litrov alkohola so zasegli vratarji, se nasmelnemo in pomislimo: »Le koliko ga je ob tem žlo' mimo?« Pa še nihče ni bil zaradi tega prijavljen disciplinski komisiji.

Naj bo zaenkrat dovolj. Še veliko bi lahko pisali, razmišljali, se spraševali. Tudi o tem, kako gledajo na te probleme sodnik za prekrške, postaja milice, sanitarna inšpekcija, izvršni svet skupščine, mladina, občinski komitej ZK in še kdo. Tudi o tem, kako se zdravljeni alkoholiki počutijo med nami. Morda o tem kdaj drugič. Končajmo z odgovorom vsem tistim, ki vsako razpravo o alkoholizmu pričnejo in končajo s tem, da so sokovi predragi. Veste, alkoholik bi pil alkohol, tudi če bi sok tekel v potokih in zastojih.

Alenka Mičović

MISLI

Nihče me ni oviral, da bi naredil nekaj, za kar sam nisem zainteresiran.

Ljubezen ne pozna svoje globine, dokler ne pride čas slovesa.

Čednost telesa je lahko siromaštvo duše.

OBRAMBNI DAN V VALJARNI ZELO USPEL

Na osnovi letošnjega poudarka družbene samozaščite na požarno-prometni varnosti in na vseh oblikah zasvojenosti je IO OOS valjarna zastavil akcijo v juniju ter po delovnih skupinah izvedel predavanja o oblikah zasvojenosti (alkohol, tablete, mamila) ter ravnanju z gasilnimi aparati oz. gašenju požarov, ki lahko izbruhnejo v temeljni organizaciji. Glavno breme te aktivnosti so nosili delovodje v oddelkih ter enota poklicnih gasilcev pri praktični demonstraciji ravnanja z gasilnimi aparati. Ocenjujemo, da je bil v ta del aktivnosti vključen pretežni del so-

bombe in streljanje z zračno puško. Prav vprašanja iz teorije prve pomoči so popestrila pohod, ki je potekal z Rimskega vrelca v smeri proti Ivarčemu jezeru, aktivno je sodelovalo 348 sodelavcev, 68 upokojencev in 46 svojcev. Razen tekmovalnega dela so udeleženci spoznavali praktično rokovanje in sestavo lahkega pehotnega orožja, kar je bilo predvsem za starejše sodelavce novost. Ob tem pa so 21. 9. 1982 poslušali zanimivo predavanje o politično-vojaškem položaju v svetu ter učinkoviti obrambi pred nevarnostmi atomske, kemične ali biološke vojne.

Obrambno usposabljanje valjarjev

delavcev, ki so imeli priložnost spoznati škodljive posledice zasvojenosti ter učinkovito varovanje družbene pa tudi zasebne lastnine pred požari. Delovodjem in enoti poklicnih gasilcev gre zahvala za njihovo delo.

Zasledujoč nepretrganost obrambnih priprav je komite za SLO in družbeno samozaščito organiziral obrambni dan v dveh delih (zaradi 4-izmenskega dela), in sicer 21. in 25. 9. 1982. Pri izvedbi se je povezal s štabom TO v občini, ki je priskočil na pomoč tako s kadrom kakor z materialnimi sredstvi (orožje, strelivo itd.).

Pripadniki NZ so tekmovali v treh disciplinah: teoretično in praktično poznavanje prve pomoči, metanje šolske

Komite je k izvedbi pritegnil rezervne častnike in podčastnike, ki so zaposleni v TO, tako da je organizacija obrambnega dneva potekala solidno. IO OOS pa je po opravljenih aktivnostih organiziral piknik, ki je tem bolj uspel, ker je bilo vreme odlično, razpoloženje pa so še dvigala tekmovanja v košarki, odbojki in namiznem tenisu.

Za opravljeno delo, zlasti za zgledno sodelovanje s štabom TO in službo za SLO in družbeno samozaščito v delovni organizaciji, je ta služba izrekla vso pohvalo komiteju za SLO in družbeno samozaščito ter organizatorjem obrambnega dneva.

Milan Božinovski

OBRAMBNI DAN

24. 9. 1982 je TOZD Transport kljub deževnemu vremenu uspešno izpeljal obrambni dan. Zbrali smo se na Rimskega vrelca, kjer smo praktično izpopolnili znanje gašenja manjših požarov. Po krajši obrazlagi uporabe kompasa smo se v več skupinah napotili proti Ivarčemu jezeru, kjer je bil naš končni cilj.

Ko so vse skupine prišle na cilj, smo se najprej seznanili z družbenopolitičnim stanjem v naši državi, nato pa je ravnatelj razložil pomen obrambnega dneva. Ob razklapljanju in sestavljanju polavtomatske puške so največje zanimanje pokazali najstarejši člani, saj je za marsikoga bilo to prvo srečanje z novo tehniko.

Po kratkem odmoru smo streljali z zračno puško. Uresničil se je star pre-

govor »kdor veliko govori, malo stori,« saj je prvo mesto odnesel starejši član in še to brez naočnikov, mlajši pa, ki so prej drugim dajali nasvete, so se slabše odrezali.

Rezultati:

1. Šteharnik Anton, 2. Zapušek Franc, 3. Vušnik Anton.

Ker je na koncu dneva obilno začelo padati z neba, smo obrambni dan zaključili v prostoru družbenega standarda ob kranjski in pivu. Vse pa je prevzel duh tovarštva in misel, da smo tudi mi nekaj storili za boljšo pripravljenost in obrambo naše socialistične družbe.

Anton Vušnik

DELO DRUŠTVA UPOKOJENCEV

II. REPUBLIKO TEKMOVANJE UPOKOJENCEV SLOVENIJE V NABIRANJU GOB

Zveza društev upokojencev Slovenije in organizator DU Celje sta 2. oktobra 1982 izvedla nad Vojnikom II. repub-

liško tekmovanje upokojencev Slovenije v nabiranju gob. Udeležilo se ga je 23 tričlanskih ekip. Tekmovalci so morali v dobri uri nabrati čimveč užitnih gob, od katerih je komisija izbrala tri največje. Vsak dkg stehanih gob je

predstavljala 1 točko. Na ta način so ugotovili zmagovalca oziroma vrstni red. Ekipo DU Ravne so sestavljali: Franc Ivič, Franc Janž in Alojz Nabernik, vodil pa jo je odbornik društva Jože Sotošek.

Tričlansko sodniško komisijo so sestavljali: član Mikološkega društva Slovenije, predstavnik Zveze društev upokojencev Slovenije in član Gobarške družine Celje.

Najuspešnejši so bili tekmovalci iz Celja II, ki so dosegli 111 točk, druga

je bila Slovenska Bistrica 101, tretja pa Selnica s 97 točkami. Ekipo DU Ravne se je uvrstila na 13. mesto z 68 točkami.

Zmagovalna ekipa je prejela pokal, vse druge pa priznanje za sodelovanje na tem tekmovanju. Na sestanku v Celju so se domenili, da bo III. republiško gobarsko tekmovanje upokojencev Slovenije v Ljutomeru.

E. Wlodyga

KULTURA

VRES IN BRATSTVO V CANKARJEVEM DOMU

Vres je oktobra v svojo bero nastopov zapisal še enega: na slavnostnem začetku 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije v Cankarjevem domu v Ljubljani je zapel sedem pesmi. Nastop je bil svojstveno doživetje za pevce in vse delegate, posebno naše.

Prav tako v Cankarjevem domu se je oktobra predstavila tudi folklorna skupina kulturno-umet-

niškega društva Bratstvo z Ravne. Sodelovala je na literarnem večeru ustvarjalcev iz drugih republik in pokrajin, ki živijo in delajo v Sloveniji.

Nastopa sta dokazala, da je koroška ljubiteljska kultura kljub težavam še vedno živa in dobra, zato tudi iskana in cenjena.

Helena Merkač

SLIŠALI UMETNIKE, VIDELI RAZSTAVO

Dve nenavadni reči sta se zgodili ondan (11. 10. 1982) v Likovnem salonu na Ravnah, ko so odprli razstavo ob 80-letnici dela Pihalnega orkestra ravenskih železarjev.

Prva: ne pomnim, da bi bil naš Likovni salon kdaj tako do zadnjega kotička napolnjen, da sploh ni bilo mogoče pogledati vsega razstavljenega, preden se niso ljudje že začeli razhajati. Z dolgimi, dolgočasnimi govori je bilo prizaneseno, zato je bil tembolj učinkovit in zaželen nastop naših akademikov. Najprej so zaigrali vsi trije Petrači: Janez flavto, Božo violino in Andrej violončelo. Nazadnje je trobental Stanko Arnold. Neskrite simpatije do umetnika, ki nekaj preprosto ljudskega in hkrati gentlemanškega družji v razorožujočo naravnost — so pokazali ljudje, ko so spontano napravili špalir, skozi katerega je moral do nastopnega

mesta in kasneje v krepkem, srčnem ploskanju. Naše umetnike je spremljal znani slovenski pianist Andrej Jarc.

Druge nenavadnost večera: v Likovnem salonu smo tokrat videli tudi župana, predsednika IS SO in vse višje funkcionarje družbenopolitičnih organizacij. Glasbenikom je uspelo nekaj, kar drugim zlepa ne, morda pa izdajo vsaj skrivnost o tem, kako so napolnili sobe Likovnega salona in dosegli tak odziv družbenopolitičnih delavcev.

Na razstavi so predstavili Almanah, ki so ga izdali ob jubileju, številne fotografije, plakate, priznanja, plakete, nagrade ... škoda, da ne tudi kake stare uniforme, tudi zelo stare instrumente so razstavili, skratka vsega veliko ali, kot je dejal bivši kapelnik Jožko Herman: »Koliko »zohna« se je nabralo!«

Z. Strgar

SPREHOD PO ZNANSTVENI DELAVNICI

Marija Makarovičeva je na željo ravenskih organizatorjev kulture dovolila ljudem Mežiške doline pogledati tudi v svojo znanstveno delavnico. Z navdušenjem je sprejela pobudo, in od 29. septembra do 3. oktobra je bila v Likovnem salonu na Ravnah razstava o nastajanju njene knjige Strojna in Strojanci.

Začelo se je pred več leti pri izpisovanju podatkov iz rojstnih, mrliških, urbarskih in drugih knjig ter se nadaljevalo prek anketiranja, fotografiranja, predvsem pa zapisovanja po pogovorih in opazovanjih. Tako so nastali kupi popisanega papirja, na stotine listov in lističev, vsi samo o Strojni in Strojancih: o njihovem družbenem sestavu, o gibanju prebivalstva, o stavbarstvu in stanovanjski kulturi, virih za preživetje, delu, potrošnji, poglavitnih življenjskih mejnikih, medsebojnih odnosih v družini, družabnem življenju, znanju, ob-

zoru in ustvarjalnosti, zdravstvu in verovanju. V knjigi je to naneslo 470 strani besedila, 59 strani statističnih in anketnih tabel ter 11 strani slovarčka narečnih besed. In prav te narečne besede, vpletene v besedilo, knjigo zelo popestrijo. Tudi koroški oziroma strojniški stavki že drugače izredno berljivo besedilo razgibajo (posebnost njihove stavčne konstrukcije je v tem, da stoji pomožni glagol na začetku: »je čudno modlu in strašno švical zraven«). Vse to dokazuje, da se je znala Makarovičeva živeti v ljudi in njihovo govorico, pa čeprav je najbrž nikoli prej ni slišala. Zato ji tudi tu in tam kakšne nestrojnske narečne besede ne gre zameriti (»žoka ke v nos«). Je pa resnično škoda, da dialektičnih izrazov ni opremila vsaj z naglasi.

Vse nabrano je končno dalo knjigo, še eno več v vrsti avtoričinih že napisanih. Med njimi je

najbolj znana »Ljudske vezeni-ner na Slovenskem«.

Poleg dokazov o garanju pred izidom neke znanstvene knjige je razstava pokazala nekaj slik o Strojni. Mik je bila tako samoukom kot akademskim slikarjem, tudi tujeem. Namenili pa so razstavljaleci svoj kot še koroškemu Krjavljju Blažu Mavrelu, njegovim samoniklim pesmim, in tudi koroškemu tihožitju: skrinji s slamicami domačega rženega kruha in kanad. Odprli so razsta-

vo šentanelški pavri, recitalo pa je strojnsko osnovnošolsko de-
kle.

Prikazana pot ustvarjanja nekega znanstvenega dela je bila osupljivoča: koliko čuta za red in sistematičnost, koliko volje za delo mora imeti ta ženska!

Neizmerno hvaležni ji moramo biti, da se je posvetila tudi ljudem Mežiške doline. Prelistajmo knjigo!

Helena Merkač

KOLIKO ŠE VERUJEMO V MOČ IN POTREBO KULTURNE IZPOVEDI

(Nekaj misli ob jubilejnem koncertu naših godbenikov)

Ta mesec so praznovali naši godbeniki osemdesetletnico delovanja. Delovno so praznovali: z otvoritvijo razstave o dosedanjem delu orkestra, s svečano sejo odbora, z lepo humano gesto — obiskali so ostarele godbenike, ki so hkrati s penzijonom v fabriki zaslužili tudi penzijo pri godbi — in seveda s slavnostnim koncertom, ki je bil krona praznovanja.

Samo čestitamo lahko dirigentu in godbenikom za lep glasbeni večer, za potrditev zvestobe svojemu delu.

Ponosni smo odhajali iz nabitih polne dvorane — ponosni na naše godbenike, saj imamo z njimi eno najboljših godb pri nas — če že hočemo na vsak način ostati skromni v besedah.

Ob takih večerih pa se človeku postavljajo številna vprašanja in razmišljanja o poslanstvu naše ljubiteljske kulturne izpovedi.

Nedvomno smo kulturno bogata občina, do danes smo bili vzor slovenski kulturni javnosti po delu in uspehih. Ob ukrepih, ki jih vsakodnevno sprejemajo naša republika in zvezna telesa, pa se lahko zamislimo, kako in kaj bo z našo kulturno rastjo danes in jutri.

Letošnje leto je leto kongresov: republiških in zveznih, obračun za nazaj in smernice za v prihodnje sprejemajo v vrstah zveze komunistov, sindikatov, mladine, tudi v vseh ostalih

druženopolitičnih organizacijah. Vsi se zavzeto lotevajo reševanja nastale gospodarske situacije, žal pa zelo malo ali nič ne spregovorijo v kongresnih razpravah o vlogi in pomenu kulture (posebej ljubiteljske). Ko da smo se v času stabilizacijskih prizadevanj zavestno izrekli, da nam v tem trenutku kultura ni potrebna, ko da smo v tem trenutku izgubili vero v njeno moč in potrebo. — Bomo res lažje in hitreje izplavali iz težav, če bomo ljubiteljsko kulturo spravili v mape problemov in jih odložili v nižje predale ter jih prihranili za jutri?

Istočasno pa ugotavljamo, da je korenite spremembe v naši družbi možno uspešno reševati le s korenito preobrazbo ljudi. Verjetno pa ima ravno s tem kultura mnogokaj opraviti. Še več kot v normalnih situacijah.

Kultura nam je zares mnogim že prešla v zavest kot nujni sestavni del našega načina življenja, sicer bi takega razmaha njene dejavnosti in tako lepih uspehov ne doživeli. — Da jo takšno, kot je, potrebujemo, smo neštokrat že potrjevali. — Tudi na zadnjem koncertu pihalnega orkestra ali pa ob nastopu vresovcev na X. kongresu sindikatov, ko je vsem našim delegatom in gledalcem pred TV sprejemniki postalo toplo, ko so zagledali naše vresovce v kongresni dvorani z Internacionalo na ustih. — Zato se upravičeno sprašujemo, kako lahko načrtovalci našega družbenega razvoja v

tem času tako malo ali nič ne spregovorijo o potrebi kulturnega razvoja naših ljudi.

V čem vidim probleme naše (občin-ske) ljubiteljske kulture:

— ukrepi varčevanja postavljajo pred vse skupine poostrene pogoje gospodarjenja (beri: manj denarja), kar ima za posledico zmanjšano aktivnost kulturno-umetniških skupin,

— v kulturne skupine je vse težje pridobiti nove (še posebej mlajše) člane. Ljudje se vse intenzivneje ubadajo rajši z reševanjem družinskih proračunov.

— Delovne organizacije bodo vse težje obravnavale izredno plačano odsotnost z dela za kulturne potrebe. (Seminarske vaje — tako potrebna oblika dela vseh kvalitetnih skupin — bodo vse težje uresničljive, z njimi pa je tesno povezana kvalitetna rast skupin.)

— Kulturni delavci sami bodo ob takem odnosu izgubili prepričanje v potrebo in vrednost lastnega kulturnega izpovedovanja, pripadnost temu delu že upada in bo nadalje upadala, če se tem vprašanjem ne bomo v zadostni meri posvetili. Smo na pragu novembra, pa se nekatere naše skupine (predvsem gledališke) še do sedaj niso zbrale in pričele z delom.

— Dirigenti, zborovodje, režiserji in drugi strokovni sodelavci so v vse tež-

jem položaju — pred svojo skupino in pred javnostjo — vsaka od teh zahteva svoje, pogoji za dobro delo pa postajajo vse težji.

V vseh revolucijah in v vseh ključnih momentih preobrazbe človeštva je imela kultura bistveno vlogo. — Samo pogled v našo zadnjo revolucijo nam govori, da so tudi naši godbeniki odigrali v sklopu XIV. divizije pomembno kulturno poslanstvo, da so tudi naši pevci s pevci ostalih pokrajin s pesmijo juršali na borbene položaje, da so igralci z govorno besedo naših počtov vivali nacionalni in revolucionarni duh v srca borcev in ostalih ljudi. — Verjetno si tudi v današnjem času takšne preobrazbe, kot jo danes potrebujemo, ne moremo misliti brez kulturne rasti naših ljudi.

Kulturno-umetniške skupine v krajih, društva, Zveza kulturnih organizacij in kulturna skupnost sama ne bodo zmogle odigrati te pomembne vloge, če ob vseh teh naštetih ne bodo stali vsi ostali pomembni dejavniki, ki so nosilci akcij za preobrazbo naše družbe.

Naj bo teh nekaj vrstic dobronameren prispevek vsem načrtovalcem ukrepov, tistim, ki o njih razpravljajo, odločajo in tudi tistim, ki jih naposled izvajajo.

Jožko Kert

S KNJIŽNEGA TRGA:

PREŠERNOVA DRUŽBA VABI NAROČNIKE

Pri Prešernovi družbi bodo tudi letos izdali svojo redno letno knjižno zbirko po zares dostopni ceni. Naslovi so:

— Prešernov koledar za leto 1983 (z barvnimi reprodukcijami odličnega slikarja Nikolaja Omerse in drugimi zanimivostmi)

— Polona Škrinjar, Pavla, povest

— Miran Ogrin, Po stopinjah Aleksandra Velikega, potopis

— Živojin Gavrilović, Igmanci, roman

— Mira Ružič, Biti ali ne biti, knjiga o varstvu okolja in onesnaževanju okolja.

Člani PD dobijo še nagradno knjigo A. Cordella, Mortymerjevi, če so pravočasno poravnali članarino.

NAROČILNICA

Naročam letno knjižno zbirko Prešernove družbe s Prešernovim koledarjem 1983:

1. vezano v platno — z nagradno knjigo	850 din
2. vezano v platno — brez nagradne knjige	700 din
3. broširano — z nagradno knjigo	500 din
4. broširano — brez nagradne knjige	400 din

Knjige mi pošljite na naslov:

Naročnino bom poravnal

a) po povzetju

b) v zaporednih mesečnih obrokih po najmanj 200 din.

Datum:

Podpis:

Naročilnico izpolnite, odrežite in pošljite na naslov: PREŠERNOVA DRUŽBA, LJUBLJANA, Borsetova 27.

KNJIŽNA KREDITNA KARTICA

Pri Mladinski knjigi na Partizanski 9 v Mariboru so konec septembra odprli antikvarni oddelek, ki bo po usmeritvi tako moderen kot bibliofilski antikvariat. Knjige dobite tu po znatno nižjih cenah.

Cankarjeva založba je uvedla knjižno kreditno kartico — KKK, s katero lahko kupujete knjige tudi v Mladinski knjigi na Ravnah. S KKK lahko kupite katerokoli knjigo Cankarjeve založbe ali zbirko z 10% popustom, s tem da ob nakupu ne plačate nič, ampak počakate, da založba pošlje račun. KKK dobite, tako da izpolnite obrazec, ki je bil objavljen v zadnjih dveh številkah Književnih novic Cankarjeve založbe ali preprosto pišete založbi, da bi jo radi imeli.

Z. S.

»Skofice«

Rekreacija in šport

SLOVENSKI PLANINCI SMO ZBOROVALI

Organizacijo in izvedbo proslave ob 14. dnevu planincev je glavni odbor Planinske zveze Slovenije poveril Planinskemu društvu »Lisca« iz Sevnice-Krško. Planinci PD Lisca so proslavo organizirali pri Tončkovem domu na Lisici, ki je visoka 947 m in lahko dostopna. To slavo so povežali z 90-letnico rojstva tovariša TITA, ki je večkrat obiskal Lisco. To vsakoletno tradicionalno srečanje so sevniški planinci združili še s počastitvijo treh jubilejev posavskih planincev, in sicer 80-letnico Jurkove koč, 50-letnico Tončkovega doma in 30-letnico sedanjega planinskega doma na Lisici.

Ravenski planinci smo sklenili, da se tudi mi udeležimo proslave in dostojno počastimo dan planincev. 43 se nas je odpeljalo z avtobusom v prelepi dan in kmalu prispelo na Lisco, ki se je kovala v soncu. Njeni travniki, ki se razprostirajo daleč naokrog, so dobivali vedno bolj pisano preprogo. Skupina za skupino planincev je prihajala in dopolnjevala živi mozaik. Veselo pozdravljanje, petje in vriskanje se je razlegalo daleč naokrog. Godba na pihala je vse to spremljala z živahnimi koračnicami in ob enajstih napovedala pričetek proslave.

Sekretar republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije tovariš Zdravko Krivina je najprej prisrčno pozdravil brvo planincev, navdušen nad množičnim obiskom, in v svojem nagovoru poudaril veliko in pomembno poslanstvo, ki ga je ta naša najmožnejša organizacija (Planinska zveza Slovenije šteje že več kot sto tisoč članov) opravila v devetih desetletjih delovanja, posebno med NOB in v času socialistične revolucije, opravila pa ga tudi danes v boju za vsestranski napredek naše družbe z delovanjem v krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela.

Vračali smo se polni vtisov. Med potjo smo se ustavili v rojstnem kraju tovariša Tita v Kumrovcu, nato pa smo se napotili čez prelepo Kozjansko. Večina je videla to pokrajino prvič in nismo se je mogli nagledati. Vsi navdušeni smo sklenili, da jo bomo še večkrat obiskali.

Takih zborov in izletov si še želimo — je bila izrečena želja vseh, ko smo se na avtobusni postaji pozdravljali in razhajali.

Milena Sulcer

NAČRTI, ŽELJE...

MO PD Prevalje si je že začrtal okvirni program dela v letu 1983.

V januarju bodo sankajske tekme ter dva pohoda (na Uršljo goro in na Plat). Februarja se bodo mladinci udeležili tradicionalnega pohoda na Stol in turnega smuka s Smrekovca, priredili pa bodo tudi predavanje za osnovno šolo. V marcu bo potekal orientacijski tečaj, predviden je pohod (Mežica-Ravnjak) in sodelovanje pionirjev v kulturnem delu občnega zbora planincev. Aprila se bodo pionirji in mladinci udeležili nekaj stalnih akcij (planinska štafeta mladosti, kviz na Pecl, kresovanje na Uršlji gori) ter obnovili markacije. Maj je »rezerviran« za planinsko šolo na Gori, za trimski pohod, izlet (Mariborska koča—Ribniška koča—Kremžarjev vrh) in za sodelovanje smučarjev na veslalomu pod Raduho. Junij bo »izletniški«, (Raduha—Smrekovec, po en izlet za vrtec in pionirsko skupino na osnovni šoli.) Julija se bodo planinci povzpeli v Kamniške planine (Robanov kot—Ojstrica—Planjava—Okrešelj), posamezniki pa se bodo udeležili tečajev za mladinske vodnike, mentorje ali inštruktorje ter tabora pionirjev — planincev. Avgusta bosta dve zahtevni turi. (Jalovec, Storzlič.) V septembru bo izlet za pionirsko skupino na osnovni šoli in izlet na Olshevo. Kostonjev piknik bo postal kar tradicionalen, v oktobru pa bo tudi izlet v okolico (Šteharški vrh—Strojna—Lovska koča). Za konec sezone bo še en izlet, a v neznanu. Za december pa je predvideno le še eno predavanje za OS.

Andreja Cibron

MEDOBČINSKO TEKMOVANJE GASILCEV

18. 9. 1982 se je v Radljah ob Dravi zbralo kar 39 tekmovalnih desetin, od najmlajših pa do najstarejših gasilcev (veteranov).

Po končanem tekmovanju je vse nastopajoče in goste pozdravil predstavnik občinske gasilske zveze Radlje ob Dravi, nato pa je pomočnik štaba operative SRS za koroško področje tovariš Vlado Vališer razglasil rezultate ter podelil pokale in priznanja.

Rezultati

1. Pionirji »A« (7 — 10 let) — Kotlje (232,1), Radlje (223), Smartno (212)

Pionirke »A« (7 — 10 let) — Ravne (231,8), Vuhred (133)

2. Pionirji »B« (11 — 14 let) — Radlje (219,4), Dravograd (213,4), Golava Buk (208,2), Kotlje (199,6)

Pionirke »B« (11 — 14 let) — Kotlje (213,7), Radlje (196,4), Pameče (160)

3. Mladinci (15 — 18 let) — Kotlje (462,4), Radlje (439,8), Crneče (410,4)

Mladinke (15 — 18 let) — Radlje (479), Golava Buk (454,6)

4. Člani — Mežica (832,6), Kotlje (823), Zelezarna Ravne (822,9), Pameče (815,9)

Članice (z MB) — Vuhred (643), TUS (609)

Članice (s hidrantom) — Kotlje (712), Prevalje (708,3), Vuhred (699), TUS (691)

5. Starejši gasilci (veterani) — Vuhred (378,2), Zelezarna Ravne (377,9)

Rezultati kažejo, da je tudi tokrat bila najuspešnejša občinska gasilska zveza z Raven, najuspešnejše društvo pa GD Kotlje. Desetina Zelezarne Ravne se je zelo dobro uvrstila in s tem opredelila večurne vaje na dan.

Tudi osebno sem z desetino zadovoljen in jim čestitam k uspehu. Ne morem pa se strinjati s sojenjem pri štafeti članov (zakaj tako velike razlike med starterjem in sodnikom na cilju — celo 3 in več sekund). Zato menim, da uvrstitev od 1. do 4. mesta ni merilo dela desetini, ampak pristranskega sojenja sodnikov.

Vlado Mihin,
Tozd Vzmetarna

TRIMSKE REKREACIJSKE IGRE NA RAVNAH

Društvo za športno rekreacijo in telesno vzgojo Partizan Ravne je v počastitev krajevnega praznika 3. 10. 1982 na stadionu na Ravnah izvedlo množične trimske rekreacijske igre.

Ker je prejšnji dan deževalo, in je bil teren moker, so od načrtovanih iger izvedli samo 12. Krajanji so si lahko izmerili pritisk in se preizkusili v podiranju kegljev, v tenisu z gumijastimi obročki, badmintonu, so nožnem metu z nogami v koš, v podiranju pločevink, v poskokih s kolednico, streljali so na gol, skakali v vrečah, metali so obročce, igrali so namizni tenis in skakali na žogah — zajčkah.

Igre so bile lahke in zanimive, tako da se jih je lahko udeležil vsakdo brez kakršne koli predprave.

Cilj teh iger ni bil tekmovalni, temveč družabno srečanje in prijetna sprostitve ter navsezadnje tudi koristno preživetje nedeljskega dopoldneva. Vsak krajan se je lahko prepričal, kakšna je njegova telesna zmogljivost.

Rezultati bi lahko bili tudi zelo zanimivi za krajevne skupnosti (SLO), saj bi s takim testiranjem dobili koristne podatke o splošni telesni zmogljivosti krajanov.

Ceprav vreme prirediteljem ni bilo najbolj naklonjeno, se je iger udeležilo 96 krajanov v starosti od 7 do 55 let. Vsi so za sodelovanje prejeli spominsko trimsko značko. Udeleženci so bili nad prireditvijo navdušeni, člani društva Partizan pa so sklenili, da bodo prihodnje leto zopet pripravili takšno srečanje.

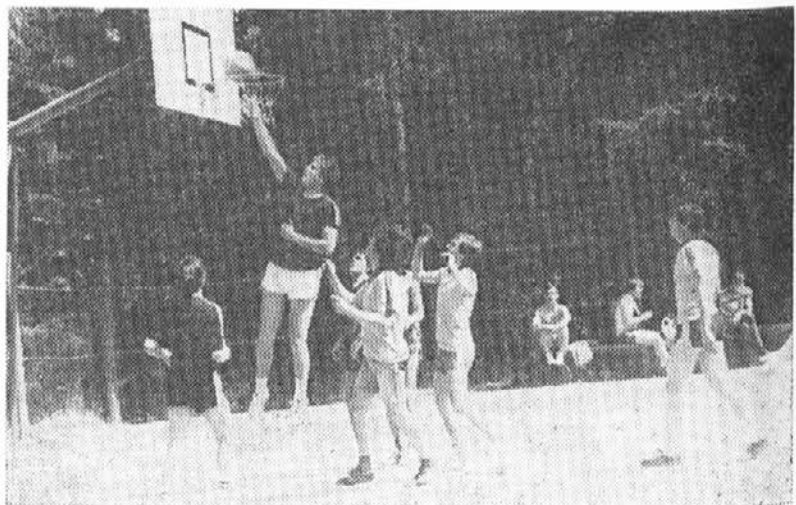
A. H.

KARATE

Republiško prvenstvo za pionirje

KK Postojna je 19. 6. 1982 organiziral republiško prvenstvo za mlajše in starejše pionirke in pionirje v kateh posamezno in ekipno. V različnih starostnih skupinah so v kateh posamezno člani KK z Raven dosegli naslednje rezultate: Bojan Breznik 2., Branko Burja 12., Veselin Vukovič 5., Verner Mager 6., Boris Lončar 7., Mira Morn 4., Nataša Grabner 5., Suzana Ivartnik 6.

V kateh ekipno so mlajši pionirji v sestavi: Burja, Breznik, Morn osvojili 4. mesto, starejši pionirji v sestavi: Vukovič, Mager, Lončar 5., ter sta-

Rekreacija

rejšje pionirke v sestavi: Morn, Grabner, Ivartnik, Anželak 2. mesto.

Skupno je nastopilo 90 tekmovalcev in 23 ekip. Pravico do nastopa na državnem prvenstvu iz KK Ravne so dobili: Bojan Breznik in Mira Morn v kateh posamezno in ekipa starejših pionirk.

Državno pionirsko prvenstvo

19. 9. 1982 je KK Kruševac organiziral državno prvenstvo za pionirje v kateh posamezno in ekipno. Pravico do nastopa so imeli samo tisti, ki so dosegli na republiškem prvenstvu 1. do 4. mesto, med ekipami pa samo prvi dve. Sodeloval je prek 120 tekmovalcev iz vseh republik in avtonomnih pokrajin. Iz KK Ravne 5 pionirjev in pionirk.

Bojan Breznik, mlajši pionir, je osvojil 11. mesto, Mira Morn, starejša pionirka, pa 21. Starejše pionirke v sestavi: Anželak, Grabner, Morn in Ivartnik so dosegle 10.—11. mesto.

Rezultati naših bi bili verjetno boljšji, če jih ne bi zmučila dolga in naporena vožnja ter sonce, ki je neusmiljeno pripekalo.

Mladinsko republiško prvenstvo v športni borbi po kategorijah do 18 let

KK Mislinja je 2. 10. 1982 priredil prvenstvo za mlajše mladince po težnostnih kategorijah. Udeležilo se ga je prek 30 tekmovalcev. Predstavniki z Raven so dosegli naslednje rezultate: Milan Mravljak 2. mesto v lahki kategoriji, Ivan Belaj tudi 2. mesto v teški kategoriji in Tone Polovšek 3. mesto v posrednji kategoriji.

Tako sta si Mravljak in Belaj pridobila pravico do nastopa na državnem mladinskem prvenstvu.

Aljoša Vauh

SAH

16. hitropoteznega prvenstva se je udeležilo 13 šahistov. Zmagal je Danilo Peruš z 11 točkami, 2. Jože Jesenek in 3. Zdravko Burjak 9, 4. Marjan Uršič 8, 5. Herbert Komarica 7,5 itd.

Na 17. turnirju je bil zmagovalec med šahisti zopet Danilo Peruš, ki je osvojil 14,5 točke, 2. Niko Ristič 12, 3. Andrej Erjavc 11,5 itd.

Danilo Peruš je zmagal tudi na 18. turnirju. Med 16. šahisti je zbral 14 točk od 15 možnih. Drugouvršeni Zdravko Burjak jih je zbral 13,5, tretji Niko Ristič 10,5, 4.—5. Franc Jurčan in Jože Jesenek 10, 6. Herbert Komarica 9, 7. Franc Rotovnik 9 itd.

Po zadnjem turnirju je v vodstvu hitropoteznega prvenstva za leto 1982 Danilo Peruš, ki je že osvojil največje možno število točk, t. j. 250 ali 10 zmag na posameznih turnirjih. S tem je torej znan zmagovalec tega prvenstva, saj nihče od ostalih šahistov nima več možnosti zbrati 10 zmag na preostalih 4 turnirjih letošnjega leta. Boj pa se bje za ostala mesta med drugim Zdravkom Burjakom 180 točk in tretjim Jožetom Jesenekom 169 točk, četrtim Andrejem Erjavcem 125 točk, petim Francem Jurčanom 111 točk, šestim Mirkom Hrovatičem 99 točk, sedmim Herbertom Komarico 88 točk, osmim Francem Rotovnikom 77 točk, devetim Marjanom Uršičem 73 točk in desetim Nikom Rističem 66 točk itd.

V. P.

UTRINEK IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA DELAVCEV ŽELEZARNE RAVNE

Zgodilo se je 20. oktobra 1982 natančno ob 14.30. Zagnani v delo, spravilo neuporabnih drv iz železarne, preluknjanih in napolnjenih z žebli, na za to pripravljeni prostor v garaži. Kmalu se pojavi nepričakovan obisk, vratar železarne in šofer tovornjaka. Kaj sedaj? Treba bi bilo drva zložiti nazaj na tovornjak. Toda čemu? se vprašamo, umazani od umazanih desk. Takšna je direktiva. Nekdo, neimеноvani, anonimni občan, ki očitno ni imel kaj drugega početi kot neupravičeno naznaniti poštenega delovnega človeka in verjetno od besa, da si drv ni pripeljal sam, je s telefonskim klicem naznanil delavca železarne, češ da je odpeljal iz železarne nove deske. Toda zakaj? Saj je deske delavec plačal in jih odpeljal z dovolilnico, torej popolnoma pošteno. Zakaj torej nekdo, ki nima nobene zveze, ki je popolnoma nepoučen oz. neprepičan o tem, kaj je prav in kaj ne, blati delovnega človeka, kot da jih je ukradel? Saj so bile deske odpadek, delavcu pa bodo še kako koristile za kurjavo v mrzlih zimskih dneh, saj vemo, da je treba

v današnjem času z energijo varčevati bolj kot doslej, pa najsibo ta kakršna koli.

Se dobro, da je takoj posredovala varnostna služba, ki je ugotovila, da se za kup takšnih drv sploh ni vredno pogovarjati. Vsa čast. Menim, da bi v prihodnje morali poiskati ljudi, ki z anonimnimi klici največkrat škodijo družbi in napravijo več dela, kot je vse skupaj vredno. S tem pa neupravičeno sramotijo poštenega človeka in so za moje pojme družbeno škodljivi pojavi. Treba jih je pošteno kaznovati.

Tega članka ne bi napisal, če ne bi bil sam osebno hudo prizadet in ker je mogoče takih primerov še več, vendar ne vemo zanje.

Vsi želimo, da je več tistih, ki pridno delajo za čim boljši jutri nas vsem tistim, ki ta mir spodbijajo in kratijo svobodo in poštenost delavca. Naj zaključim z besedami: »Človek lahko kaj hitro, tudi ne po svoji krivdi, pade v blato, iz njega pa je kaj težko prilesti.«

Prizadeti delavec
Franc Segovec

KADROVSKA GIBANJA OD 24. 9. DO 24. 10. 1982

T O Z D - DEL. SKUPNOST	SKLENILI DEL. RAZMERJE			SKUPAJ	FLUKTUACIJA				SKUPAJ	PLAN ŠTEV. DEL.	DEJ. ŠTEV.	% ZAP. INVAL.	ŠTEV. DEL. V POSTOPKU I K
	IZ JLA	IZ ŠOLE	DRUGO		ODPOVED	BREZ ODPOV.	JLA	DRUGO					
JEKLARNA	1		2	3	2		3		5	357	373	12,3	6
JEKLOLTVARNA			1	1	2				2	515	517	13,54	10
VALJARNA					1				1	440	441	12,24	9
KOVAČNICA			1	1		2	1		3	285	282	9,2	3
JEKLOVLEK										104	100	16,00	2
KALILNICA			1	1						54	51	14,70	-
ORODJARNA										72	74	6,75	-
STROJI IN DELI					3				3	490	505	8,51	5
INDUSTRIJ, NOŽI					2				2	215	217	12,7	4
PNEVMAT. STROJI					2			1	3	202	203	15,27	2
VZMETARNA										142	112	9,8	4
REZALNO ORODJE		1		1			2		2	309	304	9,86	2
KOVINARSTVO					2		1		3	145	145	-	-
ARMATURE					1				1	133	126	1,2	-
ENERGIJA			2	2						114	116	5,17	1
E T S			1	1			2		2	211	215	3,72	1
S G V							1		1	442	448	6,7	4
TRANSPORT					1				1	115	114	3,50	1
P I I										54	52	3,8	-
R P T			1	1			1		1	237	238	12,60	2
KOMERCIJALA			3	3	3				3	261	258	12,7	1
KONTROLA KAKOV.										209	201	16,41	1
DRUŽBENI STAN.								2	2	52	54	7,40	-
RAČUNOVODSTVO		1	1							115	115	6,0	1
GOŠPODARJENJE										75	69	-	-
K'S Z	2	2	4	1				1	2	214	209	28,23	3
P F S										43	44	12,2	-
SKUPAJ	3	4	12	19	20	2	11	4	37	5668	5639	10,37	68

KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI

Skupna disciplinska komisija je v avgustu in septembru 1982 obravnavala naslednje kršilce delovnih obveznosti:

I. TOZD JEKLARNA

- JUROVIČ VLADIMIR, voznik za lagalnega stroja, neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja, pavšalna odškodnina 3680 din, sodna izterjava.
- VESONIK MARJAN, 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.264,20 din, plačal.
- ĐURIC MUSTAFA, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 632,10 din, sodna izterjava.
- STUBIČAR JAKOB, 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 5 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta, pavšalna odškodnina 3.410,00 din, plačal.
- JEZ KRISTJAN, 2. pomočnik topilca, vinjen na delu, 6 ur neopravičeno izostal z dela, javni opomin, pavšalna odškodnina 943,20 din, sodna izterjava.
- VUKOVIČ ILE, I. jamski delavec, predčasno zapustil delo 4 ure, pavšalna odškodnina 546,40 din, sodna izterjava.
- PORIČ ZIAD, voznik bofors, enkrat zamudil na delo 1 uro, enkrat predčasno zapustil delo 2 uri, javni opomin, pavšalna odškodnina 802,30 din, sodna izterjava.
- TOMIČ STEVIKA, 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.384,00 din, plačal.
- DEDIČ AVDAGA, 1. jamski delavec, 2 dni neopravičeno izostal z dela, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.384,00 din, sodna izterjava.
- BOŽINOVSKI ZORAN, 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.264,20 din, sodna izterjava.

- LUKIČ VOJISLAV, 2. jamski delavec, večkrat zamudil na delo, javni opomin, pavšalna odškodnina 825,30 din, sodna izterjava.

II. VALJARNA

- ČUJEŠ RUDOLF, transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 3 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.895,40 din, plačal.
- SEMERL ALOJZ, adjuster kontrolor, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 731,80 din, plačal.
- DRETNIK DRAGO, ravnalec na ravnalnem stroju, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 731,80 din, plačal.
- MEDIČ LUKA, transportni delavec, prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.
- REK JANKO, II. valjavec, pet dni neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja - pogojno za dobo 1 leta, pavšalna odškodnina 4.708,20 din, plačal.

III. KOVAČNICA

- ORESNIK BOJAN, brusilec, neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja.
- LAZAREVIČ DIMITRIJE, prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.

IV. SGV

- STERN BERNARD, ključavničar, predčasno zapustil delo ob 11. uri zaradi vinjenosti, pavšalna odškodnina 682,00 din, plačal.
- STRUC MILAN, ključavničar, neopravičeno izostal z dela 1 dan (že bil v postopku), javni opomin, pavšalna odškodnina 731,80 din, plačal.
- VDOVIČ SREČKO, v vinjenem stanju samovoljno vzel avtoecar, se zaletel z njim v vhodna vrata kovačnice in jih poškodoval, prav tako je poškodoval tudi vozilo, javni opomin,

povrnitev materialne škode v znesku 10.589,70 din, plačal.

V. VZMETARNA

- CVIRN AVGUST, brusilec, z nožem grozil in tako ogrožal varnost, javni opomin.
- MIKELN MARTIN, v vinjenem stanju skritiziral našo politiko, znašal se je nad sodelavcem, javni opomin.
- JANET VLADIMIR, brusilec, zapustil delo okoli 11. ure in se pri zahodnem izhodu prerekal z vratarjem, javni opomin.

VI. REZALNO ORODJE

- MOČILNIK ALOJZ, brusilec, naredil izmet skobeljnih nožev, javni

opomin, pavšalna odškodnina 470,50 din, plačal.

- KORDEZ STANISLAV, rezkalec, zamudil na delo 2 uri, pavšalna odškodnina 354,40 din, plačal.
 - VOGEL JANEZ, voznik viličarja, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 682,00 din, plačal.
 - DINIČ EVA, brusilka, neopravičeno je zapuščala delovno mesto večkrat, javni opomin.
- Disciplinska komisija je v avgustu in septembru izrekla še 5 oprostitev, 12 opominov, v 1 primeru pa je postopek ustavila zaradi pomanjkanja dokazov.

Za pravno službo:
Sonja Siemnik

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V NOVEMBRU

Koroški kinematografi Črna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Kotlje, Dravograd, Slovenj Gradec, Mislinja in Podgorje bodo v novembru predvidoma predvajali naslednje filme:

TEMPERAMENTNA ROZI — it. komedija do 9. 11.

VAMPIRJEVE LJUBICE — angl. grozljivka do 10. 11.

TA CUDEŽNI SVET DIVJINE — angl. dokumentarec do 17. 11.

ČUVAJ SE KLEOPATRE VONG — hongkonški karate 1.—15. 11.

FORMULA — am. triler 3.—18. 11.

SEDEČE RACKE — am. komedija 4.—21. 11.

KRVAVI AVTOSTOP — it. triler 4.—15. 11.

Z MEČEM V ROKI — nem. pustolovski 5.—16. 11.

DAMA IN NJENA NEČAKINJA — nem. komedija 5.—21. 11.

DESETI BRAT — slov. 5.—22. 11.

LEOPARDOVA ŠAPA — hongkonški karate 8.—20. 11.

EMANUELA, KRALJICA SADOSA — grški erotični 8.—23. 11.

PREKLETSTVO ČRNEGA RUBINA — nem. pustolovski 9.—22. 11.

POSODI MI ZENO — nem. komedija 9.—23. 11.

TEROR MEKA GOZDILE — jap. zn. fant. 10. 11.—1. 12.

JEZDECI NA DOLGA POTA — am. vestern, FEST 8. 11.—23. 11.

KEKEC — domači otroški 15.—22. 11.

KRVAVA MATURANTSKA NOČ — am. grozljivka 17.—30. 11.

CLOVEK PAJEK PROTI ZMAJEM — am. pustolovski 17.—30. 11.

SEKS V 100 LEKCIJAH — dan. erotični 18. 11.—5. 12.

NEVIDNI BATALJON — domači otroški vojni 22. 11.—2. 12.

INSPEKTOR NERODA — fr. komedija 21. 11.—5. 12.

DVOBOJ ZA JUZNO PROGO — domača vojna drama 20. 11.—5. 12.

JAZ IN NILSKI KONJ — it. pustolovski 25. 11.—7. 12.

VRHOVI ZELENGORE — domača vojna drama 26. 11.—7. 12.

BRATJE BLUES — am. glasbeni 29. 11.—12. 12.

Koroški kinematografi Prevalje

Naši upokojeanci

Marija Mihev, roj. 4. 2. 1937, v železarni od 1. 9. 1981 dalje v del. skupnosti KSZ kot čistilka. Druž. upokojena 25. 9. 1982.

Matilda Peter, roj. 21. 2. 1933, v železarni od 7. 11. 1950 dalje v tozdu Stroji in deli kot žerjavodkinja. Inval. upokojena 23. 10. 1982.

Helena Snabl, roj. 20. 4. 1928, v železarni od 16. 11. 1964 dalje v tozdu Pnevmatični stroji kot rezalka. Inval. upokojena 8. 10. 1982.

Ludvik Janet, roj. 13. 9. 1927, v železarni od 21. 4. 1948 dalje, nazadnje v tozdu Jeklarna kot fajzni kontrolor. Star. upokojen 5. 10. 1982.

Franc Kešpret, roj. 18. 12. 1921, v železarni od 6. 1. 1955 dalje, nazadnje v tozdu Pnevmatični stroji kot vođa skladišča. Star. upokojen 2. 10. 1982.

Ferdinand Kotnik, roj. 24. 6. 1924, v železarni od 17. 3. 1952, nazadnje v tozdu Komerciala kot skladiščni delavec. Inval. upokojen 27. 10. 1982.

Bronislav Gajšek, roj. 9. 6. 1920, v železarni od 1. 1. 1963 dalje v tozdu Komerciala, nazadnje kot nabavni operativac specialnih odpadkov. Star. upokojen 30. 9. 1982.

NOVI MAGISTER STROJNIŠTVA

V petek, 1. oktobra, je naš sodelavec **Dobi Djordje** uspešno zagovarjal magistrsko temo »Vpliv temperature popuščanja jekel za poboljšanje na mehansko odpornost« na Fakulteti za strojarstvo i brodogradnjo v Zagrebu. Naloga predstavlja pomembno področje določanja vzdržljivosti konstrukcijskih jekel proti dinamičnim obremenitvam, kar imenujemo s skupnim imenom mehanika loma. Mehanika loma je v zadnjih letih doživela v svetu velik razmah kot dodatna pomoč konstrukterjem pri izbiri materialov in dimenzioniranju konstrukcij. V sodelovanju z VTS Maribor in Tehnološko fakulteto v Beogradu je Železarna Ravne dosegla pomembne uspehe na področju mehanike loma tako v Jugoslaviji kot v svetu.

Skromnemu, tovariškemu in izredno prizadevnemu sodelavcu čestitamo ob doseženem uspehu ter mu želimo še nadaljnjih uspehov.

Sodelavci službe MR,
TOZD RPT

TITOVA ZNAMKA MED PETIMI NAJLEPŠIMI

Iz Belgije je v »Jugomarko« pred kratkim prispelo pismo s podpisom Juli P. Jordans. Filatelisti vedo, da je gospod Jordans med ustanovitelji filatelistične šole v Anversu, ki že od leta 1933 predstavlja svojevrstno akademsko ustanovo filatelističnega sveta. Razveseljiv je podatek, da je bila na skladu filatelistične šole v okviru prikazovanja letošnjih novosti iz številnih držav znamka s podobo tovariša Tita, izdana ob 90-letnici njegovega rojstva, uvrščena med pet najlepših.

Približno 80 prisotnih članov šole je pregledalo izdaje iz vsega sveta, ki jih letos ni bilo malo, njihova tematika pa je bila raznovrstna. Omenimo samo številne izdaje ob svetovnem nogometnem prvenstvu v Španiji, zaroko in poroko britanskega prestolonasledniškega para. Jasno je, kakšna je bila torej konkurenca naši znamki. Člani šole pa niso bili v dvomih in so med prvih pet najuspešnejših znamk uvrstili tudi omenjeno znamko za 3,50 dinarja, ki jo je po portretu umetnika Draga Došana grafično opremil Andreja Milenkovič, natisnila pa švicarska tiskarna.

»Vesel sem zaradi tega briljantnega uspeha, zato čestitam tistim, ki se aktivno ukvarjajo s filatelistično proizvodnjo v Jugoslaviji,« piše v svojem pismu med drugim gospod Jordans.

AVTOMATI V AVSTRIJI

Avstrijska pošta in telegrafska uprava najavlja v okviru modernizacije pisemskega prometa, da bo polzuskno začela delati avtomat, ki bo z vlaganjem kovancev proizvajal frankirane vrednostne nalepke za pisemske pošiljke. Avtomati bodo za kovanice za 50 grošev do 20 šillingov proizvajali te nalepke v vrednostnih oznakah vse do višine 79,50 šilinga. Avtomatske vrednostne oznake bodo velike 32 x 40 mm na belem gumiranem papirju v kolobarjih z rumenim varnostnim podpisom, z besedama »Republik Österreich«, z označbo vrednosti in poštним emblemom. Avtomati bodo poskusno delali v vseh centrih pokrajini Avstrije ter v Beljaku. Filatelisti bodo imeli možnost dobiti ovojnice.

KOSOVSKI KRAJI NA ALBANSKIH ZNAMKAH

Poštna uprava v svetu običajno prikazujejo na znamkah domače motive in le redko posegajo po motivih prek državnih mej. Najpogosteje se to do-

gaja ob jubilejih osebnosti, pomembnih za vse človeštvo, zelo redko pa so znamke s pokrajinskimi motivi iz tujih držav.

Albanska pošta uprava je letos izdala serijo štirih znamk »Umetnost«. Nič posebnega, če ne bi te serije imenovala »Pejsazi s Kosova«. Na večbarvnih znamkah je reproducirala slike G. Madhija in K. Buze, ki kažejo motive iz Prizrena, Rugovske soteske in iz naselja Zahi.

Serija bo prav gotovo potovala v številne zbirke po svetu, saj je zbiranje reprodukcij umetniških del na znamkah najbolj razširjeno med filatelisti. V vseh dosedanjih objavah podatkov o tej seriji v tujem filatelističnem tisku pa ni nikjer omenjeno, da gre za pejsaze iz socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, sestavnega dela SFRJ! Vsaj to bi albanska pošta uprava morala posredovati v spremljajočih podatkih o izidu te serije! Tako pa bo vsakdo v tujini lahko prepričan, da gre za prikaze lepote in znamenitosti albanske republike. Prav to pa je bil tudi namen albanske poštne uprave, saj sicer ne bi izdala te serije prav v času, ko si reakcionarni elementi na Kosovu in v Albaniji na ta ali oni način prizadevajo za »Veliko Albanijo« iz časov II. svetovne vojne!

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se najtopleje zahvaljujem jeklarjem za vsa darila, ki me bodo stalno spominjala na leta, ki smo jih skupaj preživeli ob tekočem jeklu in hropu jeklarne.

Nikogar in nikoli ne bom pozabil, zato vam ob tej priliki želim še obilo delovnih uspehov in nič nezgod.

Oto Hafner

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem komunalnega oddelka za prejeto darilo, kakor tudi tov. Francu Levarju za poslovilne besede. Vsem skupaj želim še veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Marija Stropnik

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame, omice, sestre in tete **Marije Matvoz** bi se radi iskreno zahvalili za mnoge izraze sožalja, zlasti pa tistim, ki ste jo v tako vlikem številu spremili na njeni zadnji poti in njen grob zasuli s cvetjem. Hvala tudi sodelavcem iz tozda Kontrola kakovosti, godbi, pevcem in gžupniku Jarošu Kotniku za tople poslovilne besede in opravljene obred.

Mož Stanko, hčerki Slavica in Marjetka z družinoma in brat Zdravko Primožič z družino

Izdaja delavski svet Železarn Ravne kot mesečnik v nakladi 5500 izvodov.

Ureja uredniški odbor: Jože Gruden, Sead Karadža, Tomaž Kern, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska ČGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Fotografije za to številko so prispevali: O. Pur, F. Rotar, Z. Strgar in oddelek za informiranje.